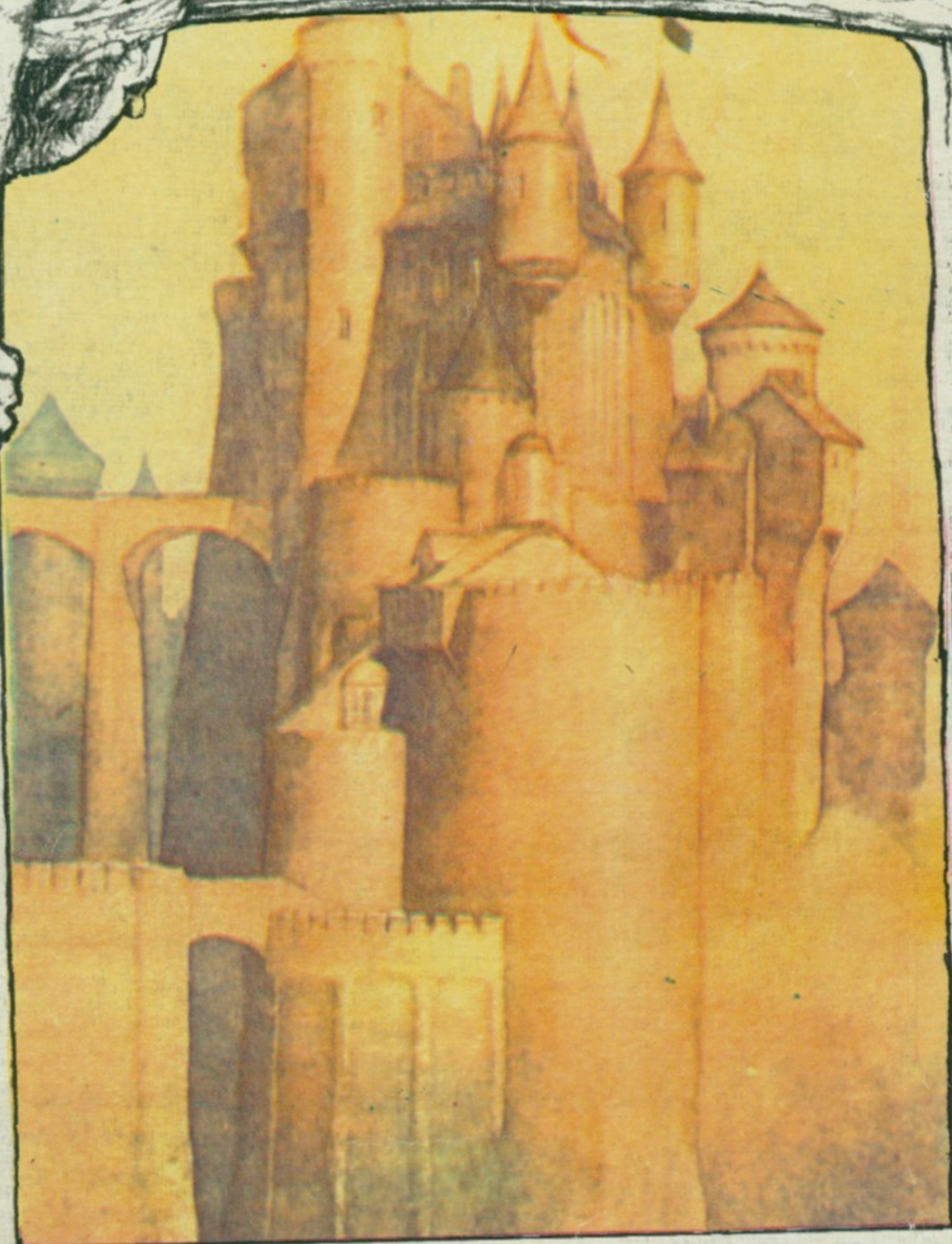

ПОЛИТИКИНИ

ЗАБАВНИК

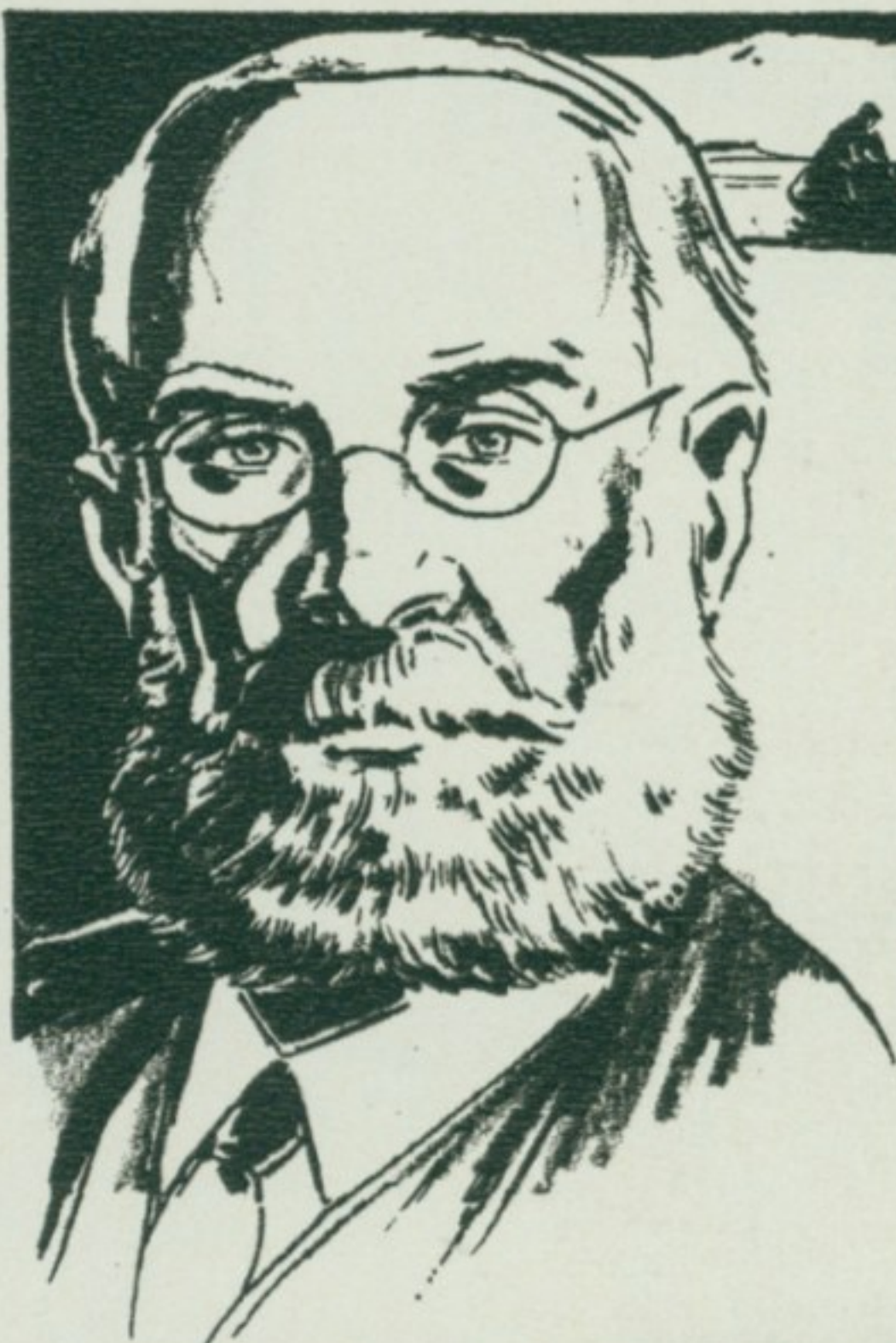

20. VII 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 10 ДИН. • БРОЈ 2012

ДУХОВИ

ШКОТСКИХ ЗАМКОВА

ГЕНЕРАЛ МАЈОР АДОЛФУС В. ГРИЛИ

/1844 - 1935/

ПРЕДВОДИО ЈЕ ЈЕДНУ
АРКТИЧКУ ЕКСПЕДИЦИЈУ
У КОЈОЈ ЈЕ 19 ОД УКУ-
ПНО 25 ЧЛАНОВА, УМРЛО
ОД ГЛАДИ, А ПРЕЖИВЕЛИ
СУ ОПСТАЛИ ЗАХВАЉУЈУ-
КИ САМО ТОМЕ ШТО СУ СЕ
ХРАНИЛИ ЧИЗМАМА.

ЛИШКЕ ЈАБУКЕ

ЗА ШЕСТ МЕСЕЦИ
МОЖЕ ДА ВРАТИ У
АТМОСФЕРУ 7200
ЛИТАРА ВОДЕ.

МАРАБУ ИЛИ РОДА АБУТАНТ

ИЗ ТРОПСКИХ
ПРЕДЕЛА АФРИ-
КЕ ИМА ВОЗНИЧ-
КИ ХОД КОЈИ ЈЕ
ЗАЈЕДНО СА ЖЕ-
НИМ ПОМПЕЗНИМ
ДРЖАЊЕМ ПОДСЕ-
ЉАО БРИТАНСКЕ КО-
ЛОНИЈАЛНЕ ТРУПЕ
НА ЊИХОВЕ АБУ-
ТАНТЕ ПА ЈЕ ТА-
КО ОВА РОДА И
ДОБИЛА ИМЕ.

НАРОДНИ ИНСТРУМЕНТ

ПОЛИНЕЗИЈЕ,
ЈЕ ФУЛА КОЈА СЕ СВИРА
НОЗДРВА-
МА.

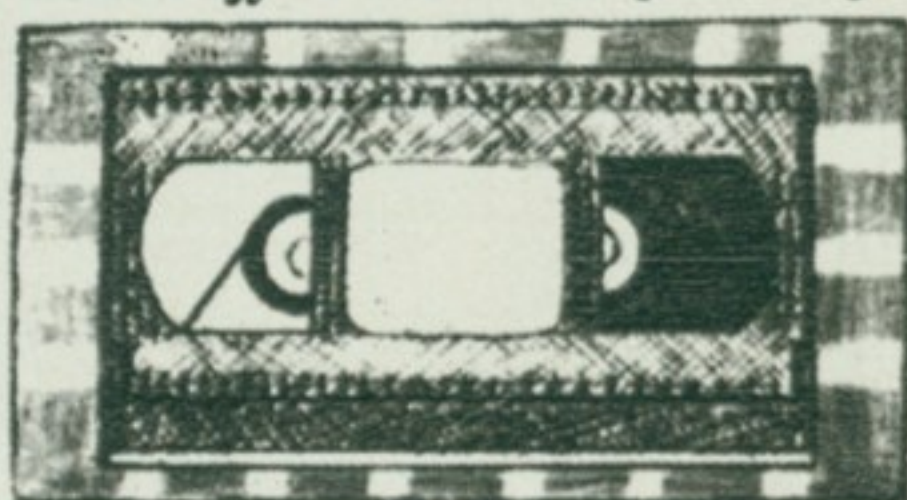

ЗИДИНЕ ЗИМБАБВЕА

РАЗРУШЕНОГ ГРА-
ДА У ИСТОИМЕНОЈ
АФРИЧКОЈ ДРЖА-
ВИ, ПОДИГНУТЕ СУ
ОД КАМЕНИХ БЛО-
КОВА И НИСУ ПО-
ВЕЗАНЕ МАЛТЕ-
РОМ, А ОДОЛЕВАЈУ
ВРЕМЕНУ ВЕК
200 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

●●● филмска трака за те-
левизију високе дефиниције

(1000 и више хоризонталних
линија уместо садашњих 625)
двадесет пута је скупља од
обичне.

●●● у Сједињеним Аме-
ричким Државама ускоро ће
почети да се производе кон-
тактна сочива за „једнократ-
ну“ употребу. Носиће се не-
дељу дана и бацити.

●●● у Великој Британији
је откривена технологија
штављења рибље коже. Од
коже лососа праве се калше-
ви, торбе, новчаници, чак и
јакне и сукње. Произвођачи
тврде да нови материјал нај-

више личи на јеленску кожу
и да уопште не „мирише“ на
рибу.

●●● буква је у СР Немач-
кој проглашена „дрветом
1990. године“. Више од 30
одсто старих стабала овог
дрвета је оболело и треба их
спасавати. „Дрво 1989“ био
је храст – међу старим хра-
стовима чак је 70 процената
болесно.

●●● најдужи подводни
кабл с једносмерном струјом
положен је у Ботаничком за-
ливу и води од шведске
електране Фолсмарк до фин-
ског града Раума (растојање
200 километара). Напон из-
носи 400 киловолти, снага
струје 1250 ампера.

●●● године 1960. пронађен
је рекордан број страних тела
у желуцу једног пацијента.

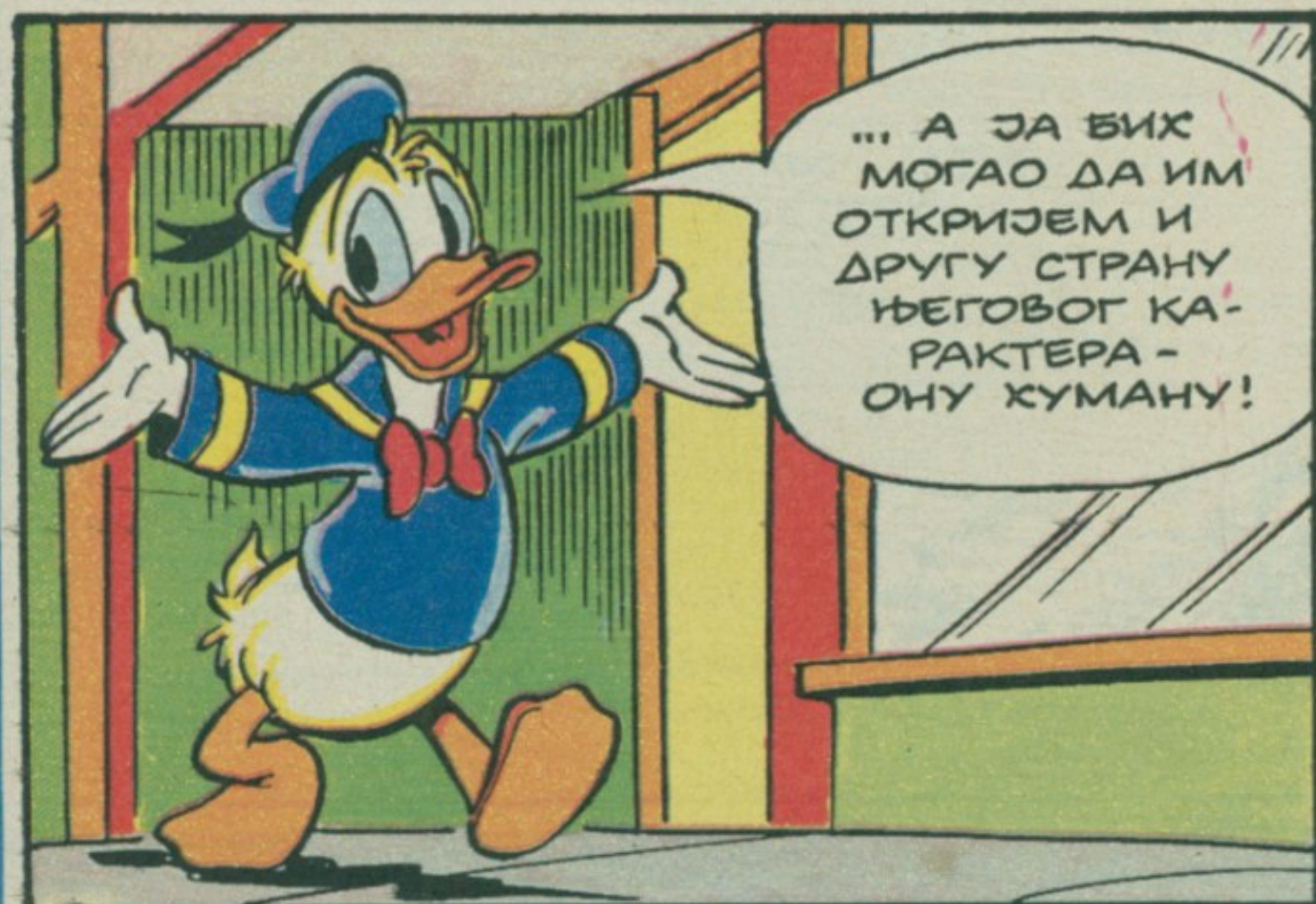
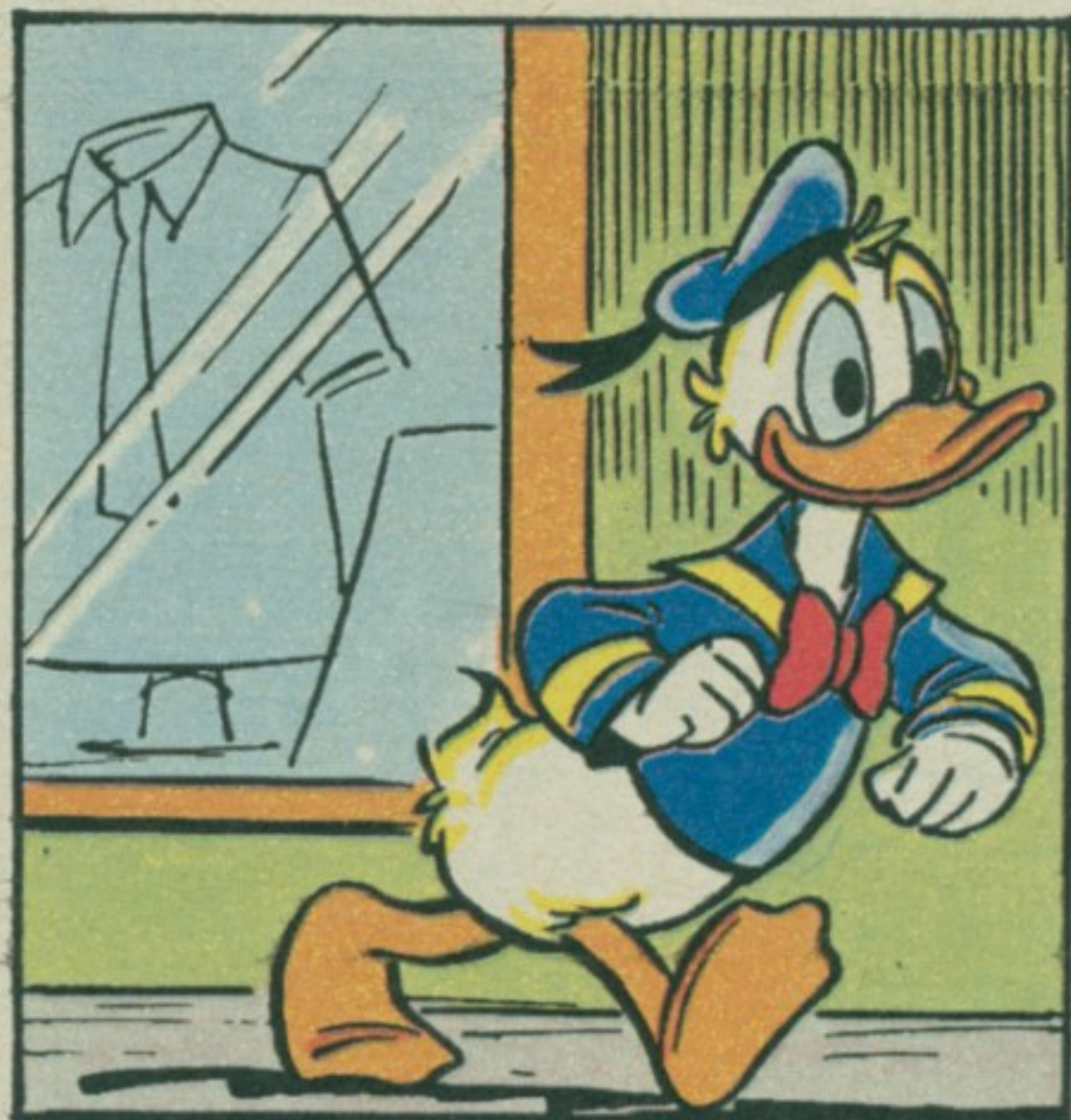
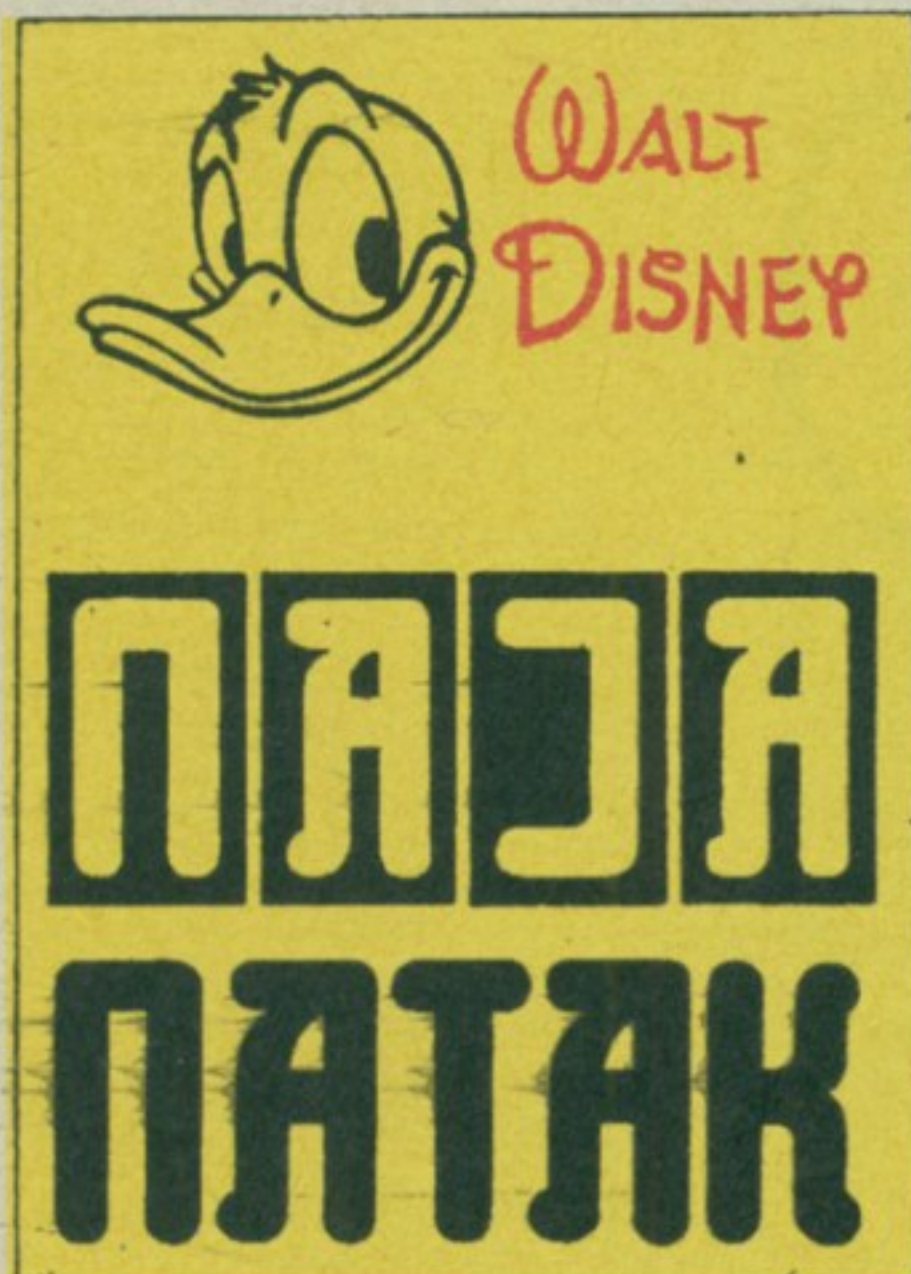
Из њега је извучено равно
258 предмета, између осталог
88 кованих новчића, 32 тур-
пије за нокте, 26 кључева и
перле од три читаве бројани-
це.

●●● процентуално најви-
ше пушача у земљама Европ-
ске заједнице има Данска: 45

одсто Данаца пуши, а најма-
ње их је у Португалу (28 од-
сто). Али, у Португалу је нај-
више пушача међу младима
што се тумачи ниском ценом
дувана у овој земљи.

●●● према најновијим ста-
тистичким подацима у Ита-
лији има 22.000 пицерија, у
земљама Европе укупно
80.000, САД – 32.000, а у
свим преосталим државама
света – исто колико у Итали-
ји.

КАКО

УБИТИ

ЊЕГОША?

*Његош је подигао пиштољ, окренуо цев у груди
Симе Милутиновића Сарајлије и опалио...*

Када је Петар I Петровић Његош, кога су за живота звали Свети, осетио да се смрт приближава, јавио је да на Цетиње дође његов син-овац Раде Томов Петровић, будући владика и велики песник.

На Цетињу Раде поче да учи а убрзо га послаше у Бокву Которску да настави науке.

Једног дана на Цетиње бану Симе Милутиновић Сарајлија – чулак, путник, песник и заљубљеник у слободу. Знао је једноставно и лепо да прича о најзамршенијим стварима, био је плаховит, оштар на језику, а, опет, осећајан и нежан као дете.

Црногорци завољеше овог чулака са којим је дошао дах далеког света, народа и обичаја. Раду Томову, будућем владици црногорском, одредише га за учитеља.

Како је чудно живео, Симе Милутиновић је тако и подучавао, увек у шетњи, без неког реда, али са пуно љубави и поштовања према младом ученику чију је велику обдареност одмах уочио.

Разговарајући о свему и свачему, једног дана ђак изјави пред учитељем да црногорском јунаштву међу свим Србима нема премца, да то није спорно и да о томе не може бити речи. Чак им, говорио је, нико ни налик није.

Професор смирено поче да говори да признаје и поштује црногорске јунаке и јунаштво, али да има и других јунака. Позва се на Србију, на величину Карађорђа и осталих јунака Првог српског устанка.

Младић не хтеде да уважи ниједан разлог. Падеше горке речи.

– Ево, ја сам можда најгори од свих Срба што су изван Црне Горе рођени и смијем изаћи на мегдан твом најбољем Црногорцу – рече Симе. – Макар знао да ћу погинути, нећу му се уклонити и препаста од њега. Ко не верује, може проверити кад му драго и са каквим год оружјем хоће!

Залупи врата за собом и изађе. Раде Томов остаде сам.

Не прође дуго, а ученик позва Симу да се врати, Професору би драго што се свађа стишала јер он је већ све заборавио. Кад је ушао у собу, на столу два напуњена пиштоља. Над њима Раде, погнут, озбиљан. Како Симе уђе, он закључа врата и леденим гласом прозбори:

– Ја нећу да идем и зовем ти на мегдан најбољег Црногорца, но ево ти мене! Изабери један од та два пуна пиштоља, а ја ћу узети други, да овде, по црногорски, скрешемо дим у дим, па што коме Бог да и срећа јуначка! Да видиш што је и дијете црногорско!

Запрепашћени професор плашио се не за себе, јер радио би умро за овог гневног дечака, но за дечакову главу.

– Нећу с тобом мегдан да делим! – повика Симе. – Са сваким другим Црногорцем хоћу!

Ученик је поново плануо.

– Кад не смијеш са мном, како би смио са другим Црногорцем!

Симе стаде уз зид, раздрљи кошуљу и повика:

– Ја не могу да дигнем руку на једног Његоша, а ти удри, ево ме!

Раде је, треперећи као лиска, скочио према столу с оружјем.

– А мислиш ли да нећу?

Подиге пиштољ, окрену цев професору у груди и опали, али зрно паде између њих двојице – на под.

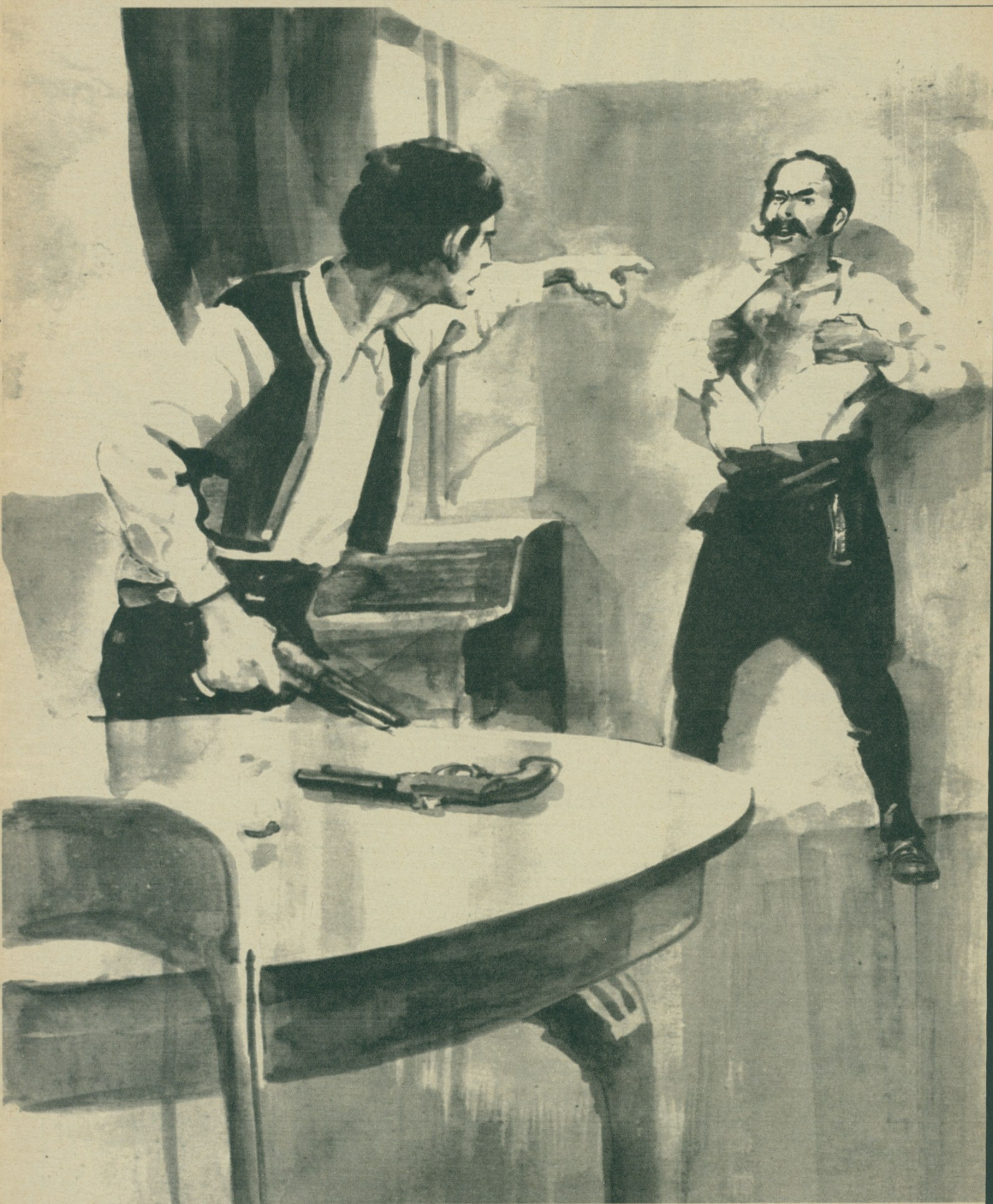
– Узми други! – викну Симе Милутиновић не одмичући се од зида и раширене кошуље. – Тај си у страху пунио, па си прах мимо цеви просуо!

Дечак узе други пиштољ, опали, али зрно заврши где и малопре.

– Зар се тако пуне пушке за мегдан?! – подвикну Симе. – Дај овамо да ја напуним, па онда удри!

Пружи руку да узме пиштољ, али га Раде предухитри, снажно га стегну у загрљај, пољуби и призна му да је оружје намерно тако напунио да види сме ли пред цев стати.

Р. Ј.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Кад су једном упитали Ђузепе Вердија одакле црпе инспирацију, он је, смејући се, одговорио:

– Из тањира топле кокошије супе.

Омиљено јело славног композитора појавило се још 3.000 година пре наше ере, ако је веровати једном запису са зида храма бога Озириса у Мемфису, Египат. Један роб украо је из фараонове кухиње очерупано пиле и, како није имао где да га сакрије, гурнуо га је у земљани лонац с врелом водом. Стража га је изненадила док је са слашћу глодао батак. Заједно с доказним материјалом – лонцем и остатком пилета – бедника су спровели у фараонову палату да га ту погубе. То би се сигурно и десило да фараон који се наг-

нуо над глинени лонац није осетио тако замаман мирис да је од слугу затражио мало супе и парче куване пилетине. Јело му се толико допало да је наредио да ухапшеног ослободе окова и сместа га поставио за главног дворског куvara.

Наравно, кулinari би, пре или касније, и без овог случаја измислили супу, али то ипак није могло бити пре но што је рођен грнчарски лонац. После тога сваки народ је ишао својим путем, не толико примитивним као што је био метод египатског роба. На пример, у „Кувару“ који је написан пре 5000 година у Кини постоји опис супе од голубијих јаја под називом „Златни месеци у сребрном мору“. Каква рафинираност у односу на гру-

бу европску неотесаност где су, рецимо, француским краљевима за доручак служили масну супу од репова, рогова и копита бикова!

Од давнина се сматрало да је супа прави, а уз то и јевтин начин да се сачува здравље. Није случајно у античкој Грчкој постојао посебан ритуал на олимпијским играма: сваки учесник дотерао би са собом козу или теле. Животињу су приносили на жртву Зевсу, месо кували и спортистима пред такмичење, уместо допинга, давали супу. А у Јапану и дан-дanas новорођенчету чим дође на свет дају супу од морских алги.

Једног лепог дана неко се сетио да у воду с месом спусти шаку-две поврћа, зрна или парче теста, а због ми-

риса дода мирисно корење и траве. Јело је постало још укусније и хранљивије. У медитеранским земљама верује се да супа од белог лука штити од болести, Корејци кувају супу од змијског меса – за дуг живот, у Мексику кад добију кијавицу, обавезно једу кокошију супу добро зачињену белим луком и бибером. Уз то, сваки народ има своју националну супу: Шпанци свој гаспачо и пучеро, Американци чорбу од парадајза, Баварци од пасуља, у средњој Азији такозвану шурпу (супу од овчетине са резанцима), у Русији боршч од говедине, купуса, кромпира, цвекле и још укупно 17 састојака, а Вијетнамци пак просто обожавају супу од ластавичијих гнезда.

В. М.

Окренеш одговарајући телефонски број, у овом случају 2775990, откуцаш га на тастатури (кућног) рачунара и причекаш тренутак. Убрзо се на екрану појављује податак да си прикључен на компјутерску мрежу, а одмах потом следећи текст: „Добро дошли у Паб Нет источне обале САД. Ово је слободна размена података за писце, графичке уметнике, фотографе, издаваче. Уживајте!“

После уобичајене процедуре „укуцавања“ личних података лозинка омогућава кориснику да одабере жељену конференцију (уобичајена страна реч која се, као и многе друге, одомаћила и међу нашим „компјутеристима“). Ради се, заправо, о теми из неке области. Паб Нет тако нуди конференцију „за све заљубљенике у писану реч“.

Паб Нет већ има своју антологију. Притиснеш дугме и на монитору почињу да се нижу песме, прозни текстови различите дужине и садржаја, коментари... Сваки прилог уредно је потписан. Често се јавља име извесног Јукио Јуре. Он има поруку за све. Требало би запамтити име Мачи Таваре, професора књижевности чије се књиге продају у Јапану у милионским тиражима. На крају поруке Јура поставља питање да ли је у Америци уобичајено да ти неко понуди брак после неколико испијених чашица...

Свет у коме се људи друже,
а никад не упознају

ВЕЛИКА КОМПЈУТЕРСКА ПРИЧАОНИЦА

Јукио Јура је ту и није ту. Његове речи ко зна када откуцане „висе“ у том (не)постојећем простору који се зове – електронска огласна табла. Као некад, кад су људи качили своје поруке на зидовима градских већница, опет се враћају тој готово заборављеној огласној табли која се, наравно, у међувремену оасовременила.

Електронско ћаскање

Хакери, људи заљубљени у рачунаре, размењују вести о важним или неважним темама, то је већ ствар избора, са стотинама истомишљеника а да при томе не морају да се макну даље од кућног прага. Потребан им је компјутер, прикључак за телефон, модем, и број конференције у коју желе да се укључе. Мо-

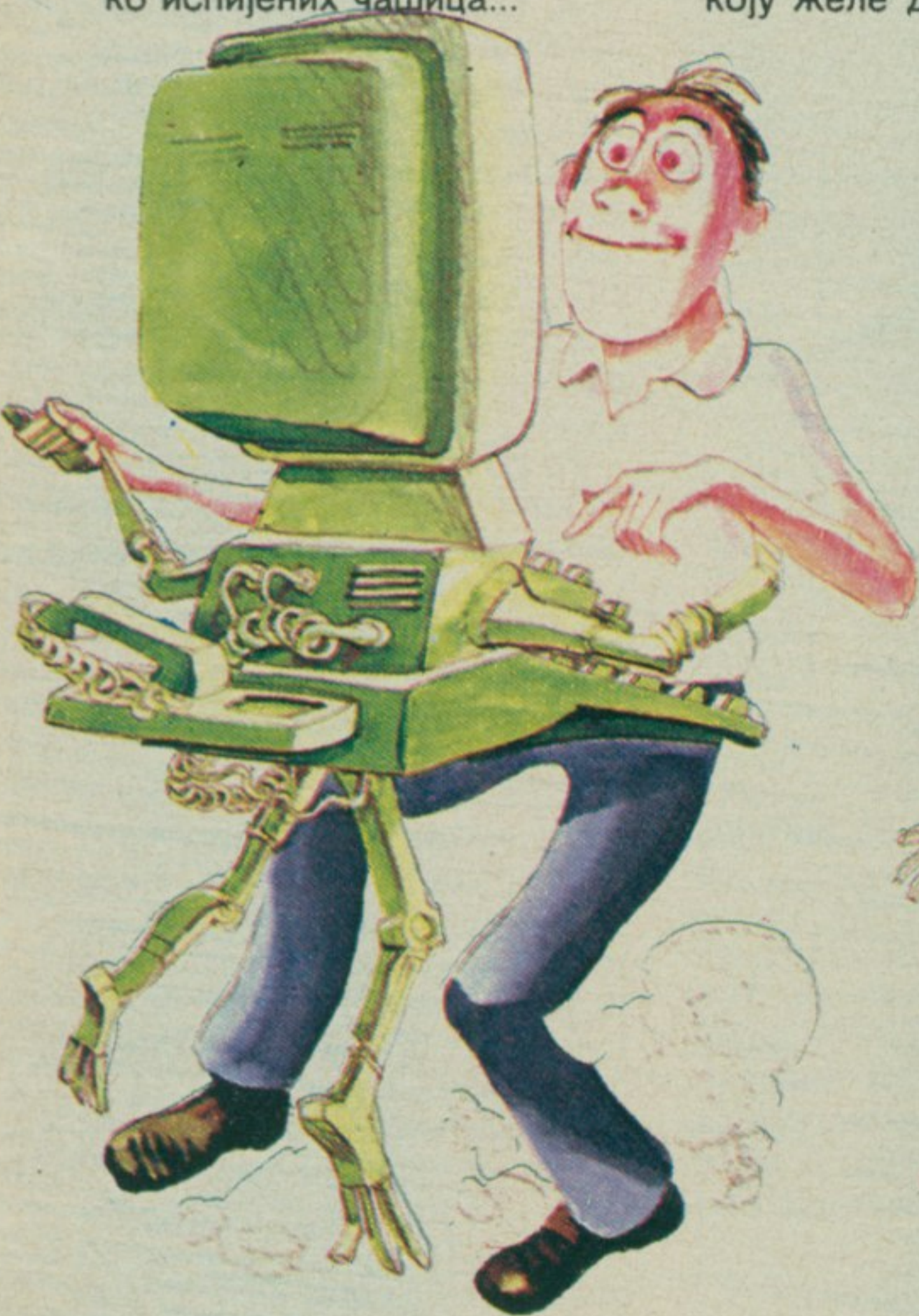
**Они који се ба-
ве рачунарима
добро знају шта
значи скраће-
ница BBS, чита
се Би-Би-Ес. За
мање упућене
податак да се
ради о елек-
тронским оглас-
ним таблама ко-
је су увеле сас-
вим нови вид
комуникације**

дем (мо – модулација, дем – демодулација) мења, обликује слова и бројеве рачунара у слушне сигнале. Онда се ти високи тонови преносе путем телефонских линија на модем везан за одговарајући компјутер који претвара те сигнале. Рачунар их онда „прихвата“ и поново претвара у она првобитна слова и бројеве који се појављују на екрану компјутера.

Мало дужа прича за већ сасвим знани поступак. А да би једна електронска огласна табла уопште прорадила, поред ове „скаламерије“ мора да буде хакер спреман да одвоји своје време, знање и стрпљење за организацију конференције која ће заинтересовати и друге кориснике.

Теме су малтене непресушне. Постоје електронске огласне табле за астрономе, медицинаре (професионалне, алтернативне, оне који се тиме баве из хобија), затим за особе које воле стрип или безазлене шале, имају тешкоће са таксама, депресијом или математиком. У последње време само у Њујорку основане су BBS са конференцијама о старењу, смрти, загробном животу, моторима, алкохолизму, за предебеле или сувише мршаве.

Хакер који организује тему BBS-а зове се популарно сисоп. Он ће успоставити правила. Кад и колико дуго ко-

Кад једном одлучиш да „покренеш“ неку електронску огласну таблу, треба да знаш да за њу недељно мораш да одвојиш још једно радно време. Правим хакерима то је задовољство.

Ретко се догађа да се електронски другари и лично познају. Кад до тога дође, познанство се обично завршава – разочарењем. Нико у природи није онакав какав је у том бучно-немом свету BBS.

У овом свету људи проводе сате и сате, углавном ноћу, „буљећи“ у своје мониторе, никад у људско лице.

рисник може да се прикључи на табу, да ли ће за то платити неку врсту чланарине или само оне неопходне трошкове ПТТ линије, шта ће моћи да преузме из меморије централног рачунара. А да би неко уопште постао корисник, својим прилозима мора и сам да допринесе богаћењу BBS „менија“.

Колико тренутно има елек-

љивог, али верног друга. А сваки пријатељ очекује да му се јавите бар једном недељно.

Не, немој ми прићи

Многи BBS-овци употребљавају лажна имена при укључивању на неку електронску табу. То раде углавном жене, вероватно из предострожности. Никад нису сигур-

чину и јачини откуцаја. Зато сте са BBS-ом лишени свих тих додатних „сметњи“ у правом разговору. Ту нема оног, „глас ти баш не звучи сјајно“... На екрану видите само исписано мишљење или нечији став. Та врста чисто умних веза за мене је право откриће и мелем за душу.

Особа која седи за својим рачунаром никад није онаква

лико BBS линија мој је начин да им кажем „хвала“. А кад се вратим у Јапан, све табле оставићу свом наследнику, а у Токију ћу онда организовати двојезичне BBS-ове.

Кафе у коме нема галаме

Није овај свет баш лишен осећања. Мислимо на она осећања изражена изливима смеха или погрдних речи. Јер постоји и BBS који се зове „Отараси се беса!“ Немајући могућност да звучно или мимиком изразе своје расположење, корисници прибегавају ономатопејама. Тако се бес исписује као „грр“ или „бах“, смех има градације од „хи, хи“ до „хо, хо“.

Више је, међутим, оних веза окренутих сасвим академском разговору. Преко 10.000 средњих школа већ је укључено на националну мрежу коју је успоставило Америчко географско друштво. Ученици широм САД прилажу своја запажања, размењују искуства, а врло често једноставно – ћаскају.

„Живим сам на фарми и већ ми је досадило да виђам само четвороноге пријатеље. Имаш ли идеју како да разбијем монотонију?“ „Храна у нашој мензи је ужасна. Сваки други дан једемо грашак који не подносим. Шта да радим?“ „На часу смо расправљали да ли су и мрави – кућни љубимци. Ја мислим да нису, а ти?“

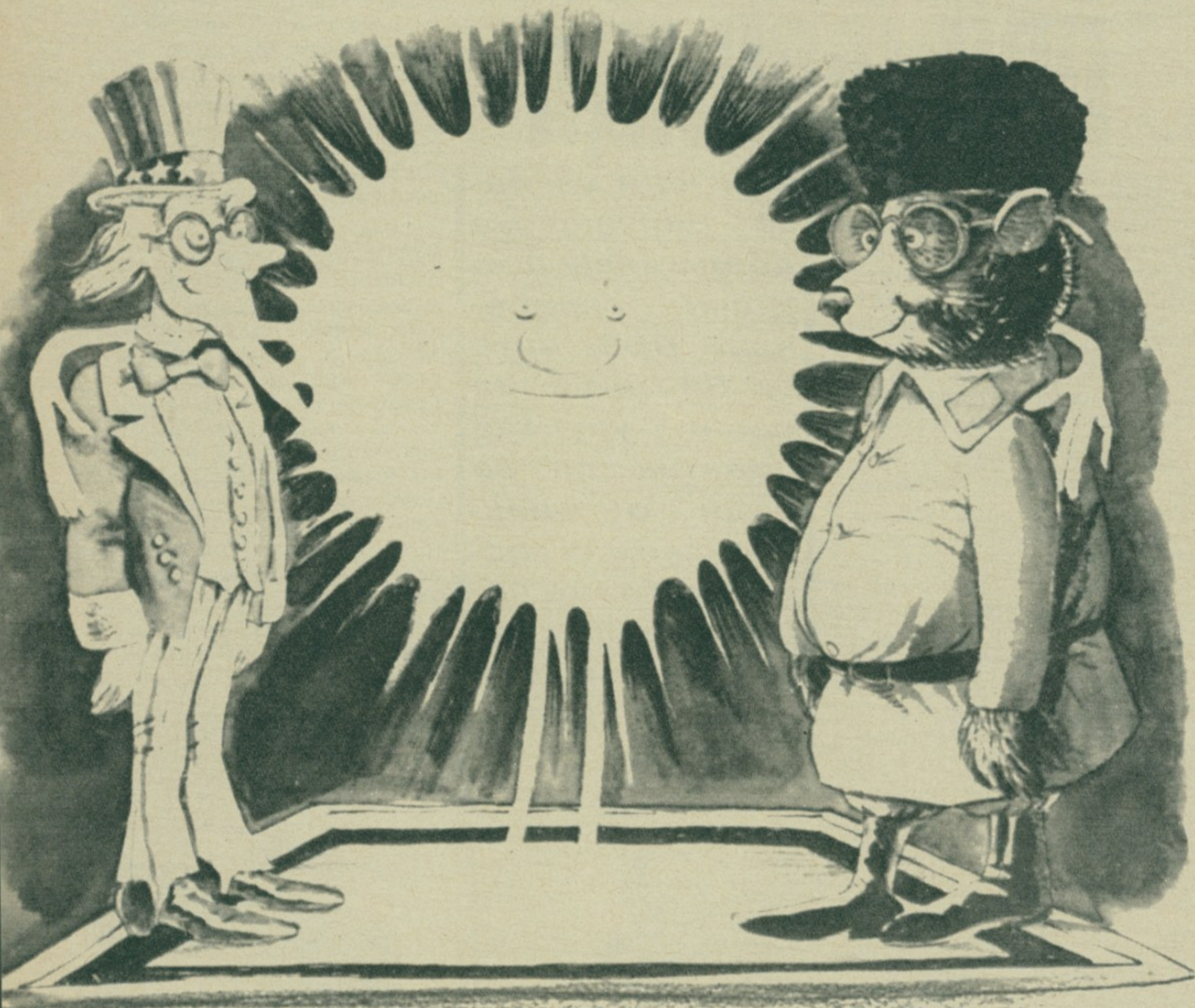
За студенте је основан популарно назван „Ед кафе“. Пол Левинсон, професор Дикинсон универзитета, презадовољан је резултатима. Студенти, посебно они стидљивији, коначно су добили прилику да изразе своје праве могућности не плашећи се строгих професорских погледа.

То је, ваљда, и једини кафе на свету у коме нема оног уобичајеног жамора и галаме. Студенти прилажу своје дискусиие знајући да ће неко на миру да их прочита и да им се, уколико су добре, јави. Добили су шансу.

Када се укључујеш на неку табу, никад не знаш да ли „с оне стране“ седи сисоп или је свој компјутер оставио на аутоматским командама. Тако је нека жена, укључена на Астро Нет, имала тешкоћа у преузимању података.

– Мучећи се тако, одједном ми се на екрану појавило питање „Да ли вам је нешто потребно“. Тај неко обраћао се баш мени са свим оним уљудним речима „молим“, „хвала“, „извините“. Имала сам утисак да ми се сам Бог обратио с неба!

В. С.

Американци и Совјети успоставили су BBS за размену података о климатским променама. Без уобичајених протоколарних „заврзлама“ њихова веза траје већ месецима

тронских огласних табли тешко је рећи. Томас Мек, човек који се сматра идејним творцем овог електронског ћаскања, сматра да их само у САД има између 50 и 100 хиљада.

– Увек у шали кажем да су вам те табле као супруге, пси или базени – објашњава Томас Мек. – Сви хакери су их имали или у њима учествовали у једном тренутку свог живота. Међутим, кад виде да за њих треба одвојити доста времена, баш као уосталом и за жену, куче или базен, многи одустају. Јер, ниједан сисоп вам неће дозволити да се повремено укључујете на његов BBS. Електронска табла је постала синоним невид-

не да се неће укључити неки напасник који ће их касније узнемиравати. Али, има и доста супротних примера. Тако је Мајк Катберт, водитељ чувеног „причалачког“ шоу програма на вашингтонском радију, корисник неколико таблица.

– Обожавам тај наш BBS свет – каже Катберт. – У њему је све некако друкчије. Кад са неким разговарате телефоном, по гласу можете да закључите каква је та особа. Ако се дописујете, рукопис ће вам открити неке особине онога ко вам пише. Да не говоримо о радију или телевизији. Чак и људи који шаљу поруке Морзеовим сигнализацијама могу да се распознају по на-

као што очекујемо да је у природи, али и лична упознавања нису искључена.

Јукио Јура је, на пример, јапански банкар који тренутно ради у Институту за интернационалне финансије са седиштем у Вашингтону. Он је и сисоп и корисник 21 електронске огласне табле. Има сталне контакте са 500 особа (!). Поред јапанске књижевности, Јура Американцима настоји да пренесе што је могуће више детаља културе своје земље.

– Моје електронске табле – задовољно саопштава Јукио Јура – нека су врста захвалности Американцима који су ме увели у компјутерске тајне. То што сам основао неко-

МА ШТА КАЖЕШ

ПОВРАТАК ПРИРОДИ

Теорија познатог енглеског природњака Чарлса Дарвина о еволуцији довела је у Енглеској, у 19. веку, и до веома противречних мишље-

ња у научним круговима. Међутим, када је Дарвин умро, читава Енглеска одала је признање његовом генију и он је, уз велике почести и свечаности, сахрањен у Вестминстерској опатији. После сахране један лорд, са мало забринутим изразом лица, упитао је научника Томаса Хакслија, великог поборника Дарвинове теорије:

– Да ли верујете да је Дарвин био у праву?

– Разумљиво да јесте – одговорио је Хаксли.

Лорд је, затим, тужним погледом почео да посматра опатију и околину, а онда тихо додао:

– Па зар то није могао да задржи само за себе? ■

ПОЛИТИКА И БРКОВИ

После заробљеништва у Бурском рату млади Винстон Черчил прешао је у Јужноафричку лаку коњицу. Пре него што је тамо отпутовао, пријатељица његове мајке му је рекла да јој се не допадају ни његова политика ни његови бркови.

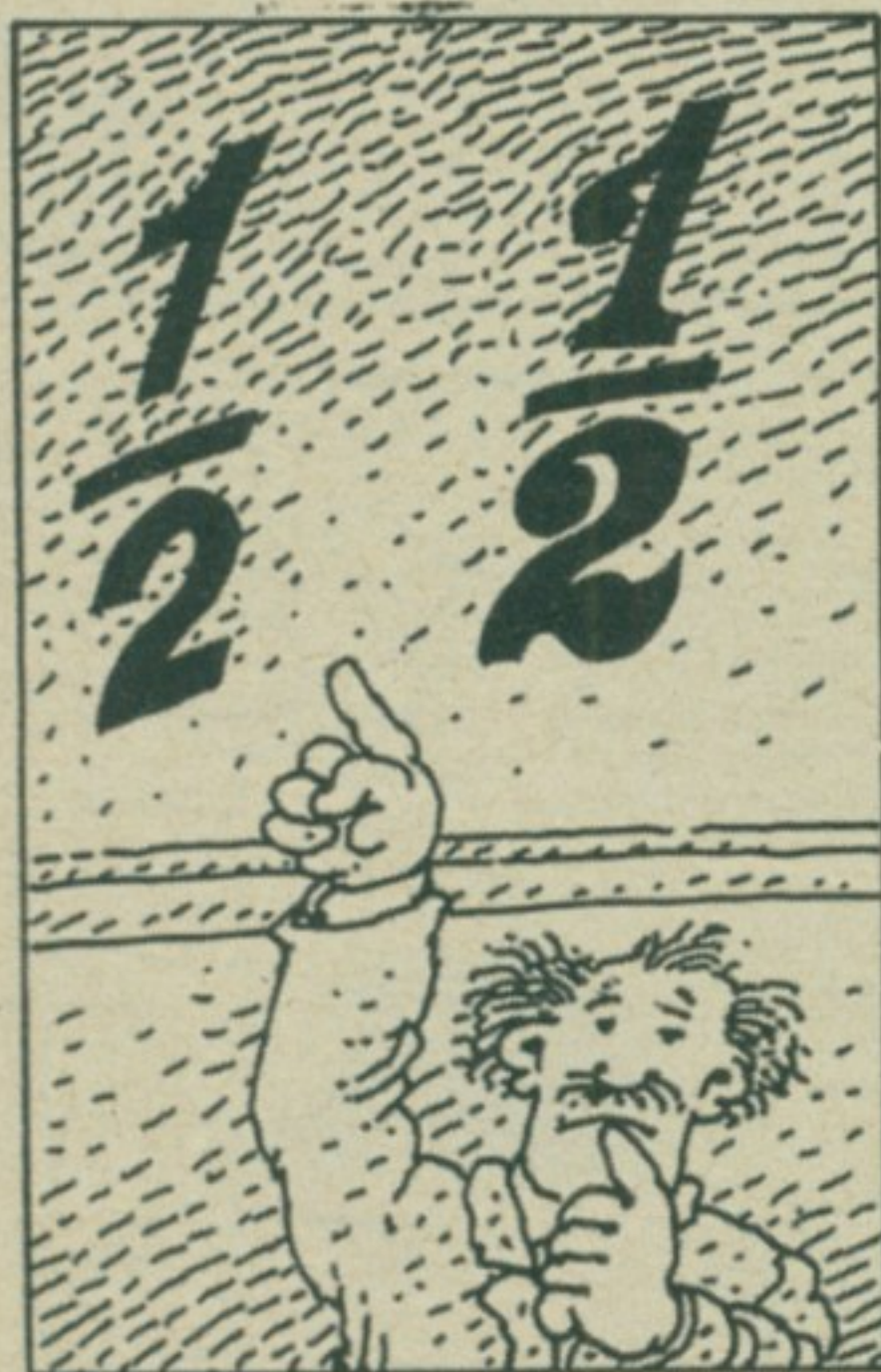
– Госпођо – одговорио је Черчил – не видим ниједан овоземаљски разлог да ступите у везу ни с једним ни с другим.

НЕИСТИНИТА ПОЛОВИНА

Када је требало да оде у пензију, познати белгијски професор медицине Олвир Декроли на свом последњем предавању рекао је између осталог и следеће:

– Господо, пре него што се повучем са универзитета хтео бих да вам откријем своје две мале тајне. Прва је да ћете врло брзо открити да половина онога што сам вас на факултету учио није уопште тачна. А друга: да никако не знам која је од тих половина истинита а која није. ■

КРАВЕ НЕЋЕ ТАКО МИСЛИТИ

Познати енглески инжењер и проналазач прве парне локомотиве Џорџ Стивенсон није, изгледа, имао толико муке око пројектовања и изградње машине колико приликом доказивања и убеђивања да ће његов проналазак бити користан људима.

А зар ви не мислите – упитао га је неком приликом један члан комисије, којих ји иначе било безброј и пред којима је морао да брани свој проналазак – да се многе животиње неће плашити тога што ће димњак ваше локомотиве бити до црвенила ужарен док се буде кретала?

– Не! – брзо се снашао Стивенсон. – Оне ће, једноставно, мислити да је димњак само обојен црвеном бојом. ■

МИЛОСРЂЕ

Мала девојчица тражи од мајке десет пенија да би их дала доброј госпођи у парку. Диригута дететовим лепим гестом према сиромасима мајка је радо дала жељени новчић.

– Ево ти, драга – рекла је кћерки. – А, реци ми, да ли та добра госпођа није у стању сама да зарађује?

– Наравно да јесте. Она продаје сладолед! ■

КРАЉ И УНИВЕРЗИТЕТИ

Енглески краљ Хенри VIII био је у своје време један од првих владара у Европи који је схватио значај науке. Када

му је, неком приликом, један од саветника предложио да смањи расходе за универзитете, краљ је одговорио:

– Господо, ми ћемо сви једног дана умрети и наше кости ће иструнути, али ће универзитети управљати Енглеском. И то не лоше! ■

ДВЕ БИБЛИЈЕ

У ватиканском музеју постоје две Библије. Једна је велика и дебела више од пола метра, док је друга сасвим мала и дебела једва два центиметра. Посетиоцу који се распитивао да ли осим величине постоје и неке друге разлике између њих водич је објаснио:

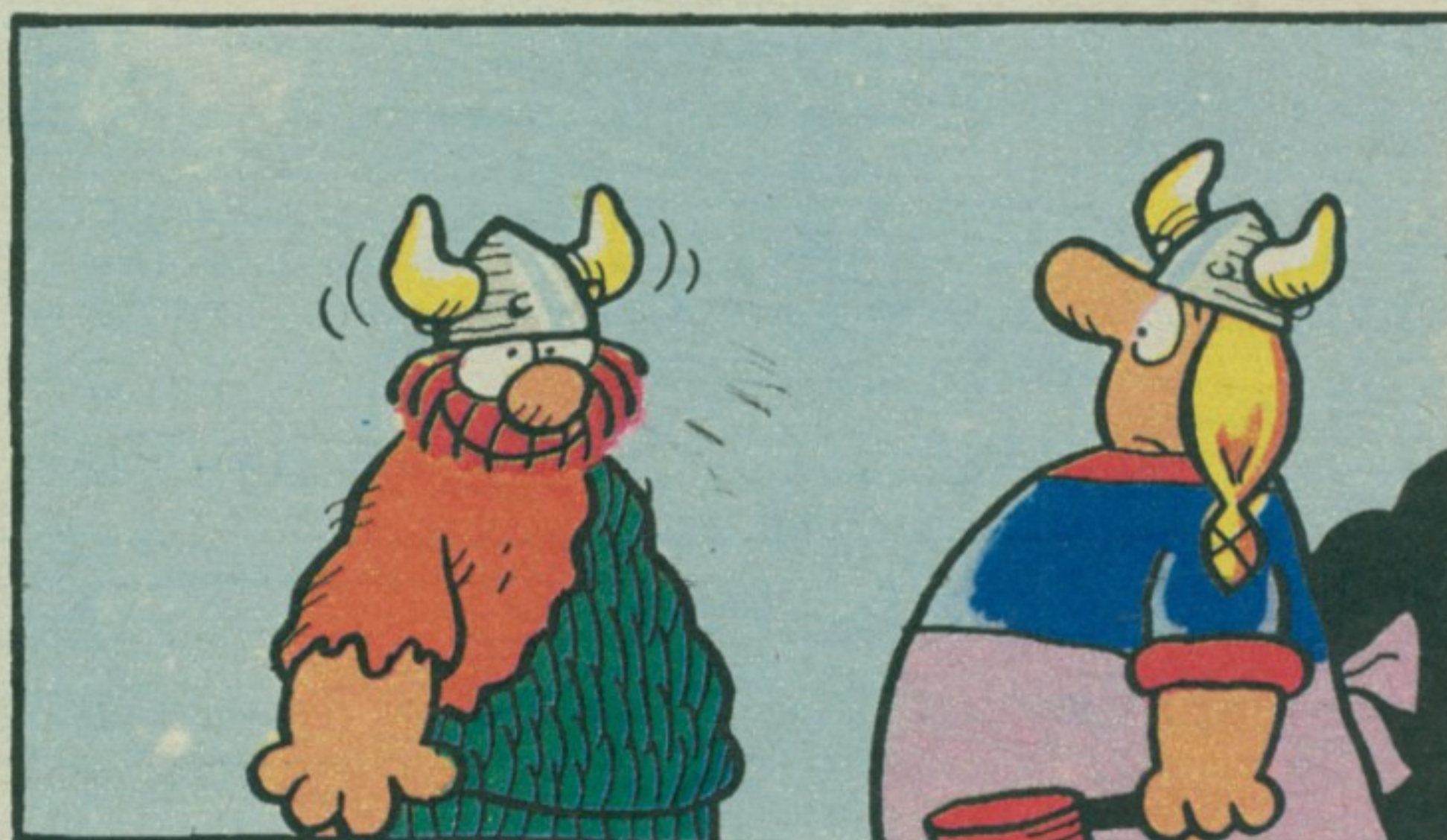
– У великој Библији је све оно што је Ева рекла Адаму, а у малој све што је Адам рекао Еви. ■

М. Ђ.

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

ШТА СЕ
ДОГАЂА
СА ШУМАМА

УМИРУ ЛИ ЗЕМЉИНА ПЛУЋА?

О овој теми много је више питања него одговора. Овде су само нека од њих. Ко то пали по две три Аустрије годишње? Како од прашума постају пустиње...

Ко не памти црвени Фантомов костим и траг лобање на брадама мрачних људи који су хтели да унесу немир у његову џунглу? Сви смо, бар у некој књижи, стрипу или на филму наишли на Махараџу који са свитом, слугама и слоновима полази у потрагу за опасним тигром-убицом. А тек тајанствени Индијанци из слива Амазона са својим отровним стрелама, чудеса дубоких прашума у које још није крочила људска нога...

Био је то далеки, романтични свет, мешавина истине и

маште. Шума је заиста било, али не и таквих авантура.

Обузети недокучивим тајнама прашуме, маштовити аутори измишљали су јунаке, њихове пријатеље, али и оне друге, који би – овако или онако – скоро увек били побеђени. Данас су остале авантуре. Мање их је по шумама, а више по градовима, углавном – авантура има и увек ће их бити.

Прашума је, међутим, све мање. Могуће је да једног дана и оне постану само разиграна машта неких нових аутора. Људи секу, крче, поливају киселим кишама и пале шуме широм света.

Чинили су то и раније. У Европи поготово. Своје густе шуме Европљани су збрисали још пре неколико генерација. Треба, рецимо, проћи огољеном Шумадијом, која је по шуми и добила име, па схватити да смо шуме или одавно уништили или их добро проредили.

Прашуме и сиромашни људи

Сада се уништавају шуме на другом крају света, оне највеће и најгушће, оне које

су плућа човечанства већ вековима. Само за ових неколико година, према подацима са сателита који снимају област Амазона, само у овом делу света спали се по 80 милиона хектара шуме. Годишње се, значи, уништи шума која се простире на земљишту величине читаве Аустрије. Уз то се у сливу Амазона спали још једна и по територија Аустрије, што искрчене шуме што густиша, што преживелих остатака претходних паљевица.

Тако се чини вишеструка штета. У атмосферу оде око 620 милиона тона угљен-диоксида што је десетина укупног загађења овим опасним гасом. Његово таложење све више греје Земљу, оштећује њен ваздушни омотач и прети да нашу планету потпуно измени. Да трагедија буде већа, та десетина загађења долази баш од јединог филтера који живи свет исте те планете користи у борби против угљен-диоксида. Људи пале и уништавају земљина плућа.

Само су велике прашуме у стању да пречисте тај гас, кисеоник из њега врате у атмосферу, а угљеник искористе за своје лишће и стабла. Човек годишње успе да произведе преко пет милијарди тона угљен-диоксида. Прашуме Амазоније, које се простиру на око пет милиона квадратних километара – што је једнако половини читаве Европе – пречисте четвртину овог гаса и врате у атмосферу кисеоник који ветрови разнесу. Но, сваке године шуме је све мање, а угљен-диоксид не престаје да притиче.

Шуме горе и у Сибиру, дрвеће пада посечено и у Канади, нестају прашуме Мадагаскара и вијетнамске џунгле. Тигрови су се преселили у зоолошке вртове а многе друге животиње у заборав и прашњаве књиге старих биолога.

Људима је дрво потребно за куће, намештај... Модерне саобраћајнице које повезују људска насеља услов су напретка и када се нека шума нађе на путу, мора да страда. Многима је потребна и обра-

дива земља да би нахранили гладна уста или узгајали стоку. Често до пожара дође и непажњом, али и из других побуда.

Око великих шума углавном живе сиромашни људи којима је шума често једини извор прихода. Богати су своје шуме посекли а оно мало што им је остало служи више као украс. Сиромашни дугују богатима и шуме се често уништавају не би ли се дуг вратио.

Сви исто дишемо

Уз велика стабла чији се нестанак јасно види нестају и хиљаде других живих бића која насељавају шуме. Горе последњи примерци неких цветова, лептири, птице у гнезду с јајима, нестају читаве врсте. На Мадагаскару, огромном острву на источној обали Африке, живе хиљаде врста којих нема ни на једном другом крају света. Становници пале шуме да би обрађивали земљу и кроз 20–40 година овде их неће бити, а с њима ће нестати и остали живи свет.

Земљиште које остане након што шума изгори само годину-две може да даје приносе. Оно је сиромашно минералима јер се сва његова снага налази управо у биљном и животињском свету изнад њега. Јаке кише брзо сперу огољену земљу и на месту некадашње прашуме нађе се голет, а убрзо и пустиња. Неки научници кажу да прашума може да се обнови за неколико стотина година, неки тврде да не може никад. Те велике, густе шуме најсложенија су биолошка заједница. Природа дуго и стрпљиво мора да тка не би ли изаткала једну прашуму с хиљадама њених становника.

Уништавањем шума уништава се живи свет, загађује се ваздух, смањује се могућност да исти ваздух буде пречишћен, оштећује се и пустиши Земља. Корист је често мала и краткотрајна а штета огромна и можда вечна. Па опет, јесу ли криви они којима не преостаје ништа друго него да запале и посеку висока стабла?

И богати део света мора да се брине о шумама сиромашних, да, овако или онако, плати не би ли се шуме очувале. Јер, били богати или сиромашни, сви дишемо исти ваздух и живимо на истој планети. Ако јој уништимо плућа, направимо од ње загушљив и врео свет, шта ће бити са нама?

С. К.

T O K I - U O K I

za samogradnju

Први пут у Југославији, **токи-воки** од домаћих делова. Минијатурне димензије. Одличне тонске карактеристике. **Изузетно велики домет – преко 25 км.** Можете их саставити за веома кратко време (око 2-3 часа). Велике могућности примене (кућа, море, планина, село, забава, непрекидна кореспонденција итд).

Ми нудимо комплете који обухватају

- ▲ пар високопрофесионалних штампаних плочица од витропласта за токи-воки домета преко 25 км
- ▲ детаљна упутства од а до ш са монтажним и електричним шемама за склапање
- ▲ списак свих делова
- ▲ адреса продавница (са бројевима телефона) у свим крајевима Југославије (од Јесеница до Ђевђелије), где се могу набавити (или наручити) сви потребни делови
- ▲ два поклона сваком ко наручи комплет.

Комплекти можете наручити писмом или дописницом а плаћате поштару приликом уручивања наше пошиљке.

наша адреса је: Walkie
Тел. 011/152-662; 179-360,
087/161-463
П. факс 162 11071 Нови Београд

Цена комплекта је
98 динара

napomena: rad sa ovim uređajima je **dozvoljen**, jer rade na frekvenciji koja je upravo predviđena za njihovu upotrebu.

НАРУЧУЈЕМ

1 2 3 4 5 комплекта (који подразумевају све дато у тексту) за израду
токи-вокија домета преко 25 км
(заокружити потребан број)

Име и презиме

Адреса стана и број

Место и поштански број

плаћам поштару поузећем
Наруџбенице слати на адресу
Walkie, П. фак 162, 11071 Нови Београд

НЕВЕРОВАТНО, АЛИ ИСТИНИТО

ВЕСЛИМА ПРЕКО АТЛАНТИКА

Само су два човека прешла Атлантски океан чамцем и то веслајући. Џорџ Харбо и Френк Семјуелсон извеслали су 6. јуна 1896. године из њујоршког пристаништа на чамцу дугачком свега шест метара, без једара која би их терала напред и без јарбола за који би могли да су ухвате током жестоке

одмор, а један за јело. Одмарили су се углавном дању, јер им је више одговарало да веслају ноћу. Намеравали су да преваљују по 80 километара дневно и придржавали се тог плана.

Петнаестог јула посада једног теретњака примила их је на палубу да би мало предахнули и дали им нешто свеже

олује. Али, понели су пет пари весала, око 250 литара воде и велику количину конзервисане хране.

Изабравши правац нешто јужнији од онога којим су обично пловили пароброди, кренули су према француској луци Авру удаљеној 5.200 километара од Њујорка. Сваки од њих проводио је за веслима око 18 часова дневно. Пет часова било је одвојено за

хране. У то време двојица морепловаца закључила су да ће бити боље ако се упуте према обалама Енглеске. Тако су и учинили, скративши пут за неких 350 километара.

Првог августа, 56 дана након напуштања Њујорка, пристали су уз мирну обалу оточја Сили, Енглеска. Није било бучне гомиле да их поздрави и честита им на подвигу – једном од најсмелијих путовања које је човек икада предузео.

ГЛОДАРИ САМОУБИЦЕ

Инстинкт за самоодржањем свакако је један од основних нагона свих живих бића. Па ипак, леминзи, мала створења налик на мишеве, који живе у хладним северним пределима Скандинавије често почине масовна самоубиства, а нико још није успео да открије зашто.

Високо у скандинавским планинама живи мноштво ових малих длакавих глодара хранећи се лишајевима и корењем и градећи своја удобна подземна гнезда. Кад хране има у изобиљу, леминзи воде безбрижан, спокојан живот.

Сваких неколико година, међутим, породице леминга постају тако многобројне да нема довољно хране за све. Тада сви истовремено напуштају своје јазбине и, попут армије која креће у велики ратни поход, нагрну низ падине планина.

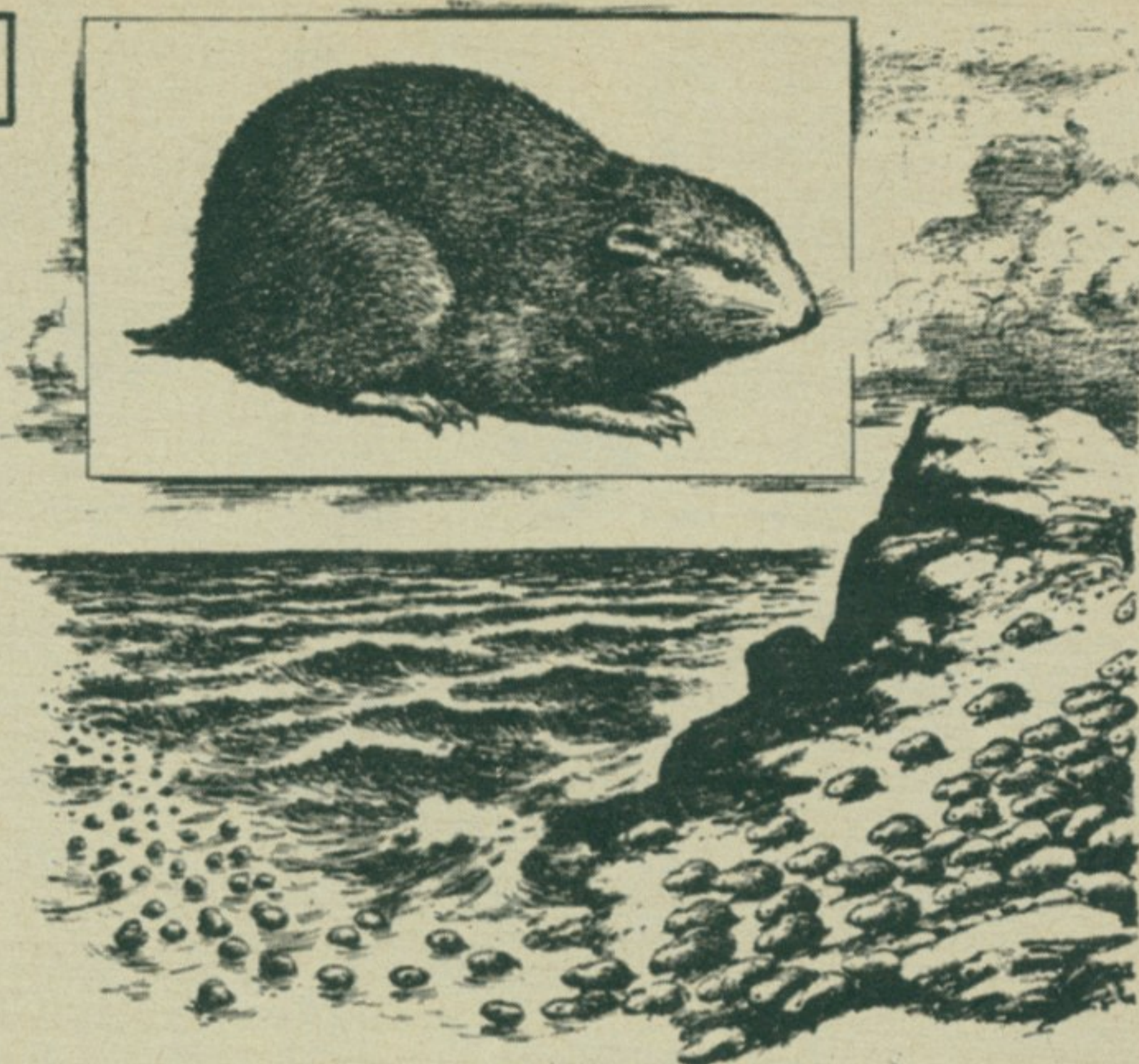
Леминзи се иначе плаше воде и избегавају је, али то-

ком масовног марша они храбро препливавају реке и језера прождирући све биље на које наиђу и остављајући за собом пустош.

Након вишенедељне јурња-ве најзад стижу до морске обале а онда, ред за редом, скачу у воду. Избезумљени глодари краће време остају на површини пркосећи запенушаним таласима попут милиона мајушних чамаца на весла. Али, убрзо их савладава умор и један по један се препуштају неумитној судбини.

Током овог масовног самоубиства леминга тела малих животиња могу потпуно да прекрију површину воде. Постоји једног пароброда који се отиснуо са норвешке обале известила је да је броду био потребан читав сат да се пробије кроз збијене леминге који су пљивали ка отвореном мору да тамо нађу смрт!

Постоји много теорија о уз-

роцима овог масовног самоубиства. Неки зоолози тврде да је кобно скакање леминга у море грешка у прорачуну — наиме, та створења сматрају да је океан само још једна велика вода коју треба пре-

пливати да би се стигло до предела са више хране. Али, сва објашњења ипак су само претпоставке, па леминзи самоубице и даље остају једна од најзагонетнијих појава у животињском царству.

САДИО ЈАБУКЕ 44 ГОДИНЕ

Џон Чепмен — познатији под именом Џони Јабуково Семе — родио се 1774. у Спрингфилду, савезна америчка држава Масачусетс. Мало је поузданих података о његовим раним годинама, осим да се око 1790. обрео у Пенсилванији делећи саднице и семенке јабука породицама које су се спрема-ле да крену на Дивљи запад.

У рано пролеће 1801. године Џони се појавио у округу Ликинг, у Охају, са џаком семенки од јабука које је сакупио у фабрикама јабуковаче у Пенсилванији и држави Њујорк. Од тада па све до Џонине смрти под стаблима јабука нашло се више од 150.000 квадратних километара. Увек изнова враћао се у крајеве које је раније посетио калемећи и подрезујући воћке које је засадио.

На тим бесконачним путовањима Џони је привлачио пажњу својом необичном одећом — џак од кафе као кошуља и калајисана шерпа са дршком уместо шешира, у којој је кувао јело. То му је било сасвим довољно — а своје скромне потребе подмиривао је продајући Библију.

Џони Јабуково Семе био је веома популарна личност

свога доба, а како је време пролазило легенда о њему све више се ширила. Воћњаци који данас красе источне

делове Сједињених Држава најлепши су споменик његовој љубави према земљи и сународницима.

НАЈВЕЋИ КОЛЕКЦИОНАР ДРАГУЉА

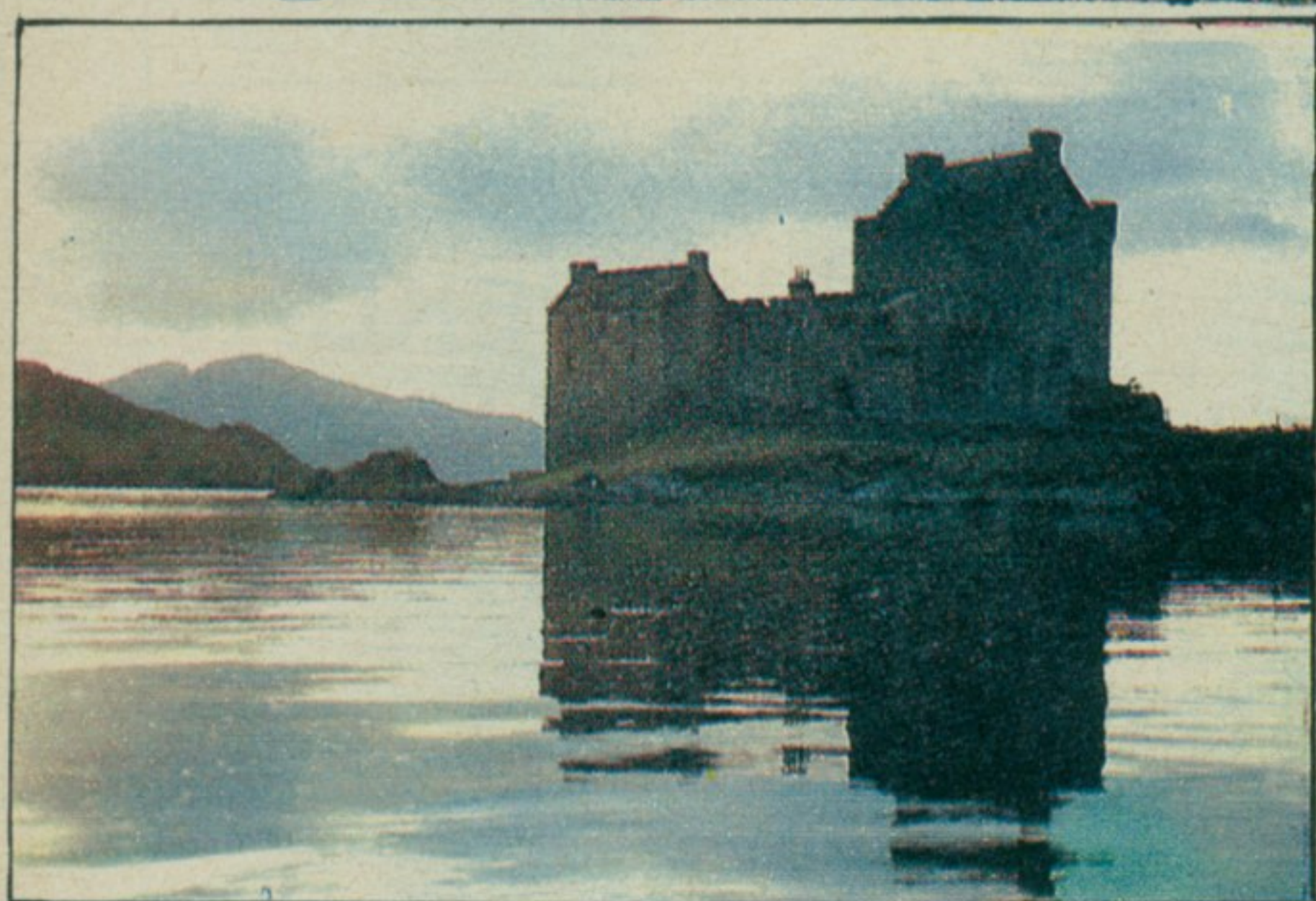
Међу многим колекционарима драгог камења кроз историју најпознатији је индијски цар Џахангир који је умро 1627. године. Према неким изворима, поседовао је укупно 2.235.600 карата бисера, 931.500 карата смарагда, 376.600 карата рубина, 279.450 карата дијаманта и 186.300 карата жада.

Џахангир је, за своје време, био просвећен монарх. За његове владавине широм Индије подигнута су многа архитектонска ремек-дела.

Један од царевих хобија било је пецање, али Џахангир никада није убио ниједну рибу коју би ухватио. Уместо тога, провлачио јој је ниску бисера кроз шкрге и бацао је натраг у воду.

Ако ништа друго, био је страховито сујетан јер и само његово име, Џахангир, значи „Освајач света”. Уз ову, имао је и многе друге блиставе титуле, између осталог „Власник свих планета”, „Огледало славе божје” и „Краљ све веће среће”.

ДУХОВИ ШКОТСКИХ ЗАМКОВА

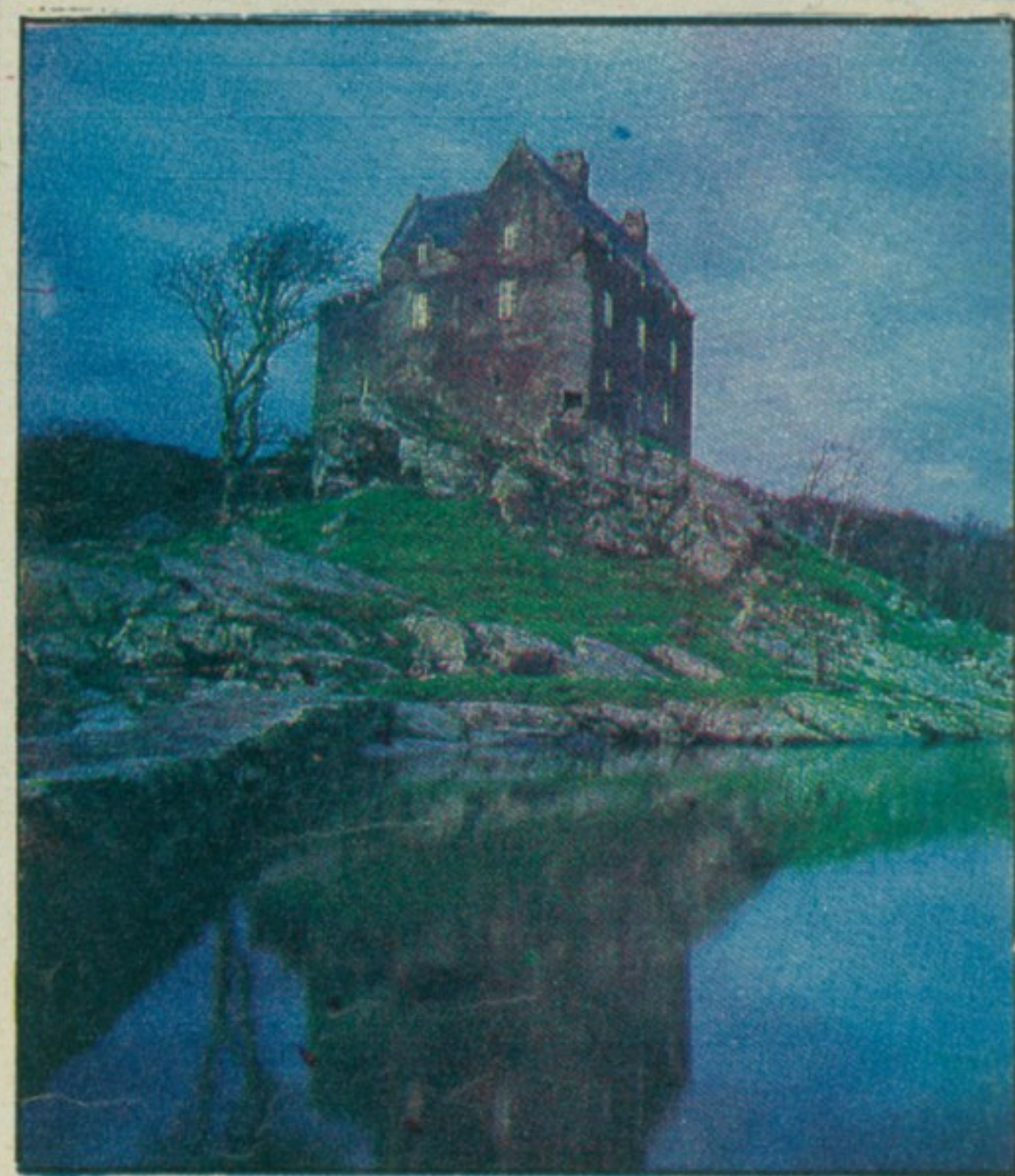
Луда Мери

Замак Килхрн, саграђен у 15. веку, на обали Лох Еј-ва, најдужег шкотског језера, препун је духова. За време магловитих дана у њему се може видети млада жена како тумара по рушевинама и јеца. То је такозвана Луда Мери, девојка коју је власник замка силовао да би се њоме оженио против њене воље.

Петорица Мерине браће, који су притекли у помоћ, изгубили су се у густој магли, њихов лаки чамац се преврнуо и сви су се подавили. Од тада, кад год је магловит дан, њихова сестра, полудела од туге, дозива их из замка.

Приредила:
Б. Дожић

Кћерка дата ђаволу

Ово су остаци замка Ардверк за који се прича да га је саградио лично Ђаво, али под условом да му вођа клана Меклауд заузврат поклони своју душу. Овај је одбио да се растане од душе и, уместо ње, понудио је Ђаволу своју кћерку за жену.

Уговор је потписан, замак подигнут и прослављена је свадба. Али, када је невеста схватила за кога су је удали, бацила се кроз прозор и разбила о стене.

Одсечене руке

Замак Дантрани у коме су у 17. веку по наређењу клана Кемпбел одсечене руке једном заробљенику који је, свирајући у гајде, успео да упозори и спасе чланове свога клана да не упадну у замку Кемпбелових.

Била ова прича тачна или не, тек, за време реставрације замка двадесетих година овог века, испод кухињског пода нађене су кости двеју руку. Од тада се више не чује тиха свирка храброг гајдаша.

Велика
Британија је
земља с
највише
регистрованих
духова од
којих већина
борави у
Шкотској.
Представљамо
неколико
замкова у
којима их има

Несрећна леди Маргарет

Замак Данробин, саграђен је 1275. године, гледа на Северно море. Прича се да се 1600. леди Маргарет, кћерка војводе од Садерленда чијој породици замак припада, заљубила у лепог и младог човека, али обичног наполичара, који је имао храбрости да је од оца запроси. Војвода, бесан због толлике дрскости, закључао је кћер у собу на врху куле а младићу забранио да икада крочи у замак.

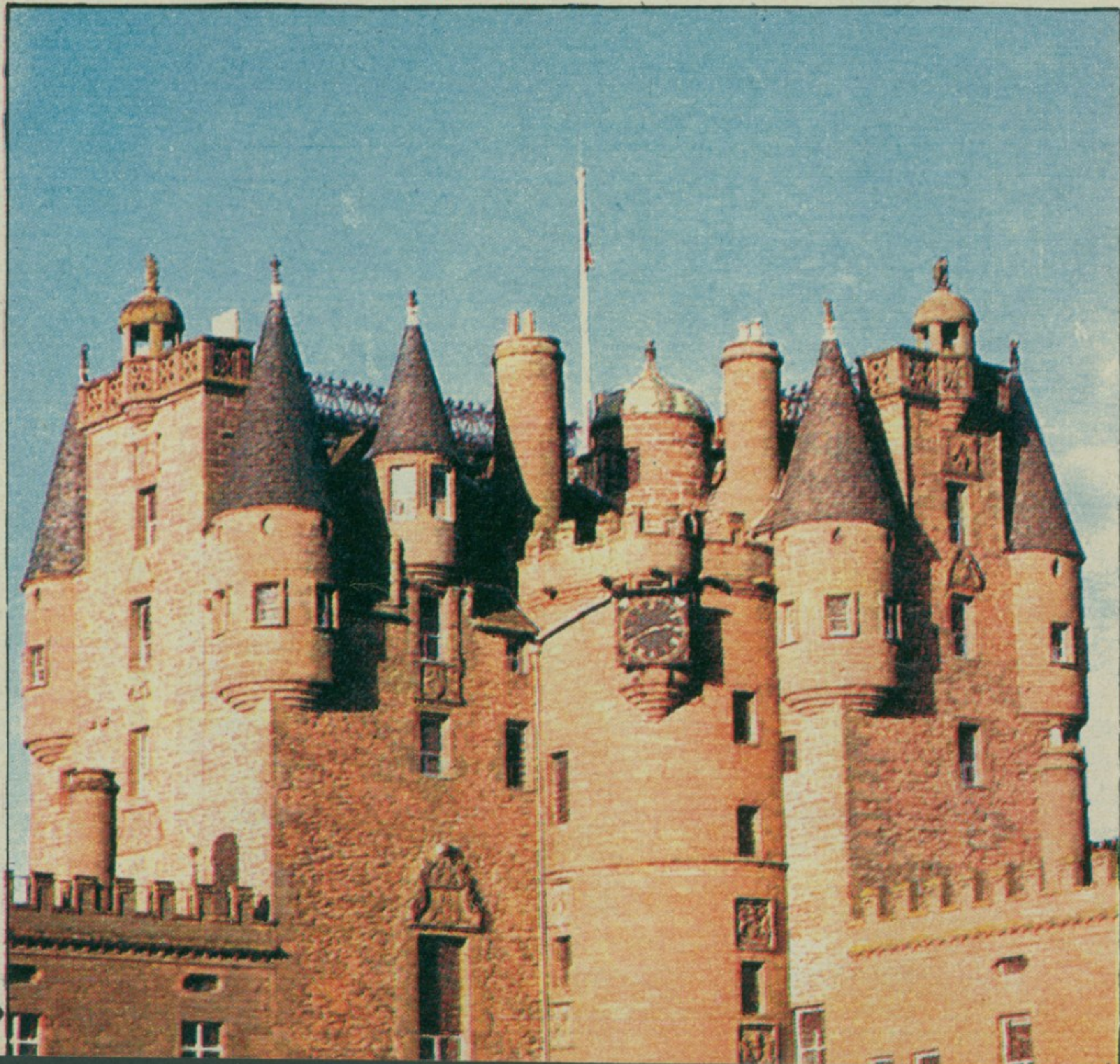
Али, пошто је љубав обично јача од свих препрека, заљубљени су се некако договорили да заједно побегну. У ноћи одређеној за бекство, баш када је Маргарет закорачила да се спусти низ конопац причвршћен за прозор, у собу је упао њен отац. Видевши га, девојка се страшно уплашила, испустила конопац из руку и треснула из високе куле на земљу, право пред ноге свог вољеног. Држећи њено беживотно тело у загрљају, младић је војводу од Садерленда проклео за сва времена.

У Другом светском рату замак Данробин претворен је привремено у војну болницу. Морнари који су се у њој опорављали причали су како се ноћу нека нечујна прилика шуњала између кревета као и да су често слушали очајнички девојачки плач.

Бал вампира

У дивном замку Гламз, где је 1930. рођена принцеза Маргарет, сестра садашње британске краљице, врви од духова: ту су сени радника које је живе узидао окрутни власник замка, затим Леди Гламз спаљене на ломачи по наређењу шкотског краља Џејмса V, па жене без језика која лута вртом и, најзад, једно чудовиште чије се режање у централној кули могло чути све до 1921. године и које је волело да се вере по стрмим торњевима.

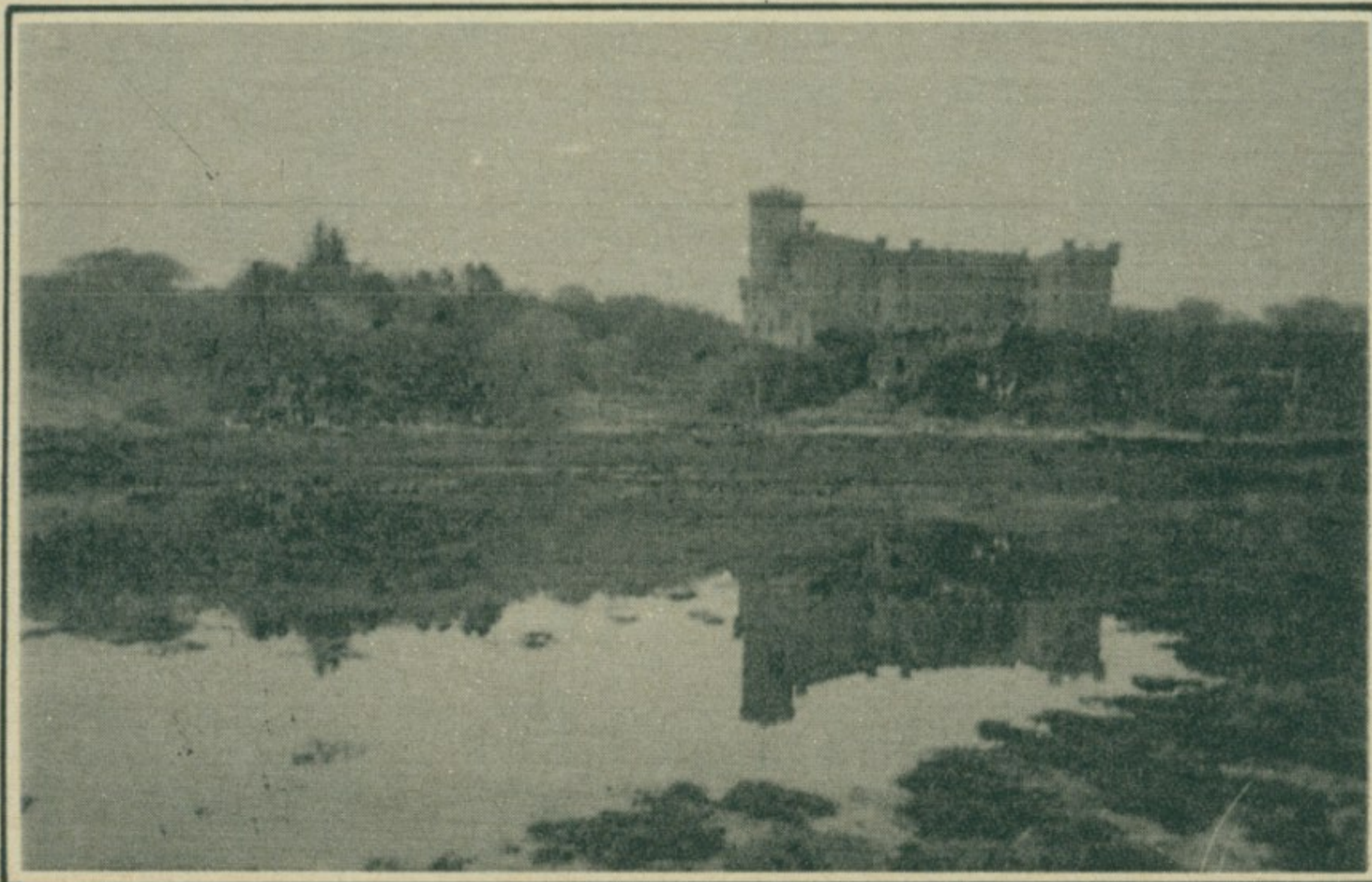
Мекдоналдова освета

Ово су остаци замка Данталм на острву Скај. Легенда каже да је један вођа чувеног шкотског клана Мекдоналд позвао на ручак човека кога је мрзео и пред њега на трпезу изнео усољену говедину, усољену рибу, домаћи хлеб и бокал воде. Тек када се добро најео, гост је приметио да је бокал празан. Умро је у страшним мукама и, кажу, у рушевинама замка и дан-данас одјекују његови јауци.

Шон Конери и Мекреј

У замку Илен Донан, по коме осим духова витлају и виле, снимане су пре неколико година неке сцене филма „Хајлендер“ са Шоном Конеријем и Кристофом Ламбером. Оба глумца, као и остали чланови екипе, запамтили су човека који је седећи на стени посматрао снимање и често помагао режисеру дајући веома детаљне податке за сцене из рата. Представио се као Мекреј, али таквог тамо нико од мештана није ни видео ни познавао.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Жестока тропска киша полако је вратила свести Јулијану Кепке. Ошамућена и у први мах неспособна да схвати где се налази, чула је грмљавину, крекетање жаба и зујање инсеката. Неколико тренутака касније шеснаестогодишња девојка осврнула се око себе и схватила да лежи у олупини авиона. Једна ципела јој је недостајала, а стопало је крварило. Глава јој је била гадно озлеђена изнад једног ока. Имала је осећај да јој је кључна кост сломљена а, што је најгоре, није било никаквог знака да се у близини налази живо људско биће.

Једина преживела

На Бадњи дан 1971. године, око подне, Јулијана и њена мајка др Марија Кепке, са још 90 путника, укрцале су се у авион компаније „Локид илектра“ у Лими, главном граду Перуа. Кренуле су на једночасовни лет преко Анда ка Пукалпи, на северу Перуа, где је Јулијанин отац др Ханс Кепке чекао да са својом породицом прослави Божић.

Пола сата након поласка авион је, летећи изнад величанствених снегом покривених планина, улетео право у олују. Затресао се тако гадно да је пртљаг поиспадао из мрежа изнад главе, док су путници грчевито настојали да причврсте своје сигурносне појасеве. Јулијана је бацила поглед кроз округли прозор таман у тренутку кад је десни мотор букнуо у пламен. Путници су вриштали док се олуја поигравала авионом као играчком. „Боже мој – ово је крај“, биле су последње речи које је изговорила Јулијанина мајка. Летелица је почела нагло да губи висину и суновраћује се у амбис, да би се неколико тренутака касније распа-ла. Девојка је видела како су јој крошње дрвећа све ближе, а онда је, непосредно пре него што ће авион треснути о тло, изгубила свест.

У трагању за спасоносном реком

У зору је Јулијана осетила да има довољно снаге да се извуче из авиона. Од мајке није било ни трага. Срећом, јужноамеричка прашума и опасности које вребају у њој нису биле непознаница за девојку. Две године, од 1967. до 1969, са родитељима је живела у забаченој истраживачкој станици северно од Пукалпе и научила многе драгоцене лекције о борби за опстанак. Знала је да су паукови, муве, комарци и мрави исто толико опасни колико и јагуари. Знала је, такође, да ће њене шансе да се извуче из џунгле бити највеће ако успе да нађе неку реку и крене њеним током јер у беспућу амазонских прашума реке имају исти значај као ауто-путеви у цивилизованим крајевима. Најзад, знала је да ће јој бити потребна храна, а око ње је било мноштво разних плодова. Неки од њих изгледали су примамљиво, али Јулијана је знала да је већина отровна. Све што је успела да нађе у олупини авиона био је један божићни колач наквашен кишом и једна кеса слаткиша.

Наоружана дугачком мотком и носећи кесу слаткиша, девојка је кренула

ИЗГУБЉЕНА У ЦУНГЛИ

**Девојка је имала изузетну срећу да преживи
удес авиона, али то није био крај њених невоља**

кроз цунглу у потрази за спасоносном реком. Напредовала је полако још осећајући последице шока који је доживела. Уз то, ране су је болеле и имала је само једну ципелу. Ипак, касно по подне, после напорног пробијања кроз густо растиње, открила је речицу која је лењо вијугала кроз прашуму. Та речица постала

је њен путоказ и она је одлучила да је следи све до ушћа у неку већу реку.

Опасне муве

Следећих неколико дана Јулијана је изгубила појам о времену. Хаљина јој се исцепала у крпе, њена гола леђа била су

изложена сунцу. Ипак, највећа невоља биле су муве и комарци. У први мах то није схватила, али сваки пут кад би је нека мува убола она је полагала и своја јаја испод њене коже. Та јајашца брзо су се излегла у ларве.

Неколико пута Јулијана је чула авионе како круже ниско изнад крошњи дрвећа. Једном је кроз гране угледала хеликоптер. Почела је да маше и зове у помоћ, али пилоти нису могли ни да је виде, ни да је чују. Одлетели су даље у потрази за несталим авионом остављајући Јулијану да беспомоћно јеца док је звук мотора нестајао у даљини.

Било је то трећег, можда и четвртог дана када је Јулијана установила да је готово остала без слаткиша – није приметилa да су поиспадали кроз пробушену кесу. Требало јој је много снаге и воље да не посегне за сочним бобицама примамљивог изгледа.

Ипак, највише муке задавале су јој ларве мува у леђима порасле до дужине од једног центиметра које су почеле да се хране њеним месом. Неке од тих рана биле су већ толико дубоке да је могла да гурне прст у њих. Успела је да сломи прстен да би, док се одмарала, могла да ишчепрка неке од тих паразита. Али, било их је сувише много да би изашла на крај с њима.

Ко си ти?

Једно од највећих разочарења Јулијана је доживела када је, најзад, избила на повећу чистину поред обале реке Шебоније. По слободном понашању дивљих животиња схватила је да у близини нема људских насеља јер животиње напосто нису знале да се плаше човека. Није имала никаквог другог избора него да прати брзу реку, што дуже и све док буде могла. Понекад је ходала или пузала дуж обале, понекад пливала пуштајући да је водена струја носи као комад дрвета. Била је свесна да су отровне раже често вребале испод муља, али није одустајала.

Јулијана је превалила више од 20 километара дуж Шебоније. Изгубила је сваку представу о времену кад је угледала мали чамац укотвљен поред обале и стазу која је водила у шуму. Прешавши двадесетак метара тим путељком, открила је колибу, у њој стари бродски мотор и канту бензина увијену у велики комад најлона. Али, није било никаквог знака да у близини има људи.

Те ноћи, увијена у најлон, Јулијана је први пут после пада авиона спавала мирна од комараца и других инсеката. Следећег јутра села је поред чамаца да размисли о свему што је снашло. Није могла да украде чамац, а осим тога било јој је јасно да не би умела да управља мотором. С друге стране, није било смисла да ту чека док се власник врати. Он ће, можда, недељама бити одсутан – а можда је и нестао у цунгли. Управо се спрема да настави своје самотно путовање кад је чула неки шум иза себе. Осврнувши се, угледала је три млада човека који су искрсли из шуме.

Први пут после једанаест дана чула је људски глас кад је један од мушкараца узвикнуо: „Хеј, ко си ти?“

Била је спасена.

Г. В.

МАЛА ШКОЛА ЈЕДРЕЊА (3)

ADRIATIC
NAUTICAL
ACADEMY

КО
ПУТУЈЕ,
НЕ
ГЛАДУЈЕ

Лепота, изазов кроћења ветра и таласа и осећај неограничене слободе главни су кривци што се и код нас, из дана у дан, повећава занимање за једрење. Да би наши читаоци научили најосновније

и без страха први пут сели у барку с једрима, помаже им директор Јадранске наутичке академије и један од пет најбољих једриличара на овој планети Италијан ЂИНО РИЋИ

Онај ко одлучи да крене на једрење неизоставно мора да зна да и море које изгледа мирно и безазлено може у тренутку да побесни и донесе невоље. Због тога је неопходно предузети све мере предострожности.

Свако пловило мора, пре свега, да има исправну пумпу за избацивање воде јер велики таласи зачас могу да напуне једрилицу. Сидро и сви везови на барци морају да буду прописно сложени а сваки члан посаде да има појас за спасавање и непромочиви прслук.

Врло је важно мислити о промени температуре. Често се догађа да леп дан надвладају киша и хладноћа. Дакле, при руци увек мора да се има суво и топло одело.

Ако кренеш на једрење, посебно кад су у питању мање једрилице, неопходно је да будеш у завидној физичкој кондицији. Корисно је, неколико дана пре изласка на море, да по пола сата дневно радиш лагане вежбе које активирају мишиће леђа, врата, трбушне мишиће, листове на ногама...

На једрење, поред купаћег костима, треба понети пар кратких и дугачких панталона, мајицу, удобну непромочиву јакну и патике или, бар, нешто слично. Најважније је да се не клиза. Неопходна је и непромочива врећица – може да послужи и обична пластична – памучне чарапе, памучна капица и топлија мајица дугачких рукава. Ако идете на дуже крстарење, потреб-

но је узети и пар ципела и једну цираду.

Није никаква срамота на мору добити морску болест, али би требало да онај који је томе склон о својим будућим мучнинама пре испловљавања каже осталим члановима посаде. Из простог разлога да се једно лепо путовање не претвори у мору. Јер, не заборави, понашање појединца на једрилици и те како утиче на целу посаду. Наравно, морска болест није смак света: данас постоје разна средства против ње и довољне су две пилуле да те ослободе свих непријатности.

Није добро на једрилици дуго бити гладан. Ако мислиш да ћеш остати бар четири сата на води, пожељно је да понесеш ужину и то калоричну због ветрова и влаге којима си изложен. Најбоље је да буде на бази шећера – чоколадица, бисквит, али и обичан хлеб јер се лакше вари. Ваља избегавати газирана пића, алкохол свакако. Да би угасио жеђ, сасвим је довољна вода, чај или лимуната. Ако путујеш у групи, понеси два-три лимуна, могу бити спасоносан лек за многе тегобе.

Наравно, немој да претерујеш излажући голо тело сунцу. Опекотине могу да ти загорчају једрење. Капа је обавезна и треба редовно да је квасиш. Пази се и посекотина јер на мору и сасвим мала може да се претвори у рану. Слана вода успорава зарашћивање. Пожељно је да, због баратања ужадима и могућности да добијеш жуљ, имаш рукавице.

БОБ
МОРАН

ПРЕДСЕДНИК НЕЋЕ УМРЕТИ

III ДЕО

УБИЈЕНА СУ ДВА ЈУЖНОАМЕРИЧКА ПРЕДСЕДНИКА. БОБ МОРАН ПРЕПЛАШЕНО Поставља да се спрема и убиство ТРЕЋЕГ - АМЕРИЧКОГ ПРЕДСЕДНИКА...

МОРАМ НАћи НАЧИН да се ИЗБАВИМО ОД ОВДЕ!

НА ЛЕВОЈ РУЦИ КОНОПАЦ ЈЕ ПОПУСТИО, АЛИ ТО НИЈЕ ДОВОЉНО! НЕКО ДОЛАЗИ!

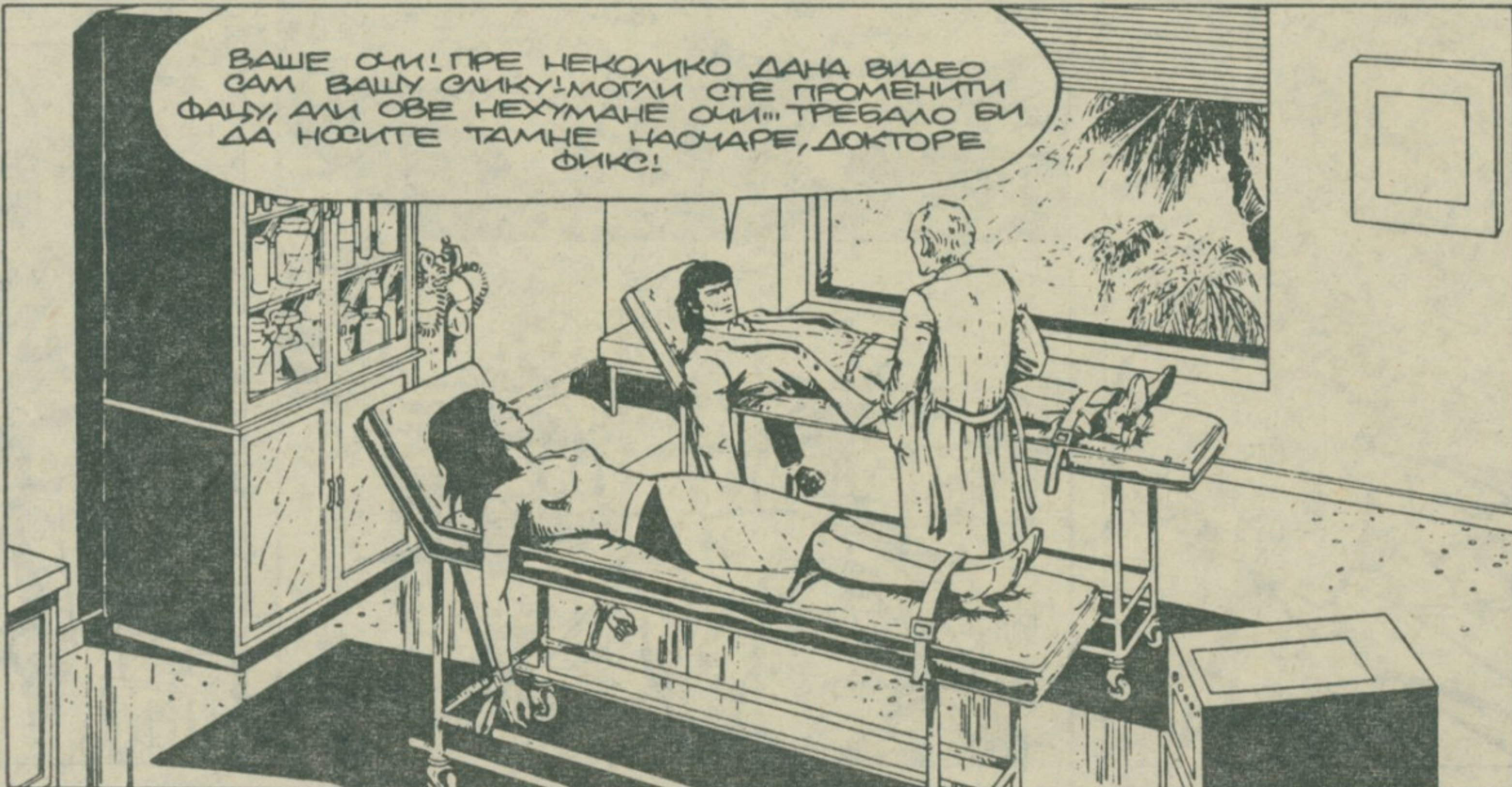

КАКО СТЕ, ДОКТОРЕ ФИКС?

КАКО ЗНАТЕ КО САМ, КОМАНДАНТЕ МОРАН?

ВАШЕ ОЧИ! ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА ВИДЕО САМ ВАШУ СЛИКУ! МОГАЛИ СТЕ ПРОМЕНИТИ ФАЦУ, АЛИ ОВЕ НЕХУМАНЕ ОЧИ! ТРЕБАЛО ВИ ДА НОСИТЕ ТАМНЕ НАОЧАРЕ, ДОКТОРЕ ФИКС!

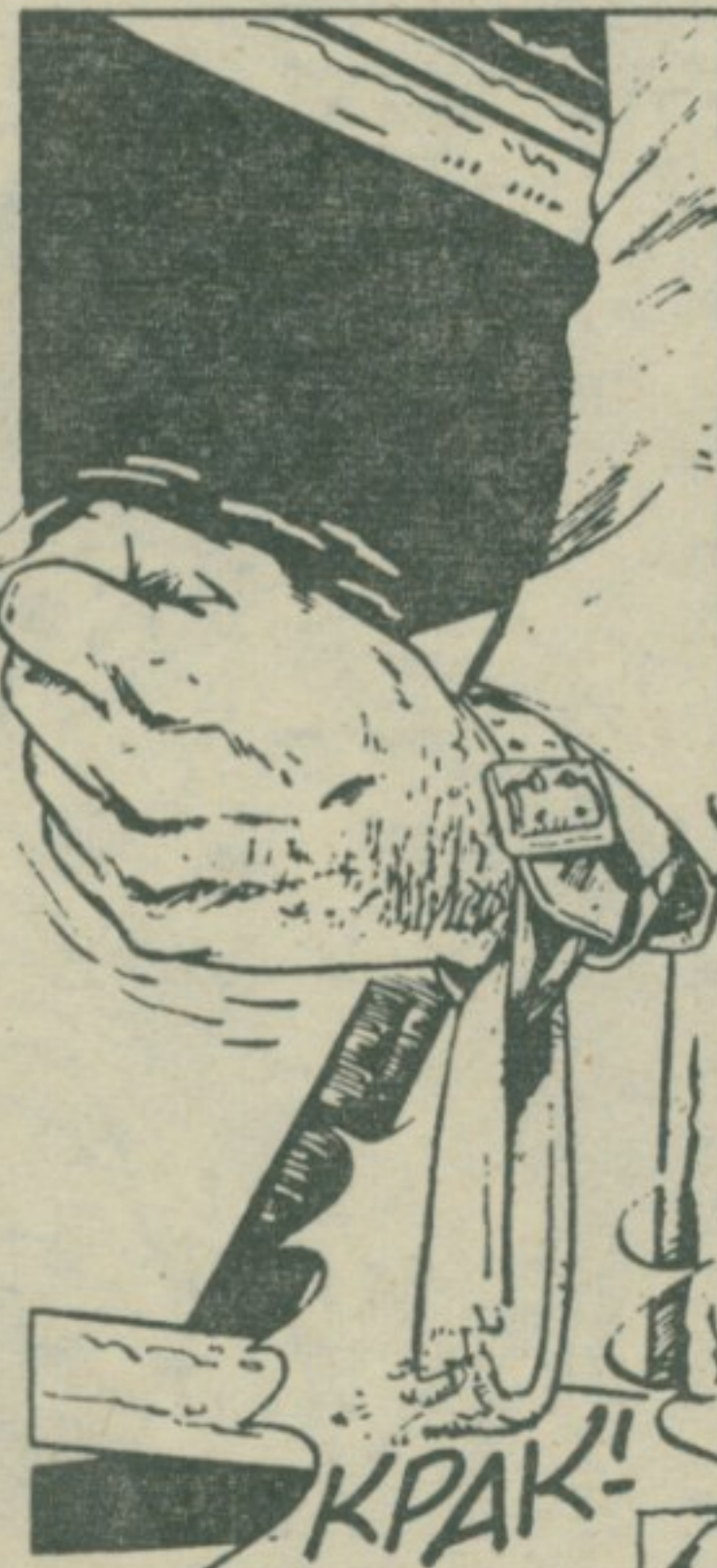

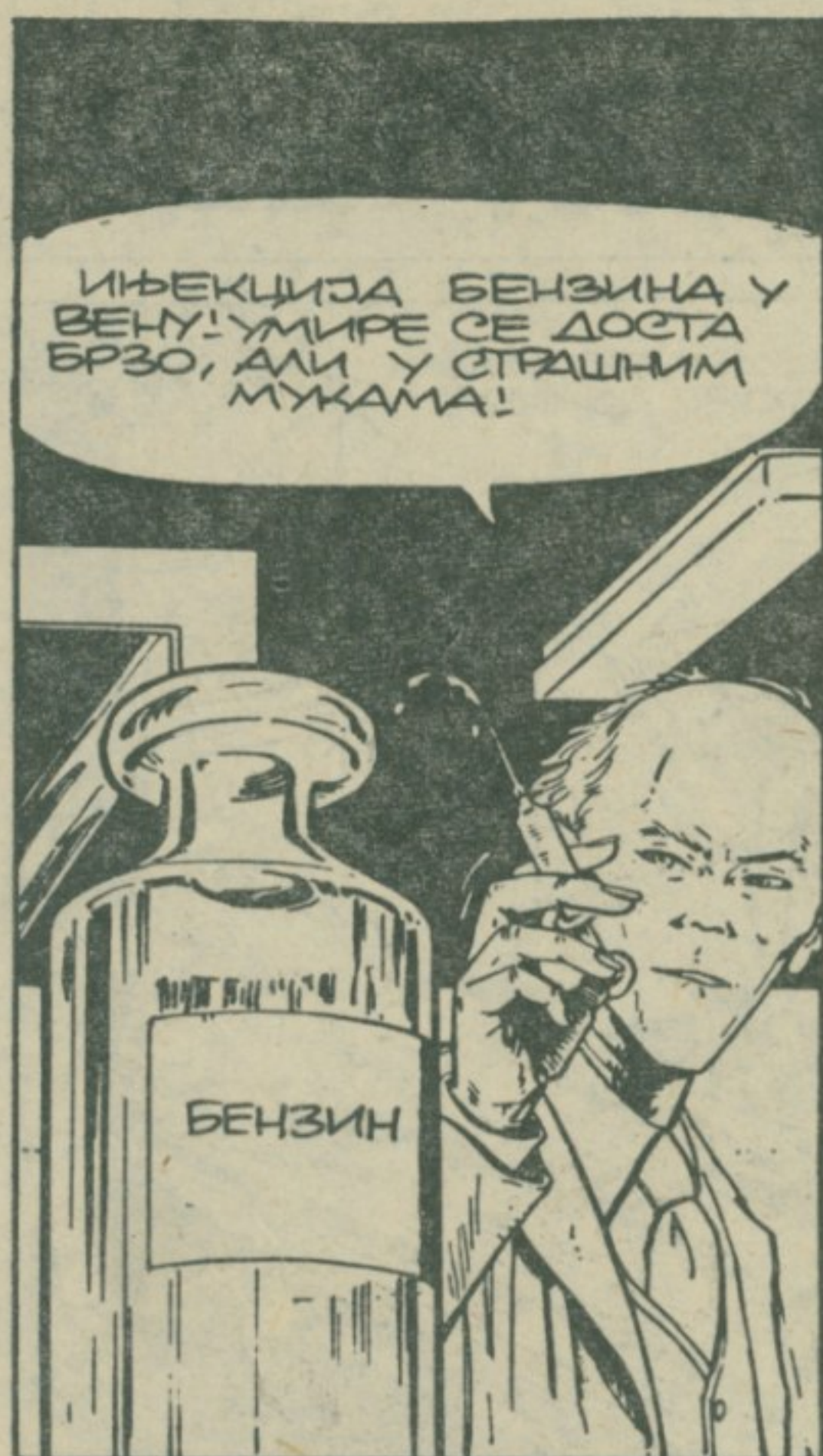
ВИ СТЕ МАЈСТОР ПЛАСТИЧНЕ ХИРУРГИЈЕ, СУДЕћи ПО ЛАЖНОМ ВИЛКИНСОЊУ!

МОРАМ ОСЛОБОДИТИ И ДРУГУ РУКУ!

ВОЛЕО БИХ ДА ГОСПОЖИЦА ЧАВЕЗ И ВИ ПОСЛУЖИТЕ ЗА МОЈЕ ЕКСПЕРИМЕНТЕ! АЛИ, ВРЕМЕ МИ ТО НЕ ДОЗВОЉАВА!

ДИРЕКТ-
НО У СРЦЕ! ПРАВО ЈЕ ЗА-
ДОВОЉСТВО ВИДЕТИ ТЕ КА-
КО ЗАМАХУЈЕШ, ТИГРИЦЕ,
НАРОЧИТО КАД ЈЕ ДРУГИ У
ПИТАЊУ!

БИЛО ЈЕ НЕОП-
ХОДНО, БОБЕ!

НЕМА
НИКОГА!
БРИШИМО!

БЕЗ ГАУПОСТИ! РУКЕ НА СТО! ВИ СТЕ ВЕ-
ЛИКИ ГАЗДА, ПРЕПОЗНАЈЕМ ВАС ПО ОДЕЛУ!

ИДЕМО ПЕШИЦЕ, ДА ВИ
ИЗБЕГЛИ ИЗНЕНАЂЕЊА!
ЗАТИМ ФУРАМО!

НЕ МРДАЈ,
ОВО САМО
ПУЦА!

ДОКТОР МАНФРЕД АРНОЛД
УЛИЦА БРЕСТОВА! ПОЗВАЈУ
ГЕНА!

ГЕН, ДОБИ У
УЛИЦУ БРЕСТОВА
КОД ДОКТОРА
МАНФРЕДА АР-
НОЛДА! ТО ЈЕ
ГАЗДА
"ЧИСТИХ
"АМЕРИКА-
НАЦА"!
ИМАЈЕ ШТОШТА
ДА НАМ
ИСПРИЧА!

ИМАМ И ЈА НО-
ВОСТИ ЗА ТЕБЕ!
ПОСТОЈИ И ЧЕТВРТИ
ЧОВЕК, ПОРЕД СНАЈ-
ДА, ЗАРОФА И ТОР-
ПА! СТИЖЕ СУТРА
ИЗ ВАШИНГТО-
НА!

ХОРЕТЕ ЛИ МИ РЕ-
РИ О ЧЕМУ СЕ РА-
ДИ?

РЕРИ БУ ВАМ
СВЕ ШТО ЗНАМ!
"ЧИСТИ АМЕРИ-
КАНЦИ..."

ПАМ!

**ДОЛЕ!
ЛЕЗИ!**

АРНОЛД ЈЕ УБИЈЕН БАШ
КАД ЈЕ ХТЕО ДА ПРИЧА!
ГДЕ, СТИЖЕ ПОЛИЦИЈА!

АУ! АУ! АУ!

УБИЈЕН ЈЕ
КАРАБИНОМ!

ОСТАЈЕ НАМ ЈОШ
САМО ОНАЈ ГРЕЈ, КОЈИ
КАО ДА ЈЕ ПАО С
НЕБА! И ДА НАЂЕМО
ЧОВЕКА С КАРАБИНОМ!

ТО ЋЕ БИТИ "ЛА-
КО"! ИМА САМО
ДВАДЕСЕТ МИЛИ-
ОНА НАОРУЖА-
НИХ ТАКВИМ
ОРУЖЈЕМ!

СУТРАДАН
УЈУТРО, У ХО-
ТЕЛУ!"

ОВАЈ
ТЕЛЕФОН
МЕ БЕГ
НЕРВИРА!

**ЗВРРР!
ЗВРРР!**

ТО СИ ТИ,
ГЕН! КАД
БЕШ МЕ
БЕГ
ОСТАВИТИ
НА МИРУ?

ДУТО
КОЈИМ СЕ
ВОЗИО ГРЕЈ
СЕ СЛУГАО!
ГРЕЈ СЕ
ИЗВУКАО!
САД ЈЕ У
ХОЛУ
ЦЕНТРАЛНЕ
ПОШТЕ!

ТО ЈЕ БЛИЗУ!
КАКО ИЗГЛЕ-
ДА ТАЈ ГРЕЈ?

ОПИСАО ЈЕ
СЕБЕ КАО
ВИСОКОГ,
ПЛАВОГ! НО-
СИ СИВО
ОДЕЛО! ЈА
КРЕГЕМ ОД-
МАХ СА
ЕКИПОМ!

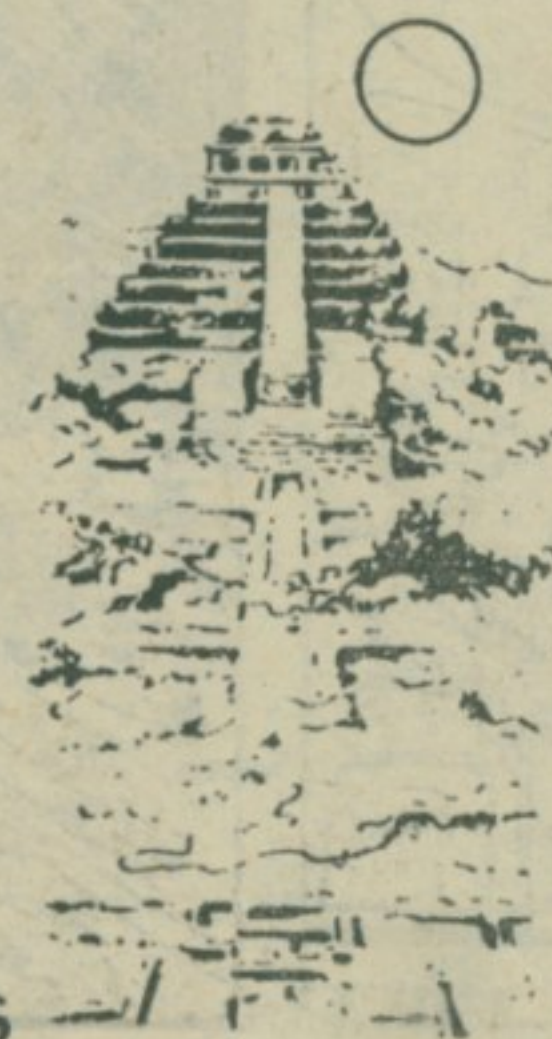
„УБРЗО ЈЕ ПРИ-
МЕТНО ГРЕЈА“

АЛИ, У ИСТО
ВРЕМЕ...

„БИЛИ СУ
НА ТРАГУ
СТАРОМ НА-
СЕЉУ МАЈА!
ОДЛУЧИЛИ
СМО ДА СЕ
УДРУЖИМО“

ЈЕДНЕ НОЋИ НЕКО
НАС ЈЕ НАПАО! НАШИ
ВОДИЧИ СУ ПОУБИЈА-
НИ, А НАС ЗАРОБИ-
ЛИ...

ЦИМ ЛОБОСА ЈЕ БИО ДА СРУШИ ВЛАДУ САН ТРИНИДАДА И ПРЕУЗМЕ ВЛАСТ ...

ИМАО ЈЕ, ТАКОЂЕ, ЗАДАТАК ДА СМАКНЕ ТАДАШЊЕГ ПРЕДСЕДНИКА ...

ОРТОНЕЦ ЈЕ БИО ЗАДУЖЕН ДА У САН ТРИНИДАДУ СТВОРИ БАЗУ ОДАКЛЕ БИ БОМБАРДОВАО АМЕРИКУ У СЛУЧАЈУ ПОТРЕБЕ ...

ДОГОВОРНИ
СМО СЕ ДА
СВЕ ОВО САМ
ВАМО КАО НАЈ-
БЕРУ ТАЈНУ!

НИСТЕ БИЛИ
У ПРАВУ! ДА
СТЕ СВЕ НА
ВРЕМЕ РЕКЛИ,
ОЧАЈА, ЗАРОФ И
ТОРП БИ БИЛИ
ЖИВИ!

ЗНАМ,
АЛИ, ПЛАШИЛИ
СМО СЕ! ТЕК
КАД САМ ЧУО
ДА СУ СВА
ТРОЈИЦА УБИ-
ЈЕНА, ОДЛУ-
ЧИО САМ ДА
СВЕ КАЖЕМ!

САД КАД ЈЕ ЛОБОС ПРЕУЗЕО
ВЛАСТ У САН ТРИНИДАДУ, МОЖИ БЕ
ДА ОСТВАРИ СВОЈ ПЛАН СА ЛАН-
СИРНОМ БАЗОМ!

БУДИТЕ БЕЗ
БРИГЕ! НАША ВЛА-
ДА БЕ ИЗВРШИТИ
ПРИТИСАК НА
ЛОБОСА!

КАД СЕ БОБ
НАШАО НА УЛИ-
ЦИ...

НАДАМ СЕ ДА
ЈЕ СЛУЧАЈ ЗА-
ВРШЕН И ДА БУ
НАЈЗАД ИЛИ НА
ЗАСЛУЖЕНИ
ОДМОР...

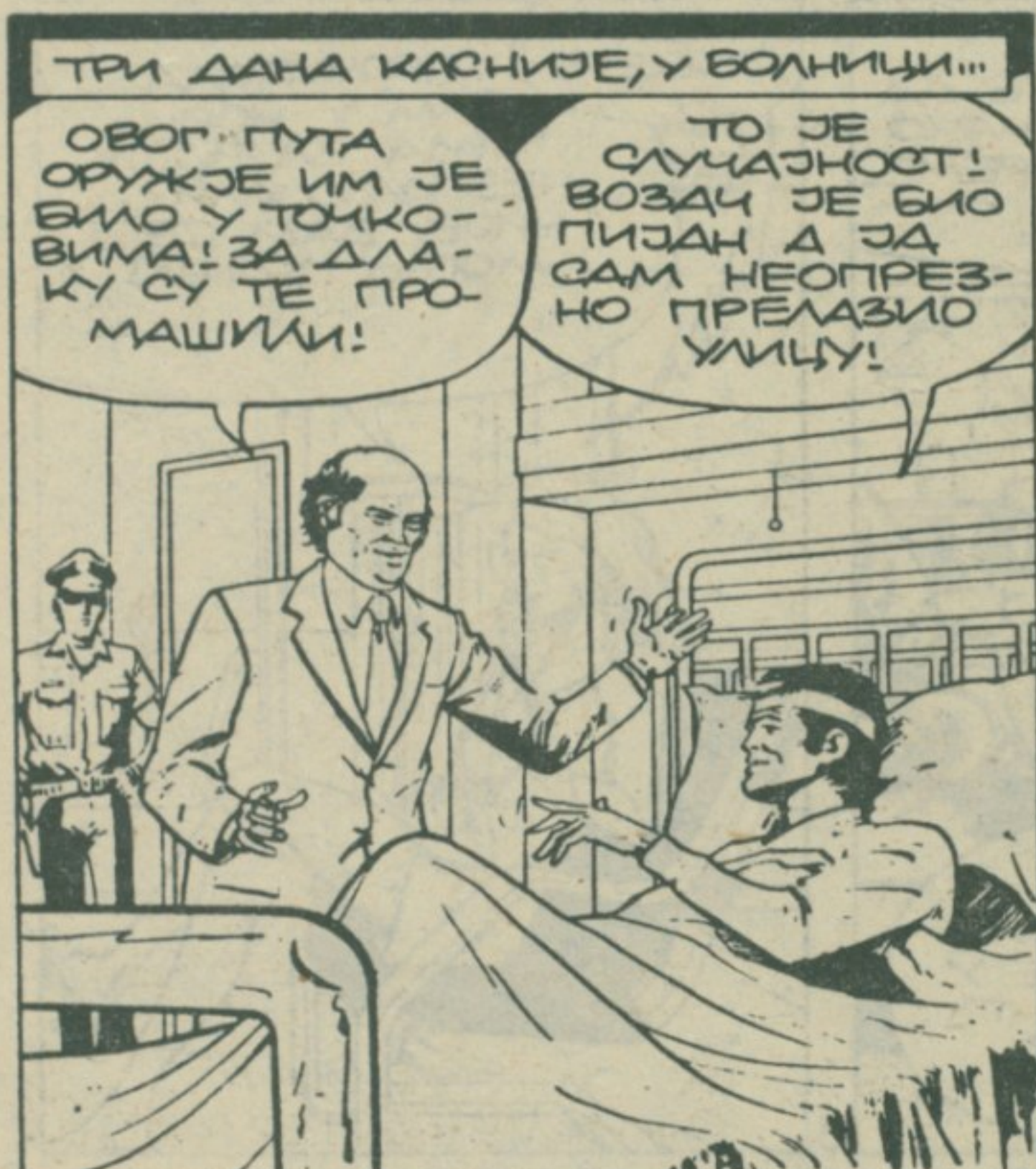
АЛИ, ПРЕВАРИО СЕ...

ВРУУМ! ?!

ОДСКОЧИО ЈЕ У СТРАНУ...

ШКРИПИ!

ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ, У БОЛНИЦИ...

ОВОГ ПУТА
ОРУЖЈЕ ИМ ЈЕ
БИЛО У ТОЧКО-
ВИМА! ЗА ДЛА-
КУ СУ ТЕ ПРО-
МАШИЛИ!

ТО ЈЕ
СЛУЧАЈНОСТ!
ВОЗАЧ ЈЕ БИО
ПИЈАН Д ЈА
САМ НЕОПРЕЗ-
НО ПРЕЛАЗИО
УЛИЦУ!

ШТА КОД ТЕБЕ ИМА НОВО?
ЈЕ Л' СЕ СРЕДИЛА
СТВАР С ЛОБОСОМ?

ИЗВРШИЛИ
СМО ДЕСАНТ НА
ЛАНСИРНУ БАЗУ!
ЗАМАЛО ДА ЗАКАС-
НИМО ДА СПРЕЧИ-
МО НАПАД!

АЛИ, ТО ЈЕ ПОВРЕ-
ДА ТЕРИТОРИЈЕ!

МА НЕ!
ДАН ПРЕ ТОГА ЛОБОС
ЈЕ ПОБЕГАО ИЗ САН
ТРИНИДАДА, А НА
ЧЕЛО ДРЖАВЕ ЈЕ
ДОШЛА НОВА ВЛАДА!

САД ИМАМО НЕ-
КОЛИКО НЕПРИЈАТЕ-
ЛА ВИШЕ! АЛИ СТВАР
ЋЕ СЕ СРЕДИТИ!

БЕГ НЕКОЛИКО ПУТА СУ
ПОКУШАЛИ ДА ТЕ СМАК-
НУ, БОБЕ! МОЖДА ЋЕ
СЛЕДЕЋИ ПУТ УСПЕТИ!

КАЖЕМ ТИ
ДА ЈЕ ТО СЛУ-
ЧАЈНОСТ!

КАД ЈЕ, НЕДЕЉУ ДАНА КАС-
НИЈЕ, БОБ НАПУСТИО БОЛНИЦУ...

НЕ МИСЛИТЕ
ВАЈДА, ДА МИ
СТАЛНО БУДЕ-
ТЕ ЗА ПЕ-
ТАМА?

ТАКВА СУ
НАРЕЂЕЊА!
ДА ВАС НЕ
ИСПУШТА-
МО ИЗ ВИ-
ДА!

У ХОТЕЛУ...

НЕБЕТЕ ВАЈДА
БИТИ ТУ И КАД
СПАВАМ?

НАПУСТИЋЕМО
ВАС ТЕК КАД БУ-
ДЕМО СИГУРНИ ДА
СТЕ ВАН ОПАС-
НОСТИ!

ДАЈТЕ МИ
СЕКЮРИТУ
ЧАВЕЗ!

ИЗАШЛА ЈЕ,
СЕКЮР!

ДОСАЂУЈЕМ СЕ ОВАКО...
АЛИ ЧИМ ИЗАЂЕМ, ОНА
ДВОЈИЦА ЋЕ МИ СЕ ЗА-
ЛЕПИТИ ЗА ЛЕЂА!

ОВА
ЗВОЊАВА
ТЕЛЕФО-
НА МЕ
ИЗЛУЂУ-
ЈЕ!

ЗВРРР!

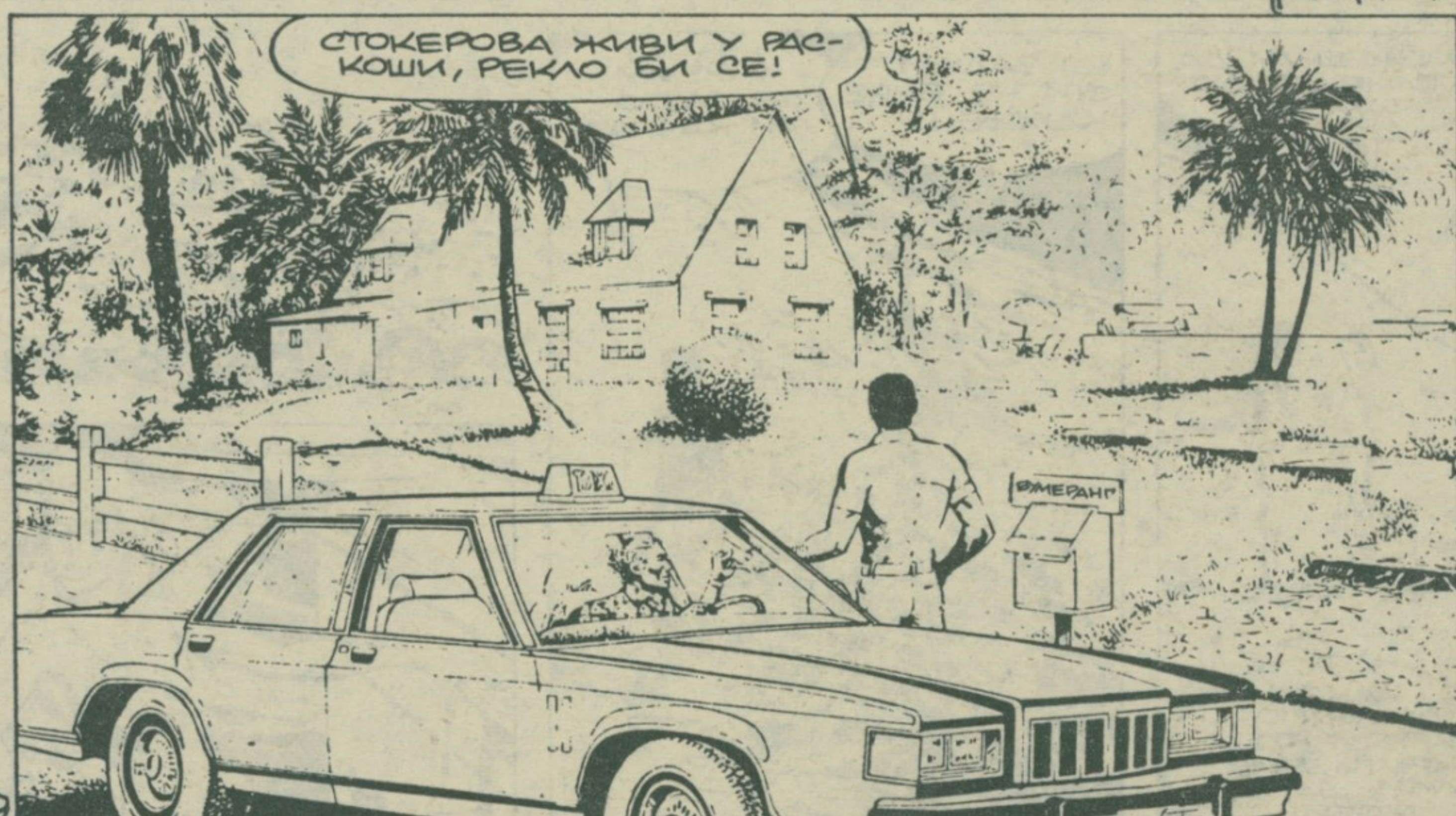
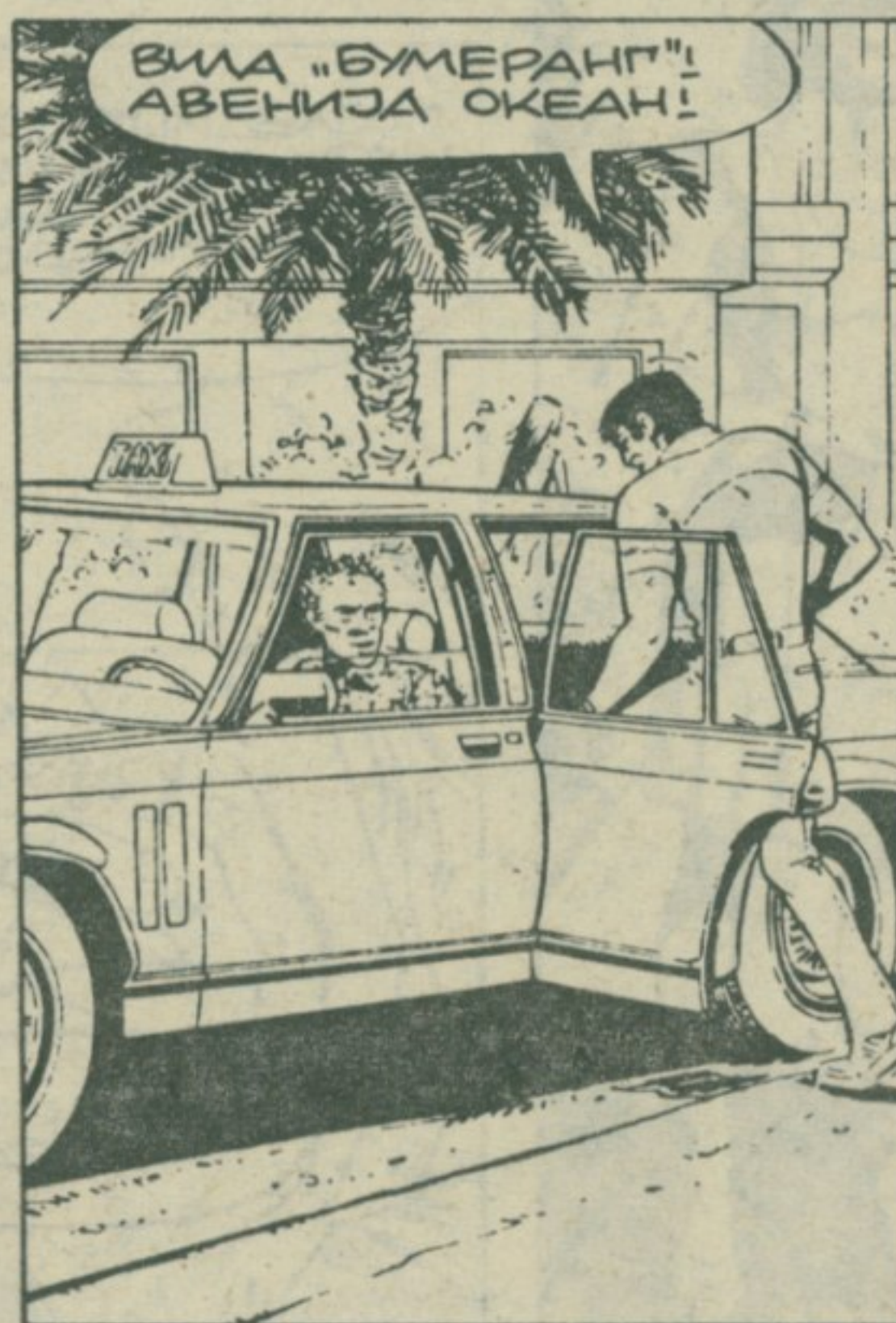
АКО МЕ ЗОВЕТЕ ДА
МИ КАЖЕТЕ КАКО
ДА УБИЈЕМ ВРЕМЕ...

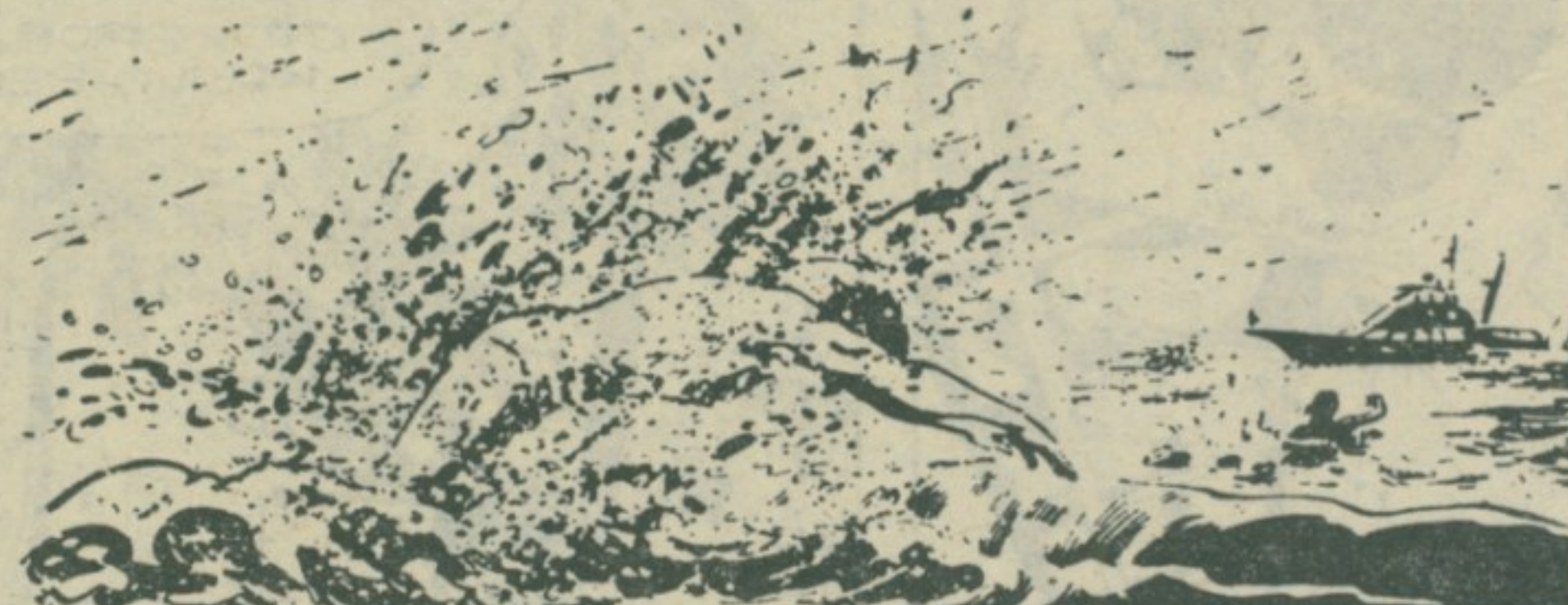
АКО ВАМ
ЈЕ ДОСАДНО,
ПОСЕТИТЕ МЕ У
ВИЛИ "БУМЕРАНГ"
СЕЋАТЕ СЕ?

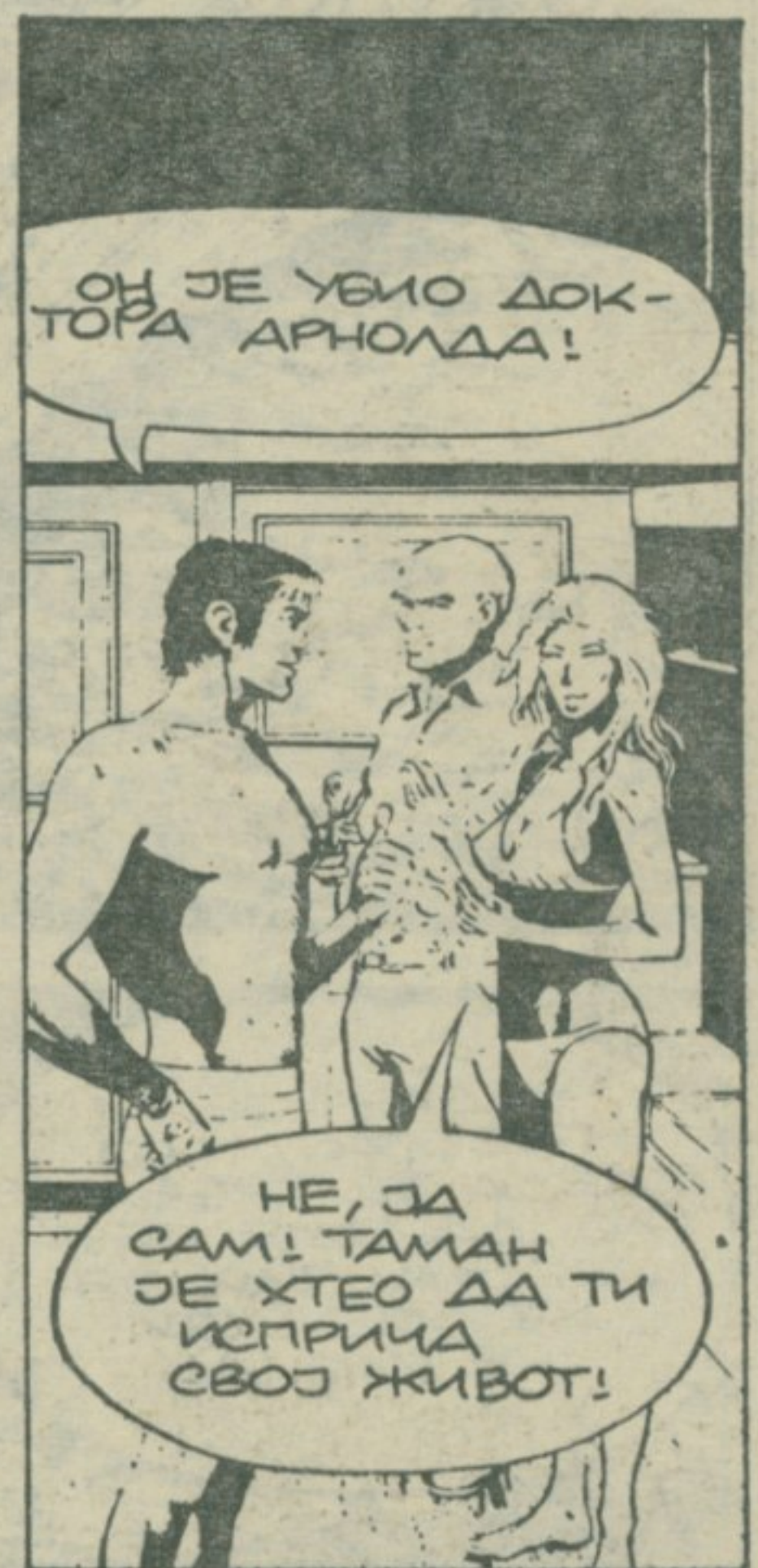
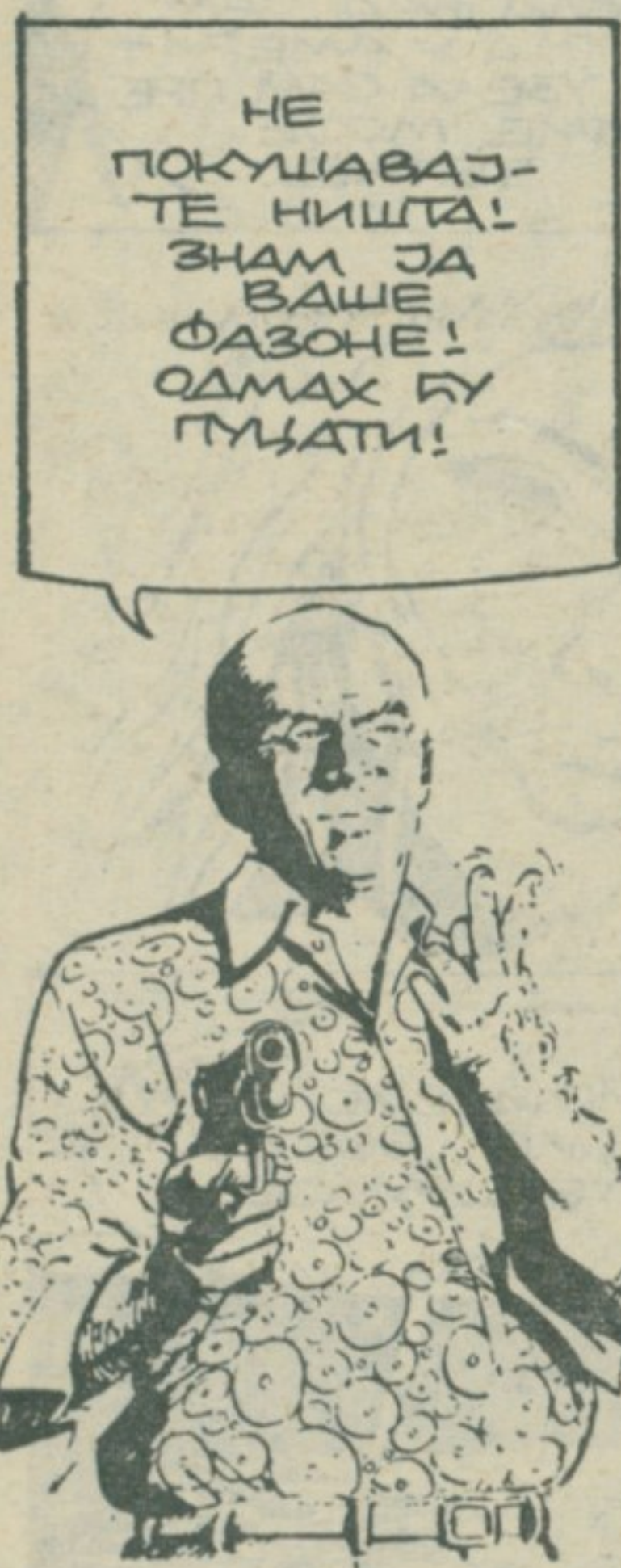

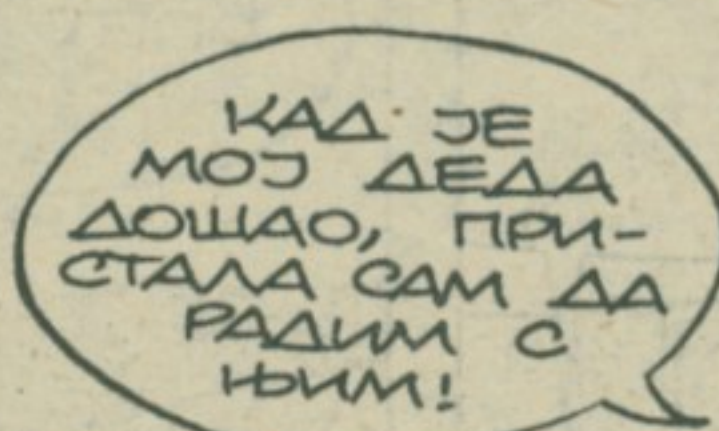
АВА
СТОКЕР!

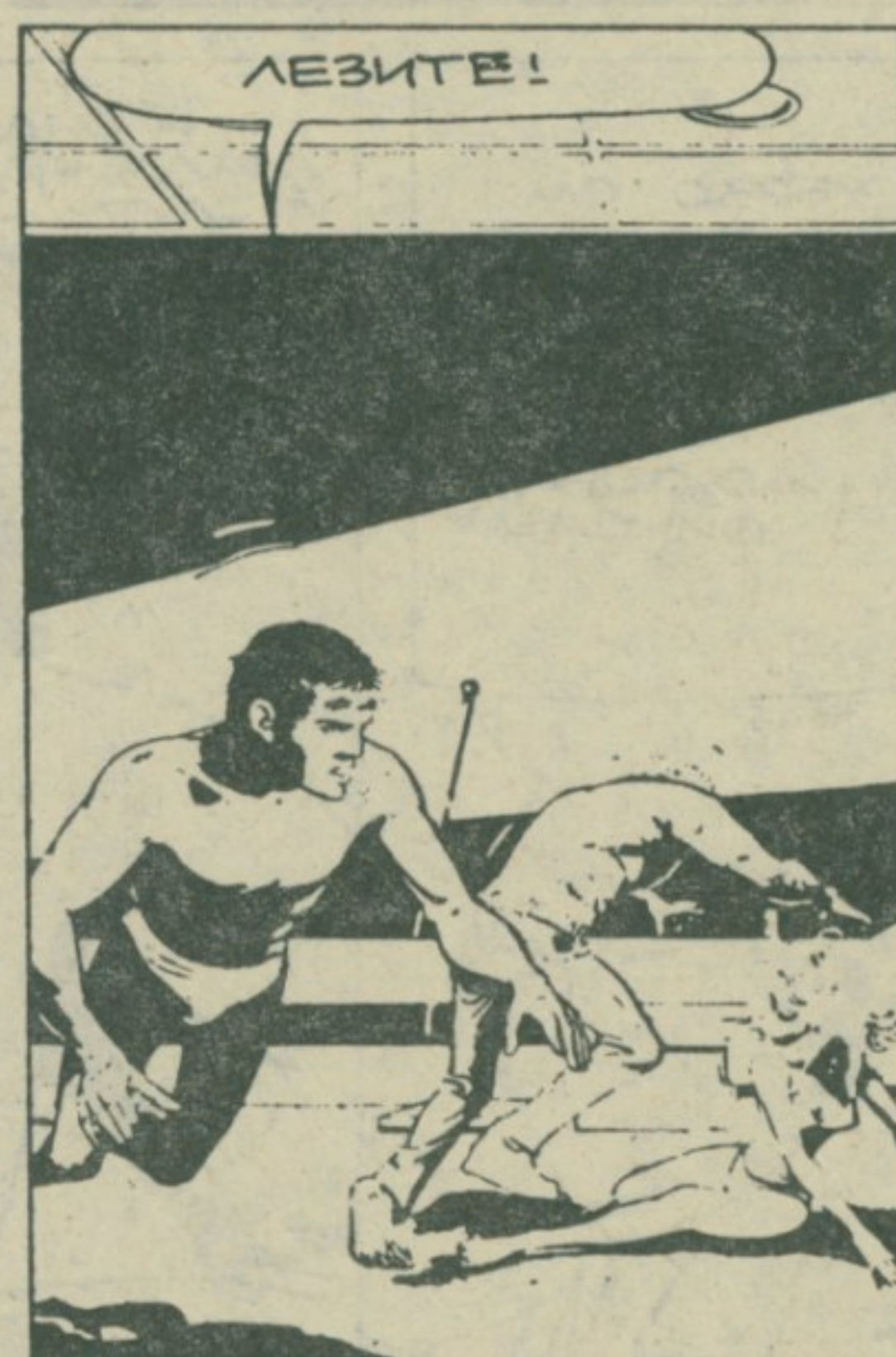
ПРОЧИТАЛА
САМ У НОВИ-
НАМА ЗА ВАШУ
НЕЗГОДУ, АЛИ
НИЈЕ ВАМ СЕ
МОГЛО ПРИБИ!

МОРА
ДА ЈЕ
ЧАМАЦ,
БИО
СКРИВЕН
У УВА-
ЛИ!

КОЈОМ БРЗИНОМ
ИДУ, УБРЗО ЋЕ ИЗ-
ЋИ ИЗ ТЕРИТОРИ-
ЈАНИХ ВОДА, А
ОРГОНЕЦ ЋЕ ОПЕТ
БИТИ НА СИГУР-
НОМ!

НИСМО
НИКАД
ИМАЛИ ШАР-
МАНТИЈУ
ЗАТВОРЕНИ-
ЦУ!

ИМАМ УТИСАК ДА
НАМ ЈЕ ОРГОНЕЦ
ЗЕРИСО!

СВЕ
ЈЕ ПРЕД-
ВИДЕО!

ОСТАЈЕ НАМ
САМО ДА ОБАВЕС-
ТИМО ОБАЛСКУ
СТРАЖУ!

ДА! АЛИ КАД
ЗА ДВАДЕСЕТАК
ГОДИНА БУДЕ ИЗАШ-
ЛА ИЗ ЗАТВОРА, НЕ
ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ
БИТИ ШАРМАНТНА!

ШТЕТА!
НИКО НЕ
МОЖЕ ВИШЕ
НИШТА
УНИТИ
ЗА ЊУ!

САД
ХОЋУ
ОБЈАШ-
ЊЕ-
ЊЕ!

ЗНАЛИ
СМО ДА
ЋЕШ ПО-
КУЩАТИ ДА
ЗАВАРАШ
ПРАЋИЈУ...

... ПА САМ ПОСТАВИО
ЧОВЕКА НА ЗАДЊЕМ ИЗ-
ЛАЗУ ИЗ ХОТЕЛА, ПРЕ-
РУШЕНОГ У КЛОШАРА!

... ВИДЕО ТЕ ЈЕ КАД
СИ УШАО У ТАКСИ И
РЕКАО АДРЕСУ...

ОБАВЕСТИО НАС
ЈЕ ВОКИ-ТОКИЈЕМ...

КАКО СТЕ ЗНАЛИ
ЗА АБУ СТОКЕР?

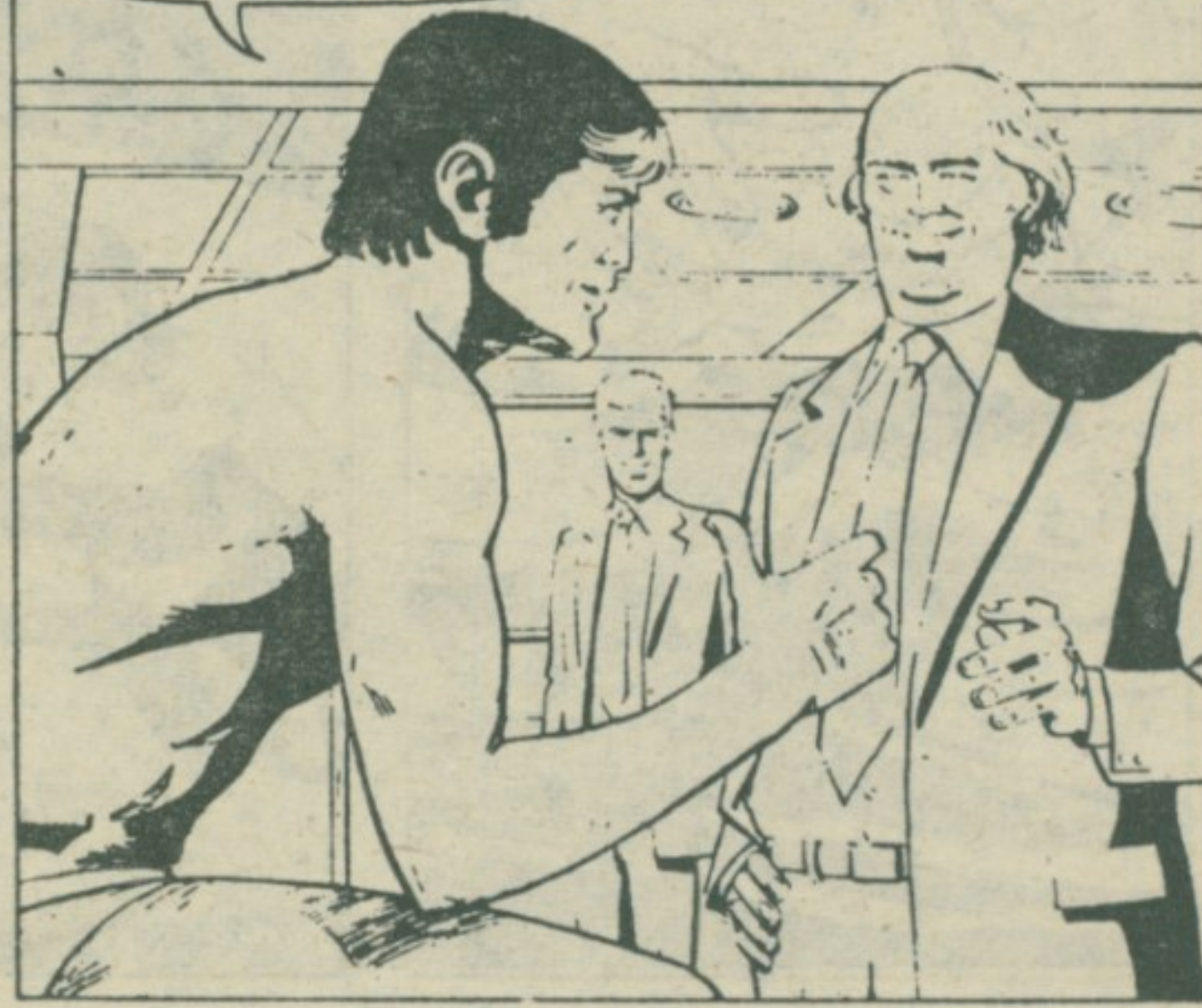
УБРЗО СМО
ИЗ ВАШИНГ-
ТОНА ДОБИ-
ЛИ ИЗВЕШТАЈ
ДА ЈЕ ТО
УНУКА
ДОКТОРА
ФИКСА!

И ОНДА СТЕ
НАДЗИРАЛИ ВИУ
И ЈАХТУ, ЧЕКАЈУЋИ
ПРИЛИКУ ДА
ДЕЈСТВУЈЕТЕ!

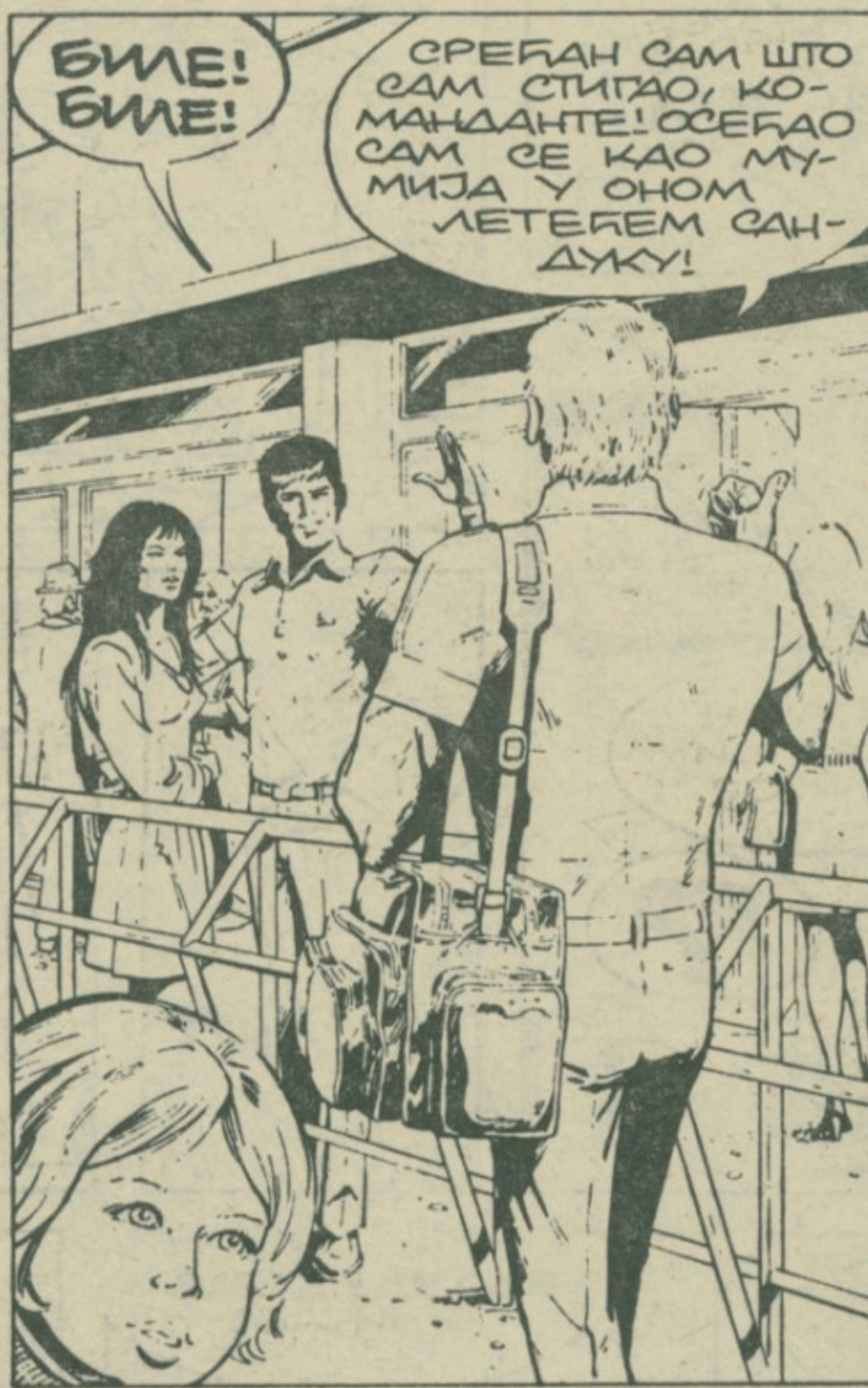
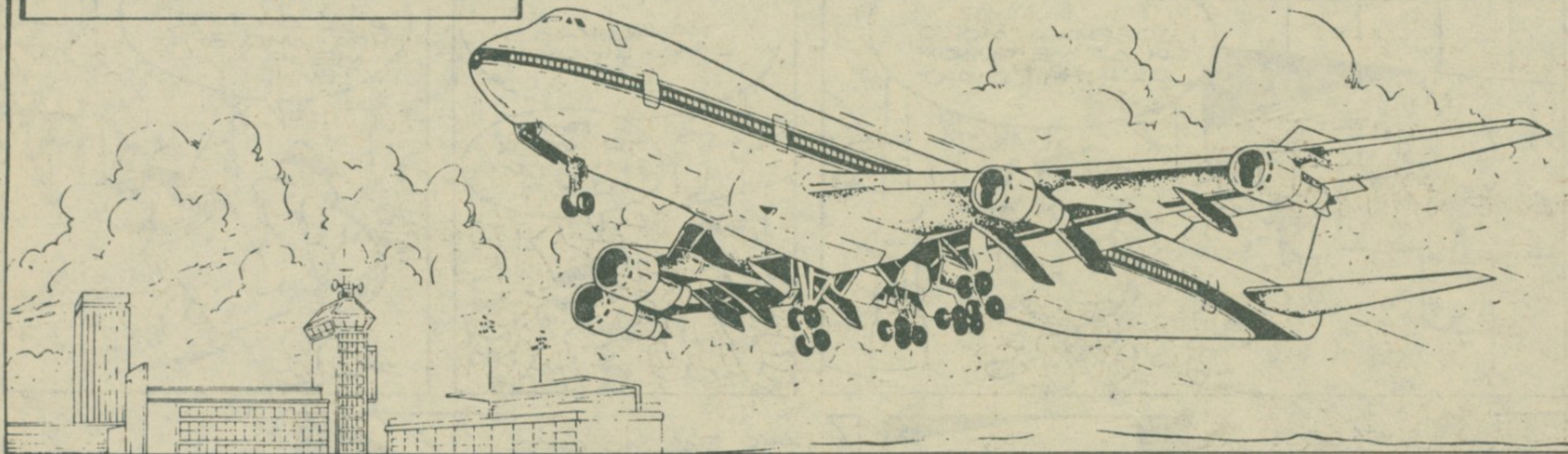
БАШ ТАКО!
БОБЕ! БАШ
ТАКО!

БЕЛЕЖИЛИ
СМО ИМЕНА СВИХ
ОСОБА КОЈЕ
СУ ТИ ТЕЛЕФО-
НИРАЛЕ!

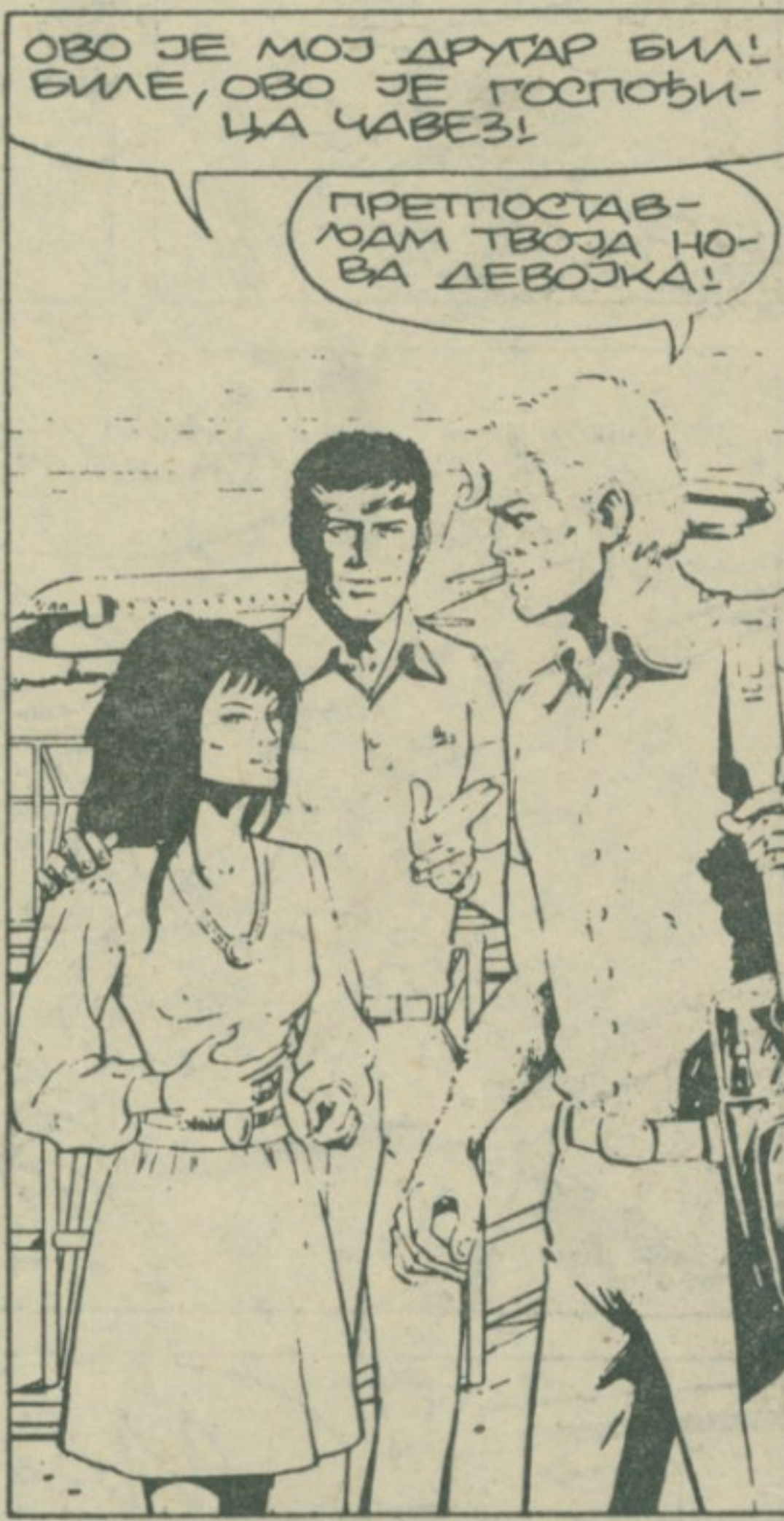

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ...

БИМЕ!
БИМЕ!

СРЕЂАН САМ ШТО
САМ СТИГАО, КО-
МАНДАНТЕ! ОСЕЂАО
САМ СЕ КАО МУ-
МИЈА У ОНОМ
ЛЕТЕЉЕМ САН-
ДУКУ!

ОВО ЈЕ МОЈ ДРУГАР БИЛ!
БИМЕ, ОВО ЈЕ ГОСПОЋИ-
ЦА ЧАВЕЗ!

ПРЕТПОСТАВ-
ЉАМ ТВОЈА НО-
ВА ДЕВОЈКА!

ЈОШ СЕ
НЕ ЗНА!

ШТО ДА
НЕ?

ЈЕ ЛИ ОДМОР
ДОБРО ПРОШАО,
КОМАНДАНТЕ?

КАО И ОБИЧНО,
ДРУЖЕ!

АКО ЈЕ КАО И ОБИЧ-
НО, ОНДА ЈЕ ТО БИЛА
ПРАВА КОРИДА!

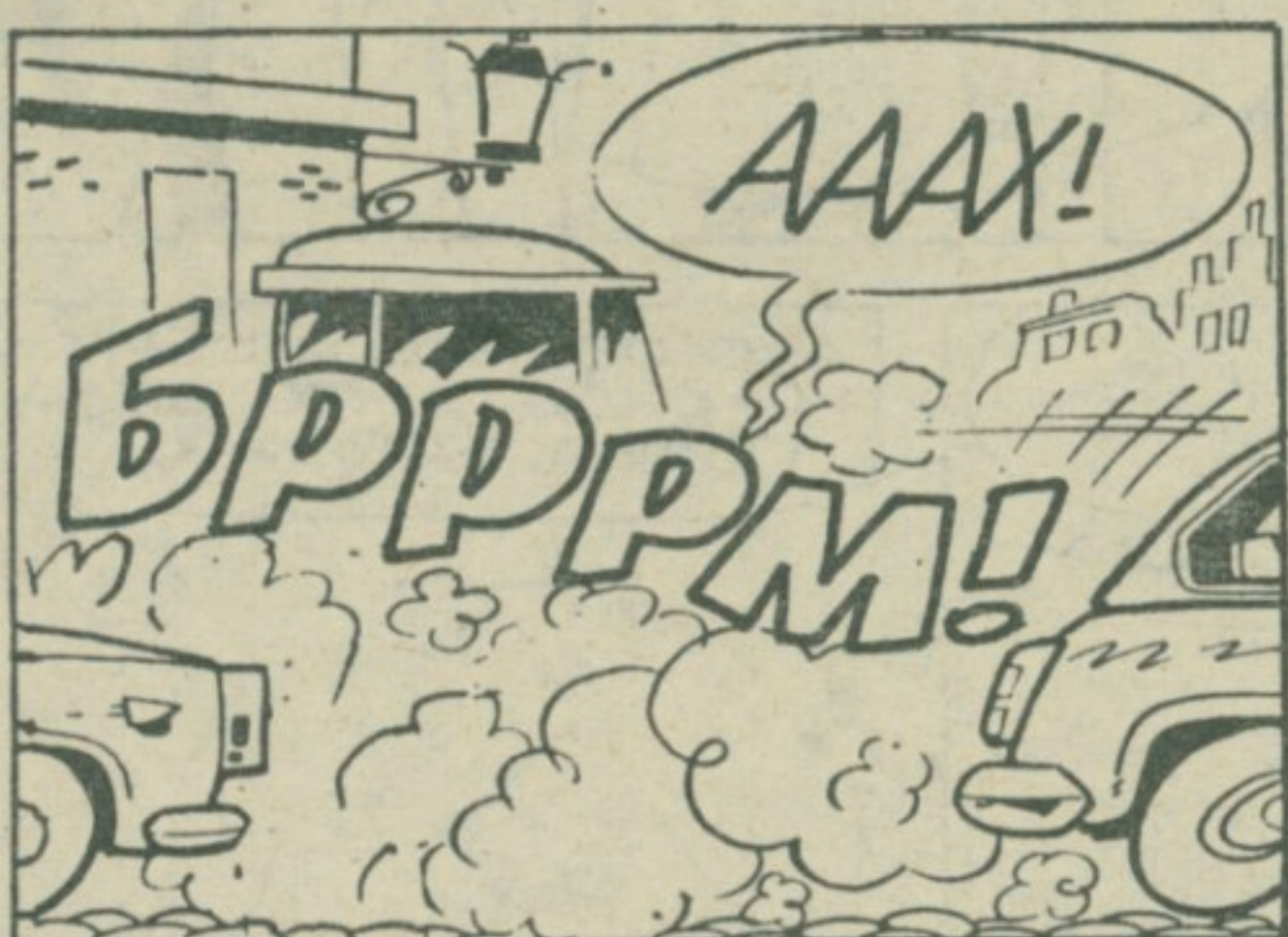
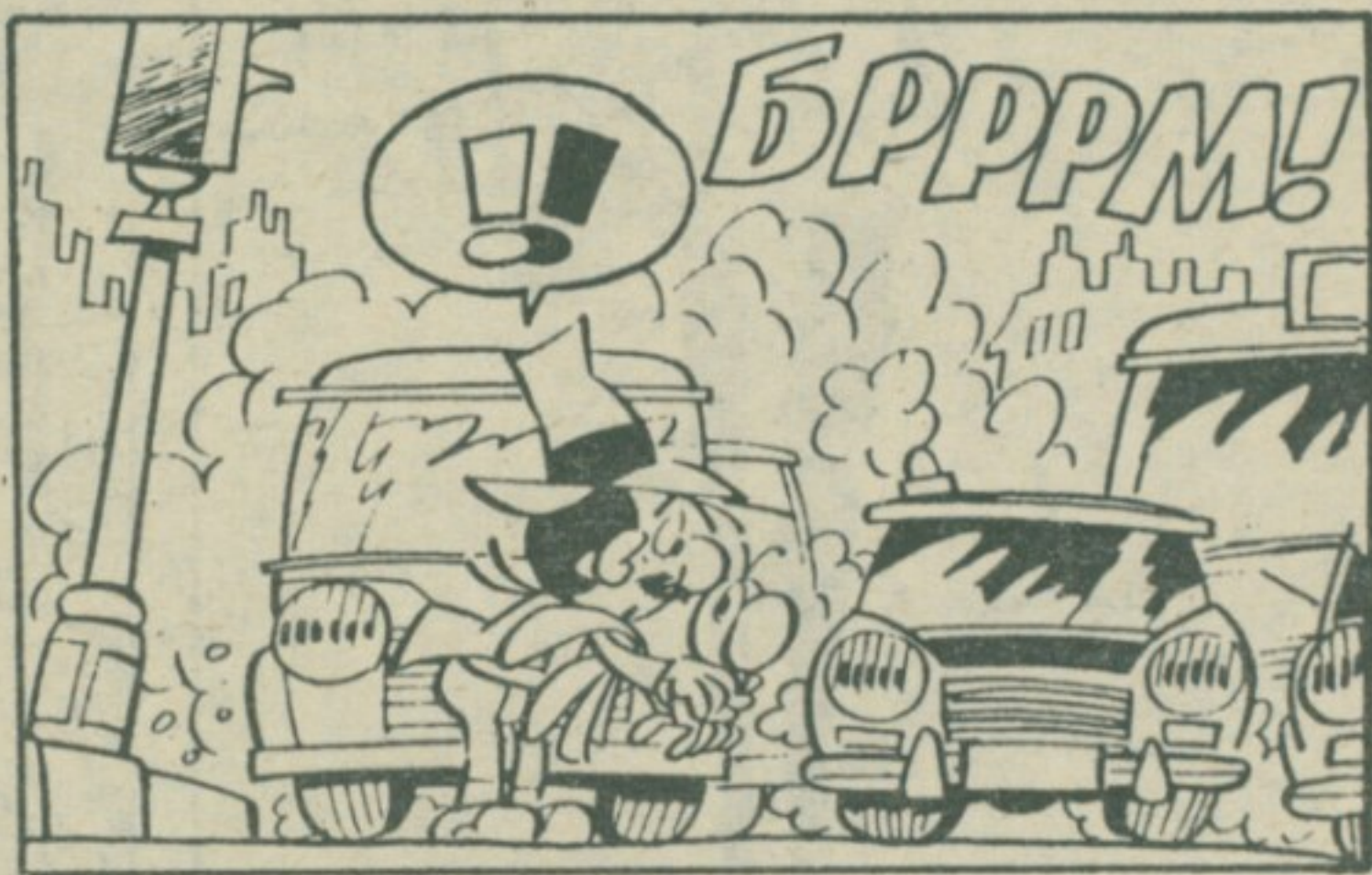
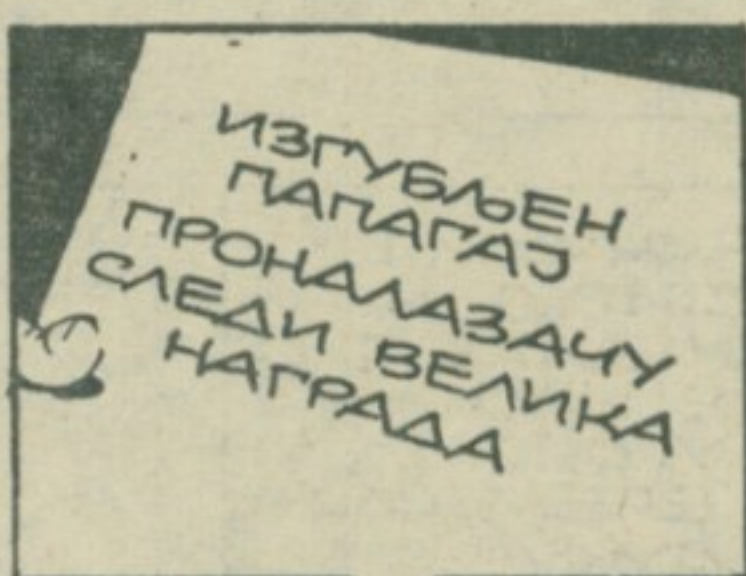
КРАЈ

VERNES
CORTI

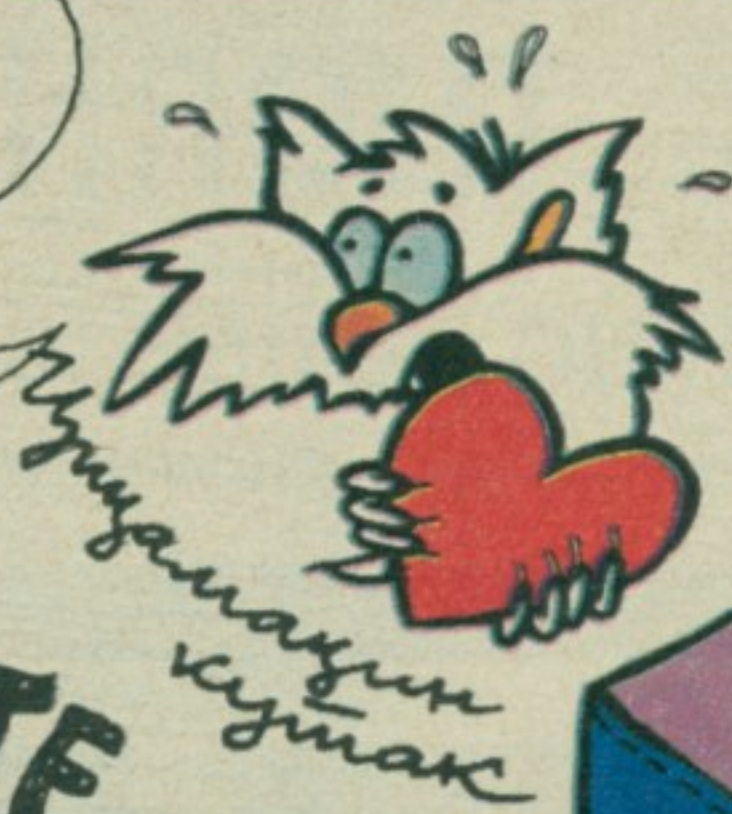
ДРУГАРЧИНЕ

ПАПАГАЈ

АЛФА
ЗАЛЕПИТЕ
НА КАРТОН И
ИСЕЦИТЕ
~ ОДЕЛА
НЕ ЛЕПИТЕ
НА КАРТОН

ЦИЦО, ВРАТИ
СЕ! ОДУСТА-
ЈЕМ ДА ТЕ
МЕЊАМ
ОВОГ
ПЕТКА!

ОБУЦИТЕ

АЛФА

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

СВЕЧАНА ПЕЛЕРИНА

ПРОСЕЦИ
ПО
ЦРТИЦАМА

ЦИЛИНДАР

КОМПЛЕТ ЗА ТЕРОРИСТУМ
СА АПАРТНИМ ОРУЖЈЕМ

НАЈСВЕЧАНИЈЕ
ВЕЧЕРЊЕ
ОДЕЛО

ПИЦАМА ЗА
САТКЕ СНОВЕ
(ДАР ОД
ВИЛИЈА)

ЛЕТЊИ ШЕШИР

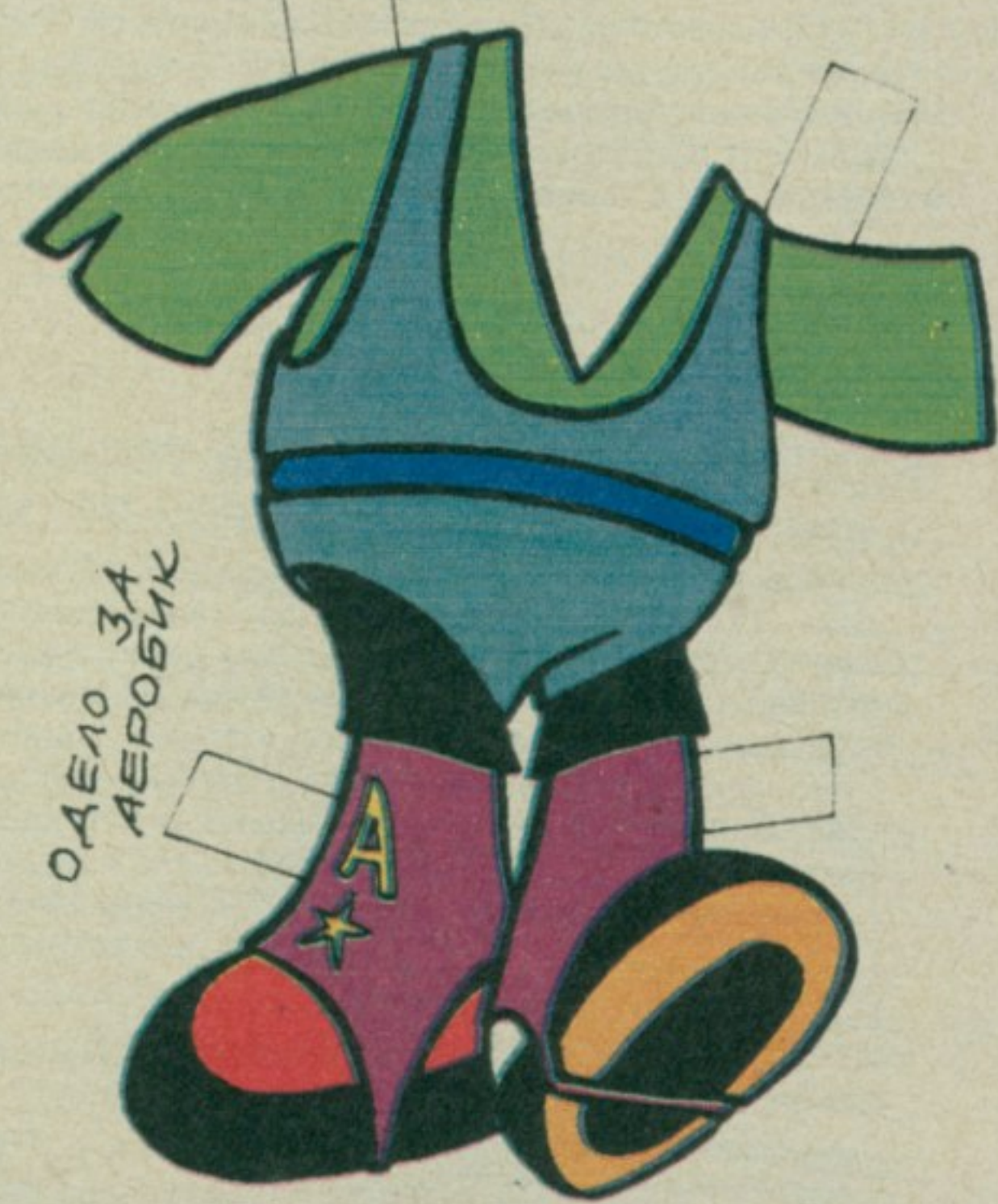
ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

СЛИКАРСКИ
КОМПЛЕТ

ЛЕТЊИ КОМПЛЕТ

ОДЕЛО ЗА
АЕРОБИК

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „THORNPRESS” у сарадњи са

THORSONS PUBLISHING HOUSE, COLLINS PUBLISHING HOUSE

припремио је за вас књиге познатих мајстора магије

1. W. E. Butler: КАКО СЕ ЧИТА АУРА

– светлосни омотач око тела – лажна аура – поље снаге – зрачења – етерични двојник – етерична пукотина – губитак виталности – психички вампирizam, етерични паразити и пукотине ауре – регенерација енергетских батерија – успостављање кружног тока снаге – лечење биоенергијом – магнетно лечење – развијање способности читања ауре и изградња заштитног механизма.

KLATNO,
KRISTALNA
KUGLA I
MAGIJSKO
OGLEDALO

6. Noud van den Eerenbeemt: КЛАТНО, КРИСТАЛНА КУГЛА И МАГИЈСКО ОГЛЕДАЛО

– прикључење на космички резервоар вибрација – висак као трансформатор енергије – подешавање на космичке и људске таласне дужине – рашљарство и радиестезија – испитивање болести, штетних зрачења, лоших места и утицаја – обрада рукописа, фотографија и сенки – практичан рад у магији кристала и огледала – поступци у случају расцепа астралног тела – контакти и правила понашања са нижим облицима интелигенција.

2. Murry Hope: ПРАКТИЧНЕ ТЕХНИКЕ ПСИХИЧКЕ САМООДБРАНЕ

– психички напади и демонстрације моћи – окултни закони – технике за личну заштиту – ум изнад материје – снови, астрална путовања, путовања кроз временске зоне и чакре – неутрализација и разарање мисаоних творевина – истеривање злих сила – рангови у окултизму – тајни рад у ложама – правила понашања у магији.

PRAKTIČNI
OKULTIZAM U
SVAKODNEVNOM
ŽIVOTU

7. Dion Fortune: ПРАКТИЧНИ ОКУЛТИЗАМ У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

– контрола околине магијским средствима – пројектовање менталне атмосфере и фасцинираност – издвајање сетова меморије из космичког записа свих догађаја – призивање Господара карме – контакти са Црним анђелом – употреба и злоупотреба моћи ума – уливање додатне космичке енергије за испуњење жеља – мањак и вишак етеричног магнетизма – неутрализација лоших утицаја.

3. Dion Fortune: ЕЗОТЕРИЧНА ФИЛОЗОФИЈА ЉУБАВИ И БРАКА

– тајно учење о пореклу материје и човека – седам нивоа постојања – тајни концепт живота и смрти – тајно учење о душама близанцима – природа везе међу душама: кармичка, космичка и обична љубавна веза – како се проналазе партнери – изградња канала за проток емотивне енергије – материјализација кроз страсти.

PROBLEMATIKA
SEKSUALNE
ČISTOTE U
HERMETIZMU

8. Dion Fortune: ПРОБЛЕМАТИКА ЧИСТОТЕ

– моћ узвишених животних снага – изградња Вишег ја – контакти са анђелом чуварем – сексуални живот детета и васпитавање адолесцената – комплекси и фикције у тинејџерском узрасту – психологија скромности – развијање складних љубавних и другарских односа међу половима – мудрост у љубави.

ТЕХНИЧКИ ОПИС КЊИГА 1–8: формат 10 × 17, броширани повез број страна од 80 до 130 ЦЕНА: 50,00 дин/ком.

4. W. E. Butler: КАКО СЕ РАЗВИЈА ВИДОВИТОСТ

– типови видовитости: – психолошка, просторна, астрална и спиритуална – опажање атмосфере – предвиђање судбине – слике астралне светлости – контакти са нижим типовима интелигенције: духовима Ваздуха, Ватре, Воде и Земље и облици чаролија – прављење пешчаног диска, огледала и употреба кугле – технике за развијање видовитости – стицање и контрола моћи – занимање видовњак: тајни и јавни рад.

J. H. Brennan

ULAZI
U
ASTRAL

9. J. H. Brennan: УЛАЗИ У АСТРАЛ

– астрални план као свет ван граница обичних чула и царство магије – контрола околине током астралног путовања – таленат за обликовање астралних сила – паралелизам између психичких процеса и стварних догађаја – деловање магије на физички свет – астрална магија – водич за путнике по астралном плану – Улази у астрал: Тарот, каблстички, оријентални... – хипноза и астрал – астрална бића: духови елемената, елементални краљеви, виле патуљци, вештачки елементали, архетипови личности – креирање духова за личне сврхе – рживљавање визија.

ТЕХНИЧКИ ОПИС КЊИГЕ: формат 24 × 17, броширани повез број страна 100 ЦЕНА: 157,00 дин.

5. Colin Bennett: ПРАКТИЧНЕ ТЕХНИКЕ ПУТОВАЊА КРОЗ ВРЕМЕ

– структура времена – пробој временског коридора – пролазак кроз рампу садашњости – пре-натална стварност – учествовање у давно прошлим и будућим догађајима – ишчезавање времена – дијаграми за комуникације – потпуна пројекција у жељени простор и време – време као фактор магије – сажимање центра свести – обнављање трагова у времену: узалудно утрошене инкарнације, гладијаторска сећања, ванземаљска искуства и успомене са других планета – згушњавање и разређивање времена.

J. H. Brennan

ASTRALNA
PROJEKCIJA

10. J. H. Brennan: АСТРАЛНА ПРОЈЕКЦИЈА

– шта помаже да се напусти тело – како се прави вештица колевка – научна пројекција – билокација: способност да се буде на два места у исто време – тренутни трансфер са једне локације на другу – одвајање из физичког тела по жељи – левитација – описи другог света – улаз у другу димензију – моделовање астралних таласа – креирање и оживљавање кинеског мудраца – путовања са водичем – интегрални програм обуке.

ТЕХНИЧКИ ОПИС КЊИГЕ: формат 24 × 17, броширани повез број страна 155 ЦЕНА: 237,00 дин.

Трошкови отпреме и паковања нису урачунати у цену. Плаћање поузећем.

Наручбе слати на адресу:
Издавачко предузеће „THORNPRESS” 11050
Београд п. п. 53

СКРОМНИ
ФАЛСИФИКАТОР
СА МЕНХЕТНА

КОВНИЦА СТАРОГ ОСМАКА

Његова пензија била је сасвим мала, па је одлучио да је „допуни“, макар и противзаконитим путем. Није у томе видео никакво зло

У новембру 1938. године амерички Федерални истражни биро (FBI), у чију надлежност спада и спровођење закона који забрањују фалсификовање новца, позабавио се случајем који је убрзо збунио његове агенте. Благајник у некој банци открио је фалсификовану новчаницу од једног долара, а следећих месец дана нађе их још 40. FBI, навикнут да има посла са лукавим, похлепним људима који су фалсификовали новчанице крупнијих апоена и растурали их у огромним количинама, нашао се у недоумици. У овом случају, укупан број „лажњака“ попео се до краја године на

585 комада. А ко је икада чуо за фалсификатора који се задовољавао тиме да заради мање од два долара дневно?

Невешта работа

Агенти тајне службе збуњивала је и фалсификаторова неспретност. Лажне новчанице биле су штампане на некавалитетном папиру, бројке и слова били су непрецизно исписани, ретуширани портрет Џорџа Вашингтона изгледао је сувише мрачан – а после неког времена чак је и његово име било погрешно исписано: уместо „Washington“ стајало је „Wahsington“. Невешта творевина била је на просто смешна, али њујоршке дућанције ретко када су пажљивије загледале новчанице ситних апоена. Највећи део фалсификованог новца открили су и запленили благајници у банкама.

Случај скромног, невештог фалсификатора ушао је у катотеку тајне службе као Број 888, а агенти који су добили задатак да га ислеђују почели су, у међусобним разговорима, да помињу непознатог починиоца као „Старог Осмака“. Следећих пет година FBI је прикупио 2.840 новчаница од једног долара из „ковнице“ Старог Осмака, обавестио

10.000 њујоршких трговаца како могу да уоче фалсификате и разаслао 200.000 дописа у којима су описани. Али, Стари Осмак је наставио да протура лажне новчанице више од девет година пре него што је био ухваћен – захваљујући случајности.

Наиме, у јануару 1948. године седморица дечака који су се играли на једном напуштеном градилишту у западном делу Менхетна нашли су некакве старудије, међу њима и две цинкане плоче за гравирање и тридесетак новчаница од једног долара. Отац једног од дечака показао је неколико новчаница полицајцима у локалној станици а ова је одмах обавестила FBI.

Без осећаја кривице

Тројица агената почела су истрагу и установила да је плоче и новац бацила екипа ватрогасаца док је гасила пожар који је избио неколико дана раније у једном стану на највишем спрату суседне стамбене зграде. Агенти су се одмах упутили у тај стан, нашли још неколико новчаница, стару пресу за штампање – и Старог Осмака лично.

Био је то Едвард Милер, седамдесеттргодишњи удовац који је, са својим плавим

очима, безубим осмехом, белом косом и брчићима, деловао безазлено и доброћудно. Признао је да је баш он израђивао и протурао лажни новац пуних девет година, 10 до 12 комада седмично, да би задовољио своје скромне потребе. Жена му је умрла 1937. године, син и кћерка су имали своје породице и одселили се. Он је напустио посао настојника зграде и почео да сакупља старо гвожђе. Сам је кувао, прао, изводио у шетњу свог пса – а кад би му требало новца сам га је и израђивао и штампао.

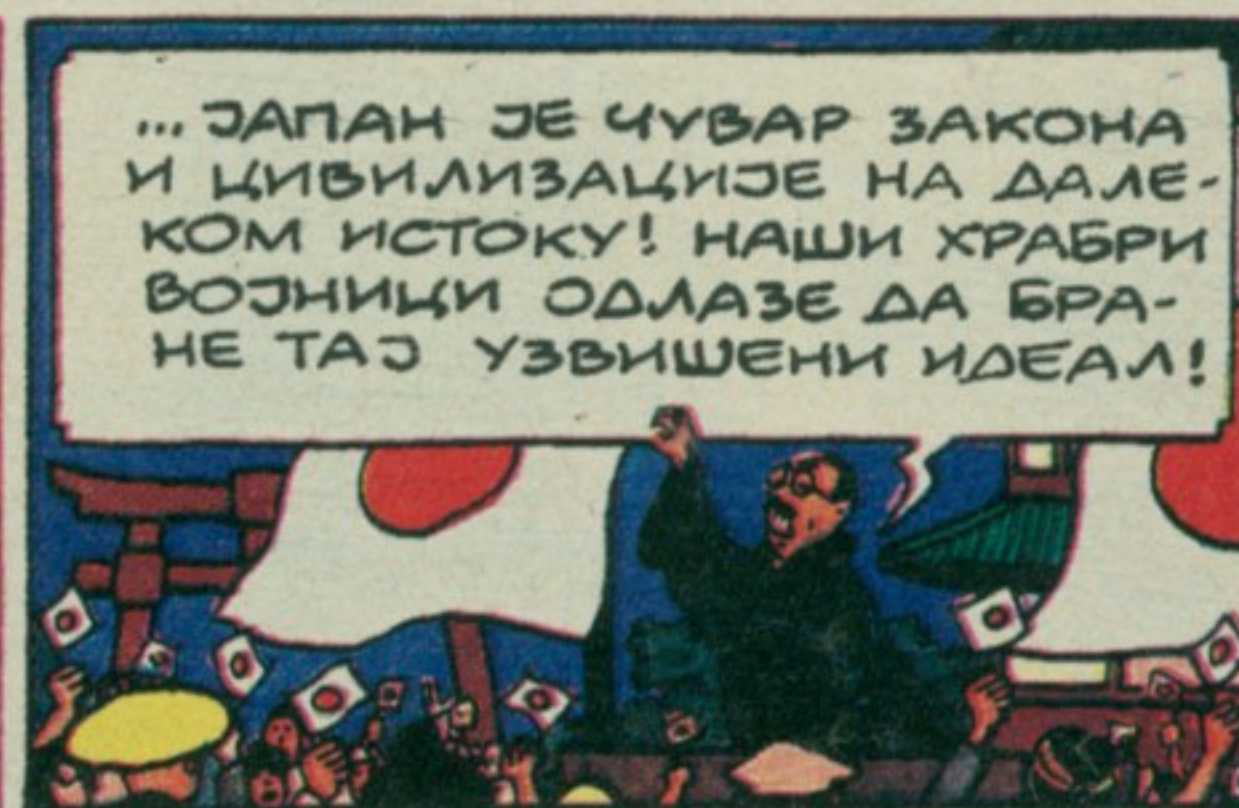
– Биле су то само новчанице од једног долара – објашњавао је весело. – Никада нисам дао више од једне новчанице некој особи, тако да нико није изгубио више од једног долара.

Едвард Милер је сматрао себе часним човеком и истински се изненадио кад су га агенти ухапсили. У септембру 1948. признао је пред судом кривицу, осуђен на годину дана затвора, али је, због поодмаклих година, пуштен на слободу после само четири месеца. Пре него што ће отићи у затвор, морао је да плати и новчану казну – у износу од једног долара, али не фалсификованог.

Г. В.

Илустровао: Брана Јовановић

ИТХИТХИ
ТХИТХИТХИ
ИТХИТХИТХИ
ИТХИТХИТХИ
ИТХИТХИТХИ
ИТХИТХИТХИ
ИТХИТХИТХИ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

АЛ КАПОНЕ

Према њему Иди Амин
лековит је к'о витамин
Ал Капоне
Према њему је Бокаса
хуман као војска спаса
Ал Капоне
И Хитлере и Стаљине
завио је у хаљине
Ал Капоне
То мајка више не порађа
то се више не догађа
Ал Капоне
Грађанине целог света
појава ми твоја смета
Ал Капоне
Ти си био краљ злочина
и велика штеточина
Ал Капоне
Вукао си на своју страну
тамо према Ватикану
Ал Капоне
Пријатеље си за цабе
убијао к'о буба швабе
Ал Капоне
Свет се дели на пионе
пионе и шампионе
види како твој брод тоне
мафијашу и разбојниче
Ал Капоне
Свет се дели на пионе
пионе и на масоне
види како твој брод тоне
лоповчино и зликовче
Ал Капоне

Текст и музика: Бора Ђорђевић
Изводи: „Рибља чорба”

МУЗИЧКА ПОШТА

Драги Забавниче, Када је почела да се одржава „Песма Евровизије” и ко је све био домаћин овог фестивала?

Далибор из Ниша

Да ли бисте ми могли рећи све победнике евровизијских натјецања?

Борђе из Книна

Прва „Евровизија” одржана је 1956. године, тада је победила Швајцарска. Следеће године „Евровизија” је била у Француској, 1958. у Холандији, 1959. поново у Француској, 1960. у Великој Британији, 1961. у Луксембургу а победио је Жан Клод Паскал. Следеће 1962. „Евровизија” је још једном била у Француској а победила је Данска, у Данској Италија, тако да је 1964. Италија као домаћин још једном однела победу захваљујући Ђиљоли Чинквети. У Напуљу је 1965. победила Луксембуржанка Франс Гал. У Луксембургу је 1966. победио Аустријанац Удо Јиргенс са песмом „Merci chérie”, 1967. Енглескиња Сенди Шо и пес-

ма „Лутка на концу”, 1968. Шпањолка Мариа Масиел са песмом „Ла, ла, ла”, 1969. била су четири равноправна победника – то су Шпанија, Велика Британија, Француска и Холандија. После дуге расправе одлучено је да фестивал 1970. буде у Холандији и тада је победила Иркиња Дана са песмом „Све ми говори о теби”, у Даблину је 1971. победила Северин, представница Монака. У Единбургу је одржано такмичење 1972. а победила је Гркиња Вики Леандрос која је представљала Луксембург. У Луксембургу 1973. победу је однела њихова представница Ан Мари Давид, 1974. у Брајтону шведска група АВБА са песмом „Ватерло”, 1975. у Стокхолму тријумфују Холанђани „Teach-in” и песма „Динг динге донг”. У Хару побеђује енглеска група „Brotherhood of Man” и песма „Сачувај пољупце за мене”, 1977. у Лондону Францускиња Мери Миријам – песма „Птица и дете” – 1978. у Паризу

побеђују аутсајдери из Израела: Изхар Коен и група „Alfabet”. Израелци поново побеђују 1979. – Гали Атари и група „Milk And Honey”. У Израелу 1980. побеђује Ирац Џони Логан са песмом „What's Another Year”, 1981. у Даблину су победили Британци „Bucks Fizz” и „Making Your Mind Up”. У Јоркширу 1982. Немица Никол, 1983. у Минхену представница Луксембурга Корин Хермес, 1984. шведски трио „Herrey” са песмом „Diggi Loo Diggy Ley”, 1985. југословенска песма није учествовала на такмичењу због годишњице Титове смрти, 1986. у Норвешкој победила Белгијанка Сандра Ким. Идуће године у Бриселу поново је победио Џони Логан и песма „Hold Me Now”, 1988. швајцарска песма „Ne partez sans moi” и певачица Селин Дион тријумфовали су у Даблину. Прошле године, као што се зна, у Лозани је победила група „Рива” а ове Тото Кутуњо и песма „Insie-me”.

Недалеко од строгог центра родног Минеаполиса, у „Рупертовом ноћном клубу“, Принц је одржао добротворни концерт који ји уједно био загревање уочи његове светске турнеје. Клуб са 700 места био је дупке пун, концерт је трајао два сата а улазнице су стајале читавих 100 долара. Сав приход од 60.000 долара уплаћен је породици Чака Хантсберија, Принчевог телохранитеља, који је недавно умро од последица срчаног удара. Програм је укључивао материјал који ће бити окосница Прин-

чевих концерата на светској турнеји. Изведене су песме са албума „Batman“, као и нова песма „The Question of U“ са његовог новог дуплог албума „Graffiti Bridge“ (појавиће се 10. августа) на коме ће се наћи музика из истоименог филма. Поред тога, на репертоару се нашла и песма „Nothing Compares 2 U“ коју је првобитно написао за групу „The Family“, али је у верзији Шинајд О’Конор песма стекла светску славу. Принц се појавио у пратњи новог састава у коме су бубњар Мајкл Бленд, гитариста Мико Вивер, басиста Леви Сикер Џуниор и Мат Финк, једини који је остао из његовог ранијег састава. Иначе, светска турнеја иде под називом „Nude“ (Разголићен).

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Моји интервјуи сигурно би били много занимљивији када бих рекао да је Мадона крава. Али пошто она то није, онда не знам шта да кажем“.

Дејвид Стил („Fine Young Cannibals“)

БРАДАТИ ИДОЛ

Један од најстаријих пабова у Глазгову је „Сареценова глава“. У њему се окупља различито друштво, али најчешће је дом остарелих пијанцима. Ту се састају и чланови групе „Wet Wet Wet“ и паб је тако послужио као инспирација за њихов нови, трећи албум „Hold Back The River“ који је ових дана код нас објавио ПГП РТБ.

– Тај паб уопште се није променио још од дана када је мој отац имао обичај да у њему попије коју – каже певач групе Марти Пелоу. – У њему смо једном разговарали са старим пијанцем који је својевремено гледао концерте свих важнијих енглеских група али како га је алкохол прилично упропастио, уопште се не сећа неких делова свог живота. „Па, ионако том реком не могу да се вратим“ – рекао нам је. То нам се допало као стих и направили смо песму која говори о разлозима за и против употребе алкохола.

После своје деби плоче група „Wet Wet Wet“ окренула се озбиљнијим темама тако да више не представљају тинејџерску атракцију. На најновији, иначе трећи по реду албум, уврстили су обраду одличне старе песме Рода Стјуарта „Maggie May“ коју су приредили са пуно поштовања према оригиналу.

– Мислим да је прошло време када су нашу публику чинила деца која вриште. Људи који су у почетку долазили да нас слушају сада су старији две године а нови клинци нашли су неког другог коме ће вриштати. Уосталом, ко воли да носи ствари старије сестре? Разрушили смо раније баријере, сада нам је неважно што се нећемо појавити на насловним странама поп-листова за клинце. Више се не трудим да задржим имиџ лепог дечка – каже Пелоу. – Погледајте ме данас, пустио сам браду и зулуфе а у души се осећам много срећније.

НАЈВЕЋА
БИБЛИОТЕКА
НА СВЕТУ

КЊИГЕ

ДУГАЧКЕ 860 КМ

Конгресна библиотека у Вашингтону није намењена само политичарима већ сваком ко у њу жели да уђе. Само, из ње никада и ни у ком случају не сме да изиђе ниједан лист, па макар га тражио председник Сједињених Америчких Држава лично

штампао Гутенберг и пет Страдиваријусових виолина.

Крштено име јој је још увек Конгресна библиотека, али је, у ствари, национална и отворена свима од понедељка до петка од 8.30 до 21.30 часова. Жеља да се таква библиотека направи потиче из 1800. године и то од Џона Адамса, тадашњег председника Сједињених Америчких Држава. Нацрт закона за оснивање Библиотеке потписан је заједно са законом којим је главни град САД пресељен из Филаделфије у Вашингтон.

З а прве књиге и просторије у којима ће се чувати одвојено је пет хиљада тадашњих долара. Те прве књиге биле су намењене бољој обавештености америчких конгресмена. Купљене су у Великој Британији и, игром случаја, Британци су их четрнаест година касније спалили на ломачи која је, у побуњеном Вашингтону, уништила и конгресну палату

Књиге су као семе: купите неколико и оне се брзо размноже, односно развијају културу која, са своје стране, рађа потребу за другим књигама. Конгресна библиотека (Library of Con-

gress) у Вашингтону почела је од једног пакета књига, а данас има деведесет милиона публикација на четиристо седамдесет језика и сматра се највећом на свету и то не само по броју томова већ и по њиховом квалитету.

Ова библиотека, институција на коју су сви Американци веома поносни, има двадесет седам увек препуних читаоница и мали музеј у коме се чувају најређи и најскупоценији примерци, на пример Библија коју је

Библија коју је Гутенберг штампао 1455. године чува се у музеју Библиотеке и то у стакленом ормару чију температуру и влажност непрекидно подешава компјутер

при којој се Библиотека налазила.

Крај ратова на тлу САД омогућио је реконструкцију Библиотеке која, према подацима из 1989. године, има око два и по милиона читалаца годишње.

Фонд од деведесет милиона књига, колико је Конгресна библиотека имала прошле године, повећава се за отприлике седам хиљада томова дневно што је, тако рећи, невероватно, али је истинито. Књиге су смештене по полицама чија укупна дужина износи осамсто шездесет километара.

Осим књига, у Библиотеци се налазе и видео-траке, плоче, магнетске траке, филмови, дискете за компјутере,

Четири минијатурне књиге, такође у музеју. Новчић је стављен ради поређења њихове величине

ни, па њене публикације нису само политичке већ и научне и књижевне. Да је Библиотека остала намењена искључиво политичарима, она никада не би постала оно што је данас.

То је први схватио председник САД Абрахам Линколн и 1864. поверио Ејнсвурту Ренду Спофорду да је претвори у националну библиотеку. Спофорд је истог часа тражио да Конгрес тим у вези донесе нови закон којим су промењена ауторска права и издавачима наметнуто да од сваке нове штампане књиге два примерка поклоне Конгресној библиотеци.

Следећи корак био је још значајнији. Спофорд је са Институтом Смитсонијан склопио уговор на основу кога Институт даје Библиотеци научне и документарне материјале који му стижу из целог света.

Библиотека је убрзо постала крцата и Спофорд је већ 1873. за њу тражио посебну

зграду, одвојену од Конгреса. На конкурс расписаном за пројекат Библиотеке такмичили су се најбољи амерички архитекти. Многи нацрти били су у дорском, готском и викторијанском стилу, али је изабран један у стилу италијанске ренесансе.

Нова Библиотека саграђена је 1897. године и на њу је потрошено шест милиона

давно Библиотека има и своју „клинику“ где се свака књига подвргава одређеном процесу који јој враћа алкалност и знатно продужава век.

А пошто је већина текстова већ стављена у компјутерске меморије, они могу да се читају а да се књига и не узима и квари од безброј додира.

долара. Убрзо је и ова зграда постала претесна и 1939. уступљено јој је здање Џон Адамс Билдинг, а 1980. Џејмс Медисон Меморијал Билдинг.

То што је Конгресна библиотека постала национална не значи да се њеним услугама политичари више не служе. Сваке године шест хиљада службеника Библиотеке даје одговоре на преко петсто хиљада разних питања конгресмена.

И председник САД и остали политичари углавном траже тумачење и материјале у вези са економијом, спољном политиком и екологијом. Познато је да се најзначајнији амерички закони доносе на основу истраживања стручњака из Конгресне библиотеке.

Највећу главоболу задаје Библиотеци употреба киселина при прављењу штампарског папира због чега годишње пропада седамдесет седам хиљада томова. Одне-

Ниједна књига, ни у ком случају, не сме да се изнесе из Библиотеке, чак ни када би је затражио председник САД лично. Осим ризика којима би књига била изложена, сматра се да би њено одсуствовање омело у послу на стотине евентуалних читалаца.

Заузврат, Библиотека нуди читаоцима савршене просторије за читање, сале за одмор, кантине са храном и освежавајућим напиеима и собе за пушење које је у читаоницама забрањено.

Кажу да Конгресна библиотека има веома срдчане односе са земљама широм света које јој сваке године поклањају на милионе примерака књига штампаних код њих. Због тога се са иностранством одржавају тесне везе и размењује на хиљаде писама.

Однедавно Конгресна библиотека проширује сопствене хоризонте сакупљањем копија најбољих филмова и музичких касета снимљених у сваком кутку Земљине кугле.

Б. Дожић

Овако изгледа највећа читаоница у Конгресној библиотеци

документа, часописи, новине. Већина штампаног материјала већ је пренета на електронске меморије што је гаранција да ће бити сачувана и уколико се књигама нешто догоди.

Конгресна библиотека јесте, пре свега, намењена америчким политичарима, али је чињеница да већину посетилаца чине научници, студенти и обични грађа-

САМИТ

– О. К! – рекао је Главнокомандујући Севера Главнокомандујућем Југа на тајном састанку, толико тајном да је за њега знало једва десетак људи. Можемо да прекинемо с ратом. Последњи извештаји кажу да је на планети остало таман толико људи колико она може да издржи...

– Да, онолике милијарде стварно су биле превише, ни до клозета ниси могао да те неко не згази – рекао је Главнокомандујући Југа. – Сада само треба да нађемо неки убедљив разлог за мир...

– Бар онолико добар колико је био онај за рат – сложио се Главнокомандујући Севера. – Не може се једноставно рећи да смо водили рат само због тога што нас је било превише и што нисмо могли да изађемо на крај са пренасељеношћу...

У том тренутку место тајног састанка погодила је омања атомска бомба која је скренула са предвиђене путање.

Пошто су том приликом погинула оба главнокомандујућа са својим заменицима, рат је настављен по инерцији, па су борбе трајале до истребљења.

СУДАР СВЕТОВА

– Странци су нама препустили одлуку – отворио је заседање Генерални секретар. – Ми треба да одлучимо који ће од два света бити уништен, с тим што ће обе врсте наставити да живе на оном другом.

– Тачно, ми треба да одлучимо – рекао је Први амбасадор. – У крајњем случају, наша планета се мирно окретала око Сунца, а они су ти који компликују ствари летећи на свом метеору ка Земљи.

– Ако је судар светова неизбежан, а јесте – казао је Други амбасадор – моја влада сматра да је најбоље уништити Земљу, а да се ми лепо преселимо код њих.

– А моја влада мисли да

ЦАУЦА ФАНТАСТИКА

вашу владу треба преселити горе, а онда бацити бомбу на метеор...

– А да обе ваше владе остану овде пре него што ми бацимо бомбу са метеора? Ионако сте се отимали о планету, када ми одемо, можете да владате до миле воље...

– Да околности нису овакве какве јесу, ово би било довољно за једну озбиљну ноту...

– Какву ноту када немате дипломатске односе? Толико пута само што нисте заратили...

– А шта се ваша влада меша? Можда смо вам ми криви што не знате да изведете инвазију?

– Ко је агресор? Ко?
– А када будемо бомбардовали метеор, послаћемо пар пројектила и на вашу страну...

– Шта је то? Објава рата? Светови се нису сударили. За судар је потребно двоје. А Земље више није било.

ЉУБАВ СА МОНСТРУМОМ

На новогодишњу ноћ између два века човечанству је објашњено како да, сходно

својим жељама, измени гене које носи. Следећа генерација састојала се од здравих, лепих и обдарених, а касније је машти препуштено на вољу и свет се зашаренио од људи различито обојене коже, крила, крљушти...

– А наталитет?

– Немам ништа против материнства, штавише, желим да постанем мајка, само ми нађите одговарајућег партнера – изјавила је патуљаста девојка са прекрасном наранџастом крестом разпетом међу роговима. – Не очекујете, ваљда, да ћу водити љубав са монструмом?

ЦЕНА ЧОВЕКА

– Комодоре, тако сам срећан што вас видим... Толико сам се плашио да Земља неће пристати да плати цену коју су проклети Скорпи тражили за мој живот...

– Којешта, Ханс, Земљи ниједна цена није превелика

за свог човека!... А замисли, глупи Скорпи су у замену за тебе тражили нуклеарни отпад! Појма немам шта ће с тим, али ја сам целом батаљону наредио да поскида оружје с патролних бродова и да се што пре да ухватити.

АРТЕФАКТ

Артефакт пронађен у Сибиру пренет је у Москву уз све могуће мере предострожности.

– Вероватно неко оружје које или није радило или тек треба да ради – изнео је своје мишљење генерал Амбров.

– Не верујем да је оружје – одмахну главом физичар Матрјонов. – Мени личи на мерни инструмент. Чак ако

и не личи, чини ми се да је нормално да се прво изврше мерења, а онда све друго.

– Нипошто, другови – није се сложио дипломата Скаченко – то је порука у чија значења треба да проникнемо...

И остали учесници скупа првих мозгова СССР-а и савезника хтели су да изнесу своја мишљења, а онда јавише да је артефакт, без обзира на све могуће мере предострожности, једноставно ишчекао.

Дискусија се настави још жешће.

Посматрајући кроз прозор клошара који је купио отпатке, Анатолиј Борисович знао је да му је решење загонетке артефакта надохват руке, само никако да га дохвати.

НА ЛУДОМ, ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

– Браво, шерифе, укокали сте странца...

– Када човек воли свој посао, онда ни резултати не

могу да изостану. Ја сам овде одговоран за рад и мир, јел' тако? А онај ко је одговоран за ред и мир, неће себи да дозволи да му уђе у град неко кога су на другом месту посули катраном и уваљали у перје... Ма, шта с' реко, Били? Не чујем ништа, продери се ко човек.

– Е, шерифе, изгледа да смо се зезнули са странцем. Ово је његово перје...

САМАНТА

– Зашто се враћамо? – питао је Тлг Длг. – Одустајемо од успостављања везе са Земљанима?

– Само одлажемо – одговорио је капетан Фр Фр. – У овом тренутку они нису заинтересовани. Зар ниси чуо шта им је у етру: на деведесет одсто њихових радио, телевизијских и осталих канала емитује се порука:

*Баш ме брига за звезде
наша срца док се гнезде
и онда од среће сјају
у нашем малом рају,
о јеа!*

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

●	1	2	3	4	5	6	7	
1								
2								
3								
4								
5			●		●			
6				●				
7		●						
8	●							8
9				●				9
10				●				10
11						●	●	11
12								12

ВОДОРАВНО: 1. Четворочлани музички састав, 2. Војнички извештај (мн.), 3. Аутоматски музички инструмент, 4. Град у Италији, 5. Самогласник и сугласник – Симбол кисеоника – Седмо и 22. слово азбуке, 6. Ново (грч.) – Старојеврејски владар, 7. Ознака за ампер – Врста чира (мед.), 8. Прамера, 9. Скраћеница за скраћеницу – Припадник старог германског племена – Симбол калијума, 10. Мера за земљиште (мн.) – Град у БиХ, 11. Саонице – Главни град Нигерије, 12. Преметање слова речи у циљу стварања истоимене загонетке.

УСПРАВНО: 1. Градић у Хрватској – Биљка шумарица, анемона, 2. Пробава – Део телевизора, 3. Египатске свети бик – Рескост, оштрост, 4. Име ранијег тенисера Танера – Иста слова – Ауто-ознака за Крагујевац, 5. Биљка пузавица – Стартер аутомобила, 6. Име и презиме италијанског филмског редитеља – Ауто-ознака за Аустрију, 7. Певачица са слике – Ознака за метар, 8. Држава у Африци, 9. Степен чистоће злата, 10. Брига око болесника, 11. Непријатан мирис, 12. Пољопривредна алатка (мн.).

ДЕСЕТ РАЗЛИКА

Ова два наизглед иста цртежа разликују се у десет детаља. Пронађите их.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

- ТЕНСАМ – хит реквизит за 1990.
- За самостално играње тениса на травнатим и бетонским површинама, на тротоарима, паркинзима, двориштима, улицама, плажама
- За све узрасте од 7 до 77 година
- За почетнике
- За оне који желе да одрже добру форму и кондицију
- Са тенсамом на путу до шампиона.
- Тенсам најлепши поклон за све прилике

Поруџбине слати на адресу:
„МЕТАЛИК“ – Шабац, Добропољска 1
Тел. 015/25-169

Цена: 2.10

НАРУЧБЕНИЦА

Име и презиме: _____

Адреса _____

Наручујем Тенсам комада _____

Плаћање поужећем.

Ода носу

Шта ће нос зверима, птицама, инсектима? Пре свега да би осетили мирисе који у свету животиња имају и те какав значај. Ветрови и морске струје доносе им добре или лоше вести, а камење и жбуње обележено ароматичним материјама других звери поручује: „Добро дошли” или „Приватан посед, не улази!”.

Већини живих бића нос превасходно служи као чуло мириса и код разних животиња изгледа различито. Али, док је код неких савршено јасно чим их погледате где им је нос, код других не бисте ни за живу главу погодили где га крију. Тако је код хоботница „нос” смештен на пипцима, а код морских звезда на крају сваког крака. Помоћу њих ове лепотице морског дна могу да открију и избегну слани кристал или, напротив, пронађу укусну шкољку.

Рекордер – мољац

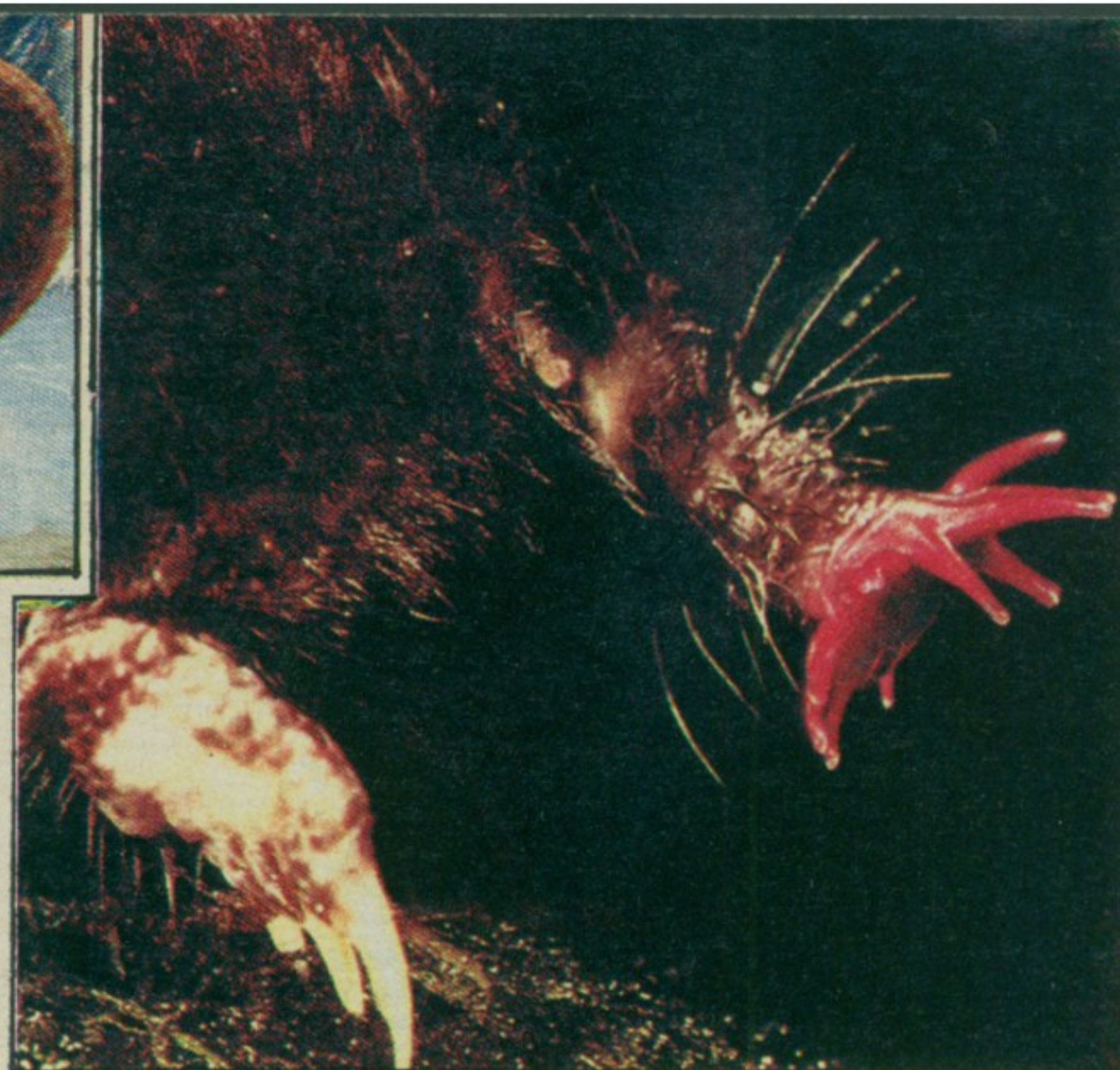
Ко има најосетљивији „нос”? У групи шампиона свакако спада обичан мољац. Експериментално је доказано да, ако овог лептирића пустите кроз прозор воза у покрету, на потпуно непознат терен, мужјаци могу да улове мирис феромена – хемијских материја које испуштају женке – на раздаљини до 11 километара.

Ајкуле су у стању да осете мирис крви растворене у води у концентрацији од 1:100.000.000! А тек лосос! Њега нос води тачно до оног потока или реке где је дошао на свет а потом се упутио на отворено море. Сваког пролећа милиони тихоокеанских лососа враћају се у своје воде на мрешћење, савлађујући у узводној селидби тешке препреке, чак и водопаде, док не нађу погодан шљунчано дно на коме женка може да ископа јамицу и положи јаја. Амерички стручњаци за миграцију риба открили су да је код млађи лососа већ од рођења утиснут мирис родне реке. Научници су извели једноставан опит: затворили су ноздрве тих риба и оне нису више умеле да нађу пут до отаџбине.

У животу многих животиња мириси играју веома важну улогу. Даброви, чија су интелигенција и градитељске способности одувек задивљавале човека, обележавају своју територију на тај начин што са дна преграђеног потока од кога су направили језеро шапама ископају муљ и нагомилају га на обали поред своје бране, „куће” или на местима где су им омиљена хранилишта. Тада ове гомилице испрскају секретом из својих жлезда што значи упозорење. Један амерички етолог (стручњак за истраживање понашања животиња) направио је својим рукама такве гомилице блата а затим их попрскао екстрактом извученим из жлезда даброва друге колоније. Мирис туђина силно је узнемирио животиње које су развалиле купе муља, нанеле нове и обележиле их својим мирисом.

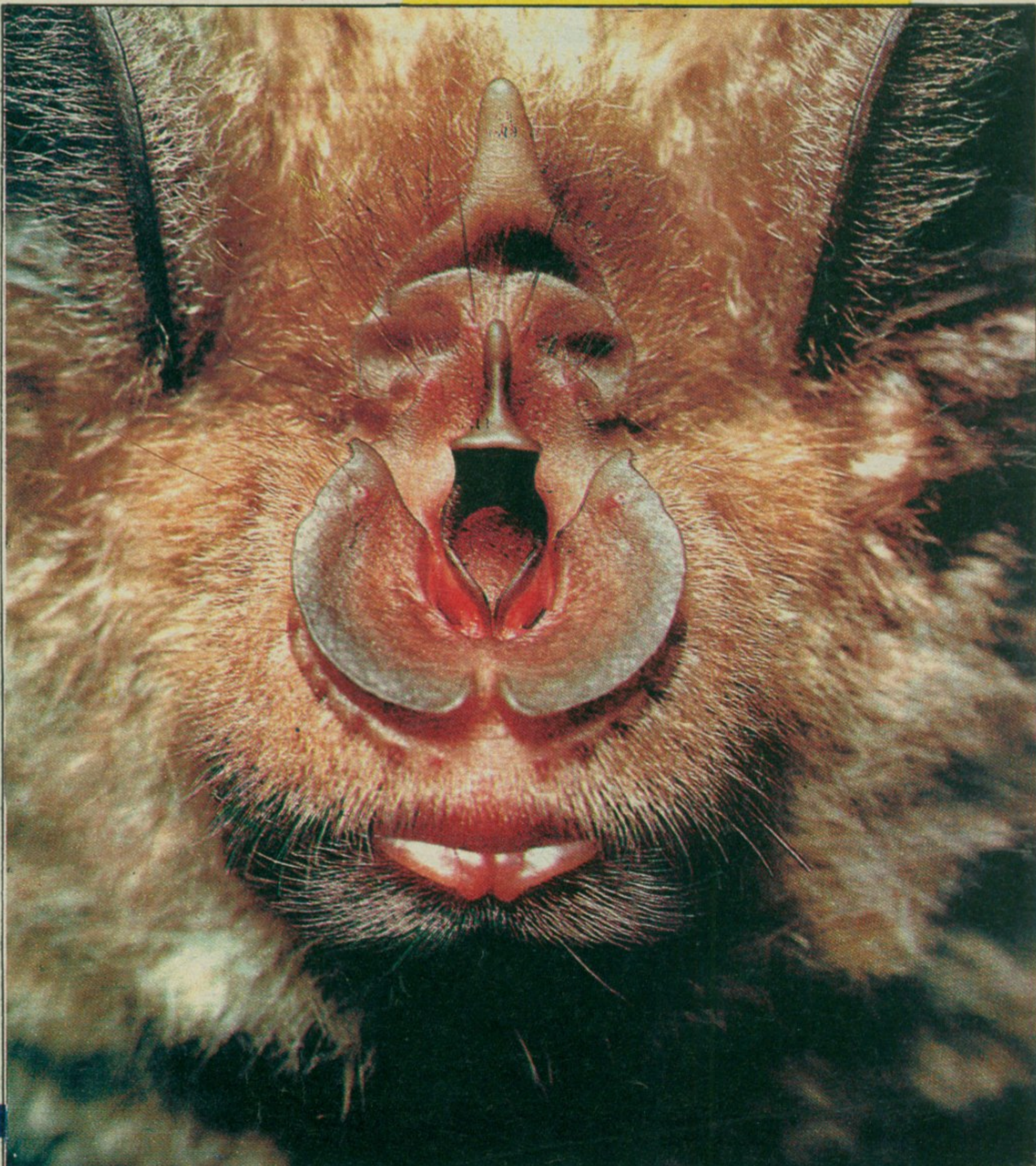

Нос који обара с ногу и научнике и ланке: звездонос кртица са 22 месната израштаја који личе на латице цвета. Покретљиви и веома осетљиви они овој животињи служе уместо очију.

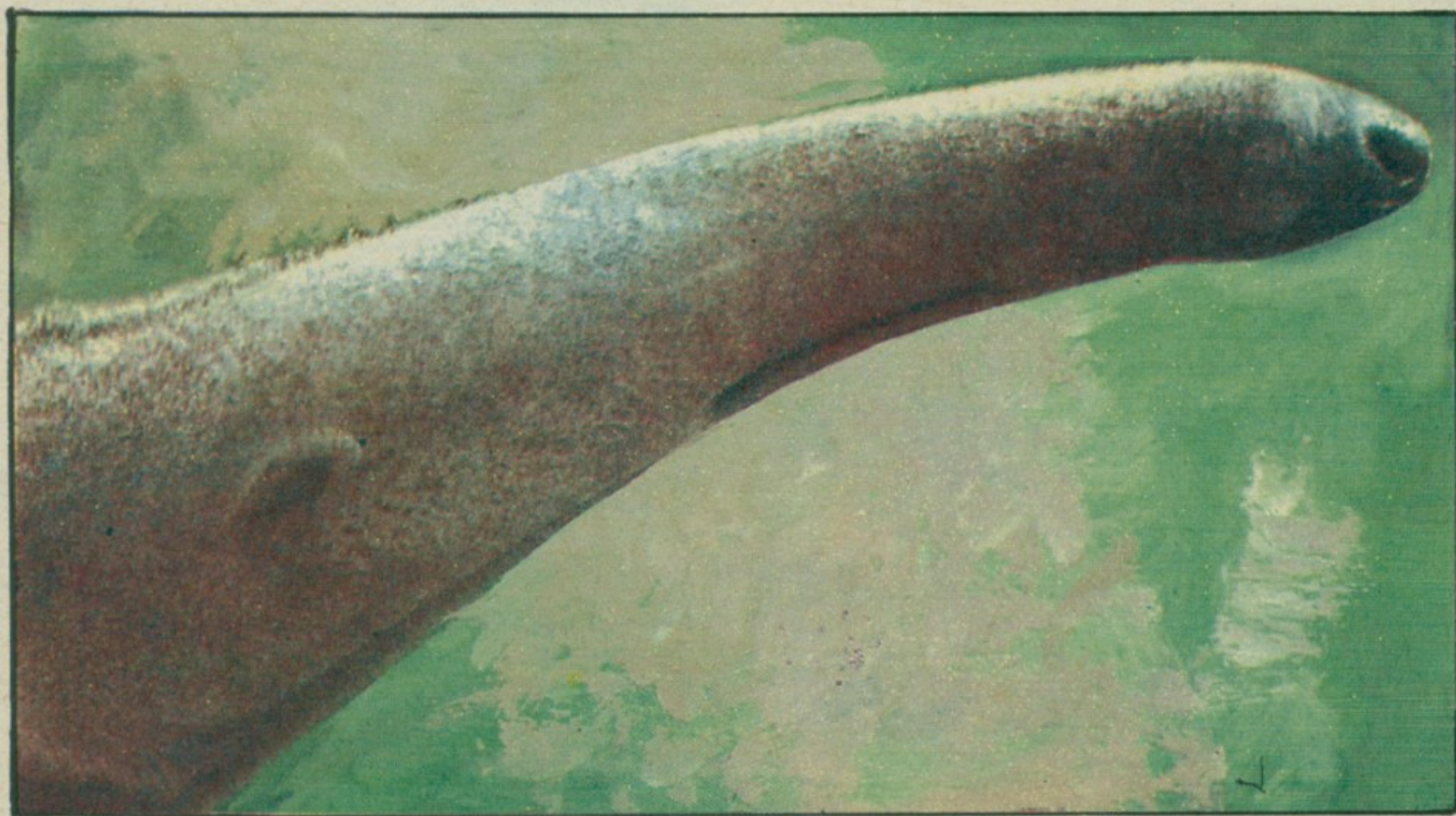

НИКУД БЕЗ ЊЕГА !

Ови носни израштаји слепом мишу помажу да ухвати и одреди звучне импулсе захваљујући чему лако заобилази препреке и проналази пут до плена. Приближавајући се жртви љиљак својим носем производи и до 200 високофреквентних звучних импулса у секунди!

СЛУЖИ КАО ЕРКОНДИШН, ДЕ-ТЕКТОР, РАДАР, УСИСИВАЧ, ПОЛУГА, УМЕСТО РУКУ, ОЧИ-ЛУ, КАО БРАЧНИ ПОСРЕДНИК, КАО ДИСАЉКА ИСПОД ВОДЕ, А МНОГИ БИ ДА ГА НЕМАЈУ, И БУКВАЛНО ИЗГУБИЛИ ГЛАВУ

Док једе, мравојед увлачи зашиљену губицу у расцепљено дебло или разорено термитско и мравље гнездо и змијастим језиком од око 30 см, покупи инсекте. Заједно са храном прогута и већу количину земље и прашине коју користи при варењу.

Жлезде за обележавање имају многе животиње. Код лисице она се налази испод репа, код водених пацова на боковима, а код свиње на – коленима. А северни јелени при миграцији обележавају свој пут мирисом жлезда које су код њих смештене између „прстију“ на папцима.

Вентилатор у Калахарију

Нос је готово свим животињама незамењив водич у потрази за храном. Биолози с Калифорнијског универзитета испитивали су снагу чула мириса многих морских птица које изнад кљуна имају цевасте носне отворе. На дугачком штапу спуштали су у воду тампон замочен у ситно сецкану рибу а глупавци и бурнице осетили би мирис с удаљености од три километра. Други научници испитивали су чуло мириса албатроса и утврдили да ови номади океанских пространстава лете право на мамац с раздаљине од 30 километара!

Морске птице нису једини пернати представници који имају изванредан нос. Њух тако помаже чворку, космополитски распрострањеној птици, да препозна различите врсте трава. А шта ће му траве уопште? Па, чворци уплићу у своја гнезда хајдучку траву, дивљу мркву и друге биљке које делују убиствено на бактерије и инсекте. То им помаже да се у њиховим гнездима количина паразита смањи и до 80 одсто.

Али, нос не служи животињама само као чуло мириса. Тако се слон користи њиме као полугом – сурлом ломи и дебела стабла, хвата зелене гранчице и приноси их устима. Док рони, она му је цев за дисање, а кад пије – пумпа. На крају, и инструмент којим труби.

Становник пустиња Калахари и Сахаре орикс, антилопа дугачких равних рогова, или индијске антилопе нилгај и чусунга из групе јеленских говеда могу да издрже високе температуре првенствено захваљујући своме носу. Крв која циркулише влажном носном шупљином животиње хлади се на рачун испаравања влаге. Кад таква охлађена крв стигне у базу мозга, она помаже да се крв у том делу одржава на температури која је за неколико степени нижа од температуре тела.

Други становник пустиње камила (која, узгред, воду не чува у грби како се мисли већ у желуцу са бројним кесастим продужецима где се течност може задржати веома дуго) преваљује фантастичне раздаљине носећи огроман терет захваљујући и томе што при удисају канали у носу упијају пару претварајући је у воду и тако одржавају да увек буде влажна. Такве носеве који чувају влагу има и миш торбар који изгледа као сићушан кенгур. Он је способан да задржи и 88 одсто влаге која се ствара приликом дисања. Феноменалан нос, на свој начин, имају и нилски коњи: кад ови дебелокошци зароне, њихове ноздрве затварају се херметички.

Најчуднији нос на свету

Нос је врло важан у животу кртица. На својим путовањима подземним ходницима оне се увелико ослањају на њега у потрази за храном. Ипак, ваљда најоригиналнији нос на свету има звездоноса кртица (Condylura). Њена глава изнемањује подједнако и природњаке и нестручњаке. Ова животиња која обитава искључиво у источној половини умерене зоне Северне Америке чупава је кртица

с релативно дугим репом и огромним лоптастим шакама, а на врху рилице носи нешто што изгледа као да није са овога света. Из врха њене њушке расту 22 светлоцрвена месната „прста“ која су зракасто поређана као латице малог цвета. Они су покретљиви и веома осетљиви, могу се делимично опустити или набрекнути а служе овој животињи која обитава у влажном земљишту крај воде и рони за храном да се сналази и непогрешиво нађуши оно што је занима.

Неке врсте слепих мишева који се хране инсектима имају још невероватнији нос. Ови летећи сисари испуштају снажне ултразвучне гласове, релативно много јаче од звука највећег авиона с елисом, а ови гласови се преносе преко ноздрва које су често окружене врло сложеним наборима и другим израслинама (у облику лишћа, копља или чак Нептуновог трозупца) који усмеравају звук. Звучни таласи приликом удара о препреку – укључујући и инсекте у лету – одбијају се назад до љиљка који их хвата својим изванредно сложеним ушима. Захваљујући томе пола милиона слепих мишева, с распоном крила од око 30 цм, могу сатима да лепршају у потпуној тами пећина без иједног судара!

Нос служи и делфину за испуштање звука, а на основу одбијених звучних таласа он одлично „види“ сваку препреку у води. Због те његове драгоцене особине стручњаци Америчке морнарице дресирају га за налажење подводних мина.

У неким крајевима Сједињених Држава за проналажење пукотина кроз које истиче гас као непогрешиви инспектори користе се орлови, најчешће суп. У гас се претходно убацује једна материја која има задах трулог меса. И, кад изнад гасовода почну да круже лешинари, радници из сервиса одмах журе да провере где је квар и затворе рупу.

Истраживачи из Центра за хемијску осетљивост (Филаделфија) открили су да многе птице не воле укус и мирис једне материје које има у виновој лози, а користи се при прављењу газираних пића. Кад су игралишта за безбол преливена овим мирисом, птице које су до тада сметале играчима престале су да слећу на њих, јер траву која мирише на лозу не подносе.

Научници су открили још нешто: кад су групи дивљих патака у пролеће запушили ноздрве, мужјаке је потпуно престао да занима супротан пол, па се претпоставља да оне мора да испуштају неку хемијску материју која привлачи мужјаке.

А где смо ми?

У поређењу са многим животињама људски нос је мање осетљив. Али, мириси имају врло важну улогу у човековом животу. Ево једног од најнеобичнијих примера како на човека може да се утиче преко чула мириса. Чувена фирма „Ролс-ројс“ убацила је недавно у свој рекламни каталог за најновије modele аутомобила папир који испушта мирис најквалитетније коже у нади да ће заман мирис раскоши деловати да се лакше отворе новчаници оних који читају рекламу.

В. Милићевих

ЈА

ПТТ

1000 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

Уређује: **Иванка Миладиновић**

Слободно нас критикујте!

Стварно си одличан, најбољи, драги мој „Забавниче“! Само, могао би да уведеш и неку нову рубрику, на пример: Критике читалаца. Ваљда се не плашиш?

СОЊА ПЕТКОВИЋ
Лапово

Таман посла! Наши читаоци увек могу и без посебне рубрике да напишу шта мисле о „Забавнику“. То ћемо и објавити.

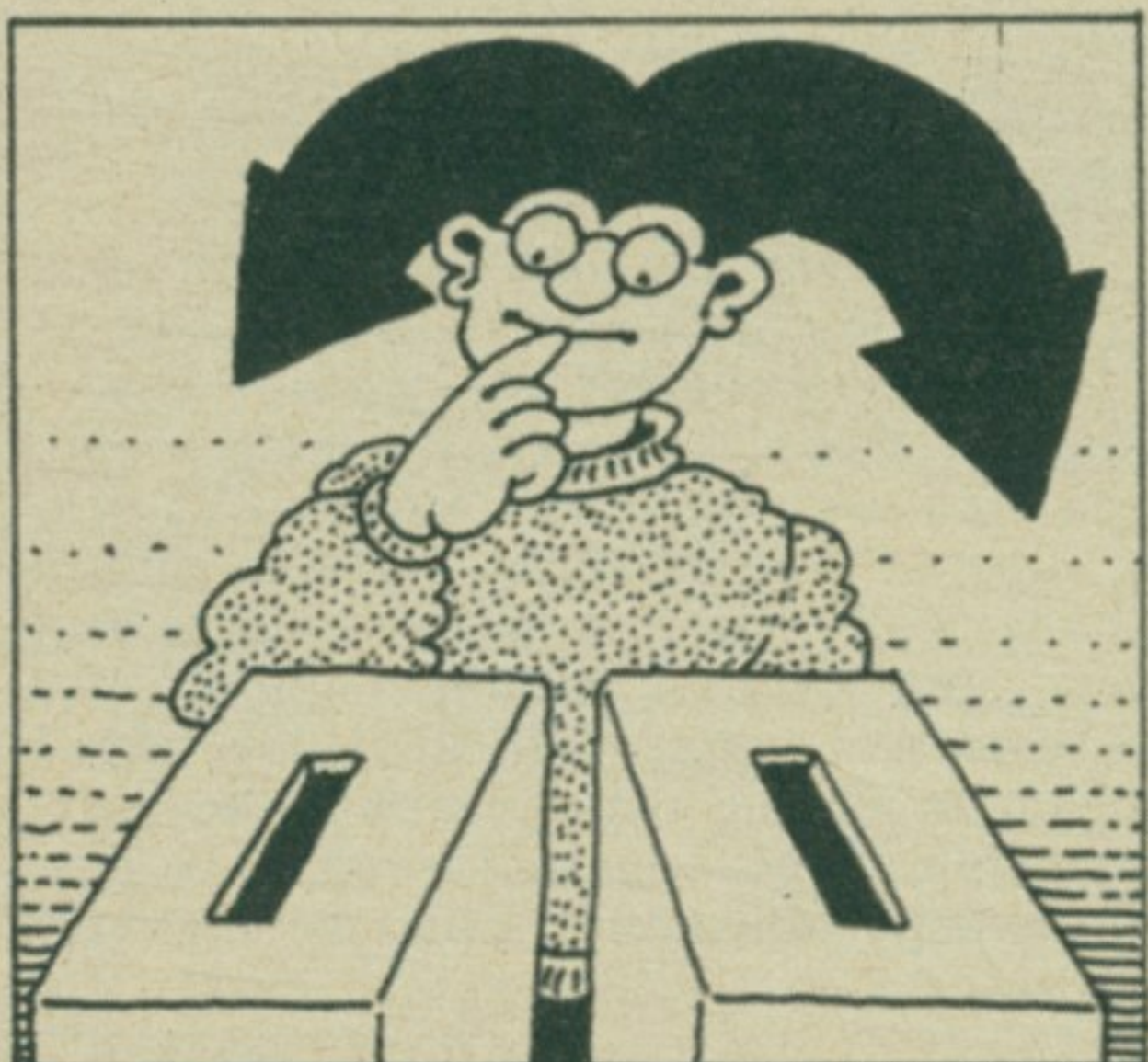
Могућност избора

Мени је то много важно и молим вас да ми одговорите шта је то плурализам.

СРБАН БАБОВИЋ
Београд

У филозофији, плурализам је појам који значи гледиште да се стварност састоји из више самосталних начела, принципа.

Данас, у свакодневном политичком језику, означава различитост мишљења, могућност избора..

Има и мањих новчаница

Јављам се поводом вашег објашњења да је најмања папирна новчаница од пет египатских пјастера (96x57 mm). Ја тврдим да има и мањих. То је кинеска од једног фена из 1953. године (90x42 mm). Уосталом, уверите се сами, шаљем вам новчаницу. Пуно поздрава из Кине.

ОБРЕН МАКСИМОВИЋ
Пекинг

Одушевљени смо да у Пекингу не пропуштате да читате „Забавник“ и да сте нам јавили да осим египатске постоји још нека минијатурна папирна новчаница.

У међувремену смо сазнали од саветника кинеске амбасаде у Београду да је у употреби и новчаница величине 80x30 mm.

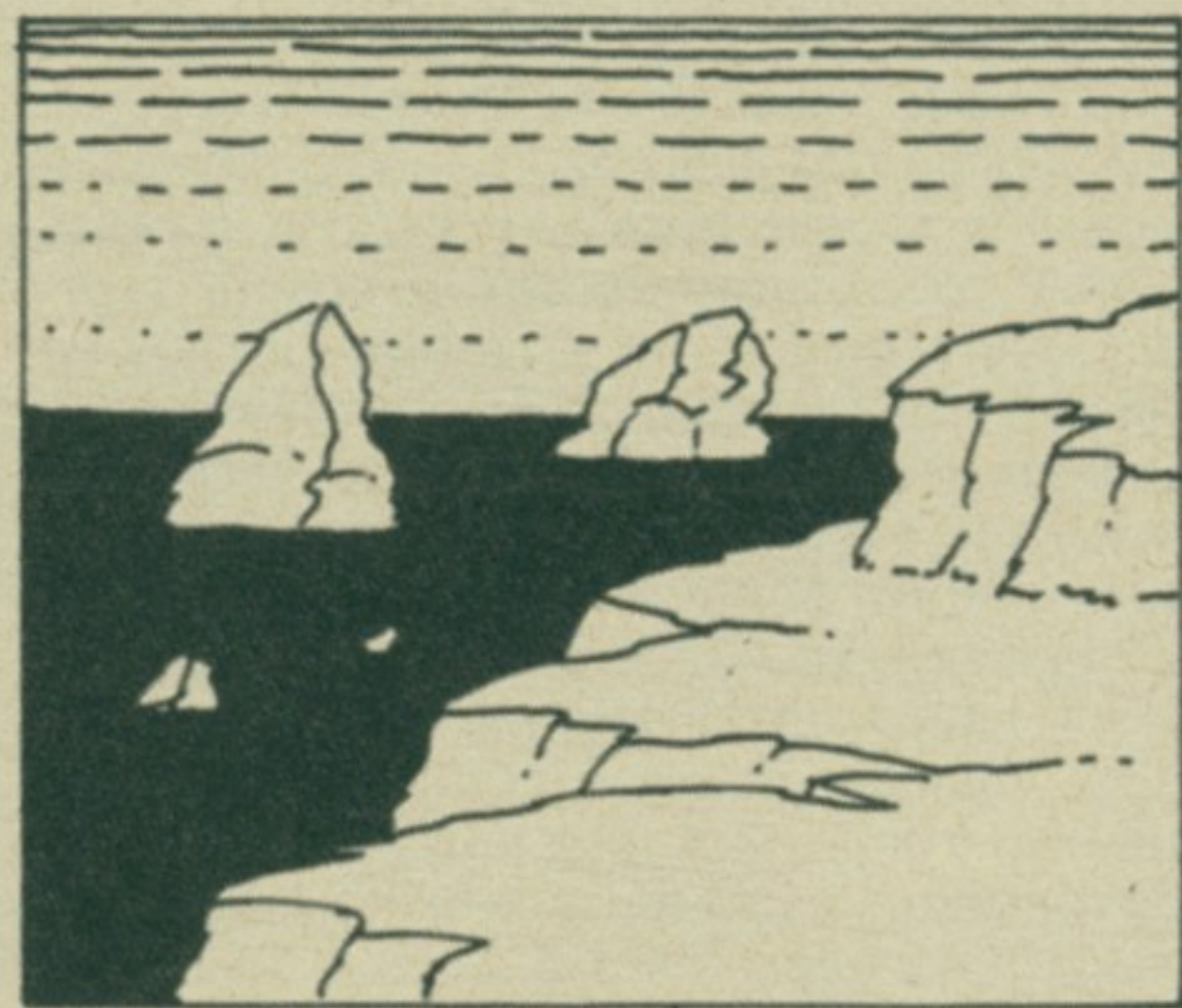
Ако нам још неко од читалаца јави да је нашао мању од ове најмање новчанице – ми ћемо објавити.

Под снегом и ледом

Шта је Гренланд и којем континенту припада?

КАТАРИНА МИХАЈЛОВИЋ
Нови Београд

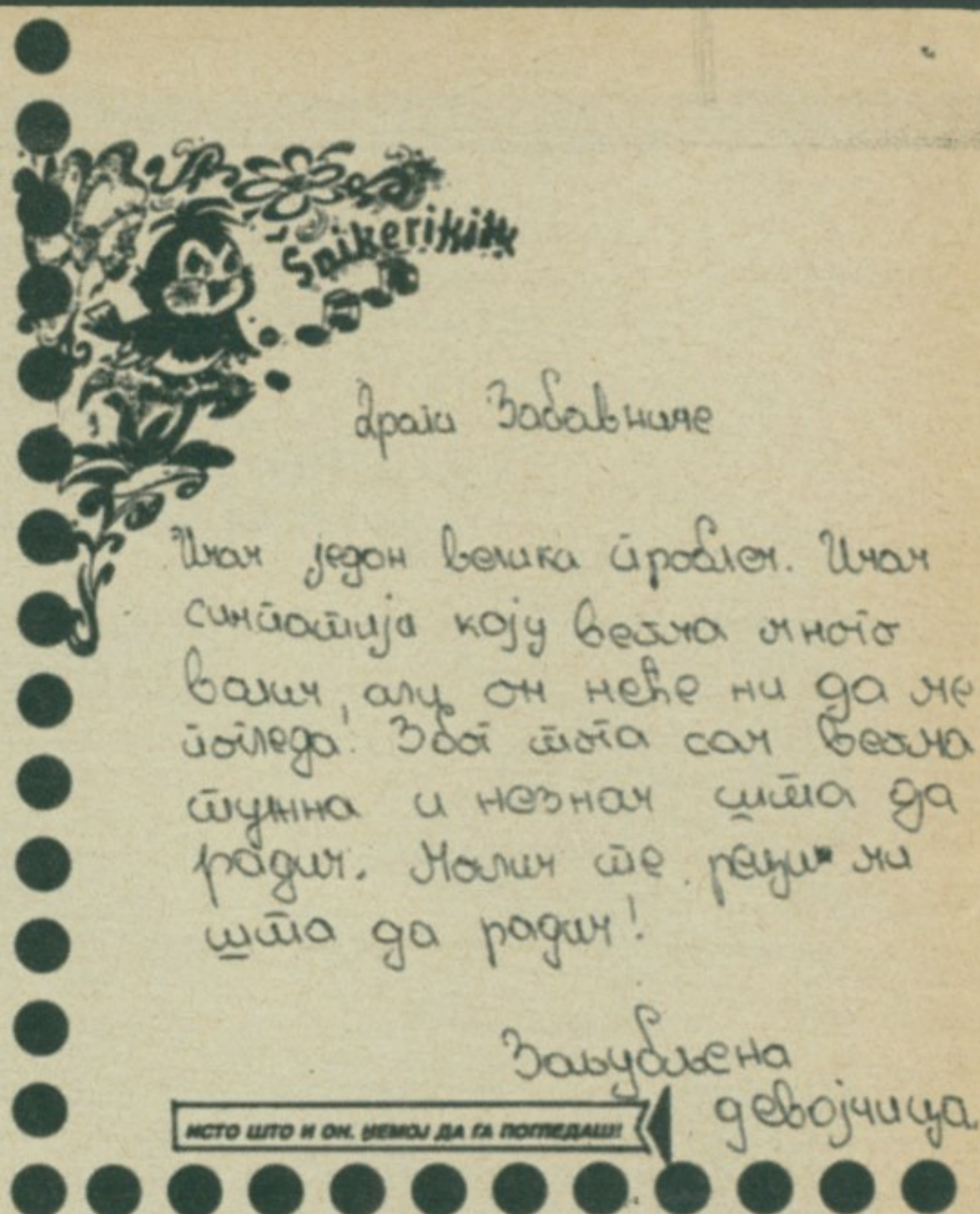
Гренланд је највеће острво на свету.

Налази се у северном делу Атлантског океана, односно у северној поларној области. Заузима 2,175.600 km², од чега је под ледом 1,834.000! Главни град је Годхоб, основан 1721. године.

Острво Гренланд, које припада Северној Америци као континенту, открили су Викинзи око 986. године. Најпре је било норвешко, а од 1721. године постаје данска колонија. Године 1953. постаје део Данске, а 1979. добија аутономију.

Становници су углавном Гренланђани, Ескимии и мали број Европљана, претеж-

драги Забавниче

Имам један велики проблем. Имам симпатију коју волим многе људе, али он неће ни да ме дољеди. Због тога сам волим симпатију и нећу ништа да радим. Молим се реците ми шта да радим!

Забудана девојчица

ИСТО ШТО И ОН. НЕМОЈ ДА ГА ПОГЛЕДАШ!

но Данаца. Језици којима се становници (51.000) служе су ескимски (гренландски) и дански.

Индијски језик

Завршила сам економску школу и желела бих да студирам индијски језик. Да ли негде у Југославији постоји таква група?

НЕВЕНА
Брчко

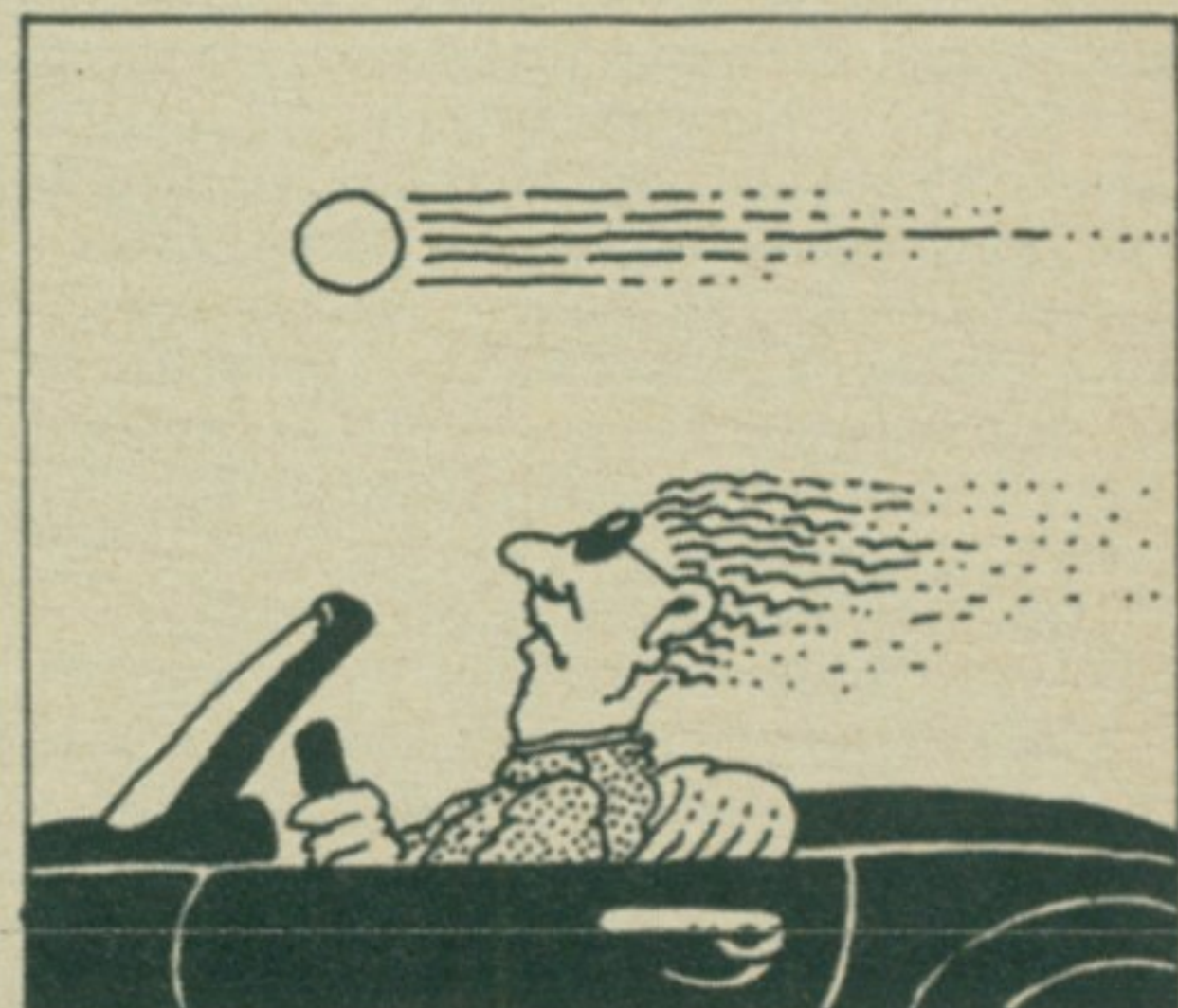
На Филозофском факултету Загребачког свеучилишта постоји група за хиндуистику.

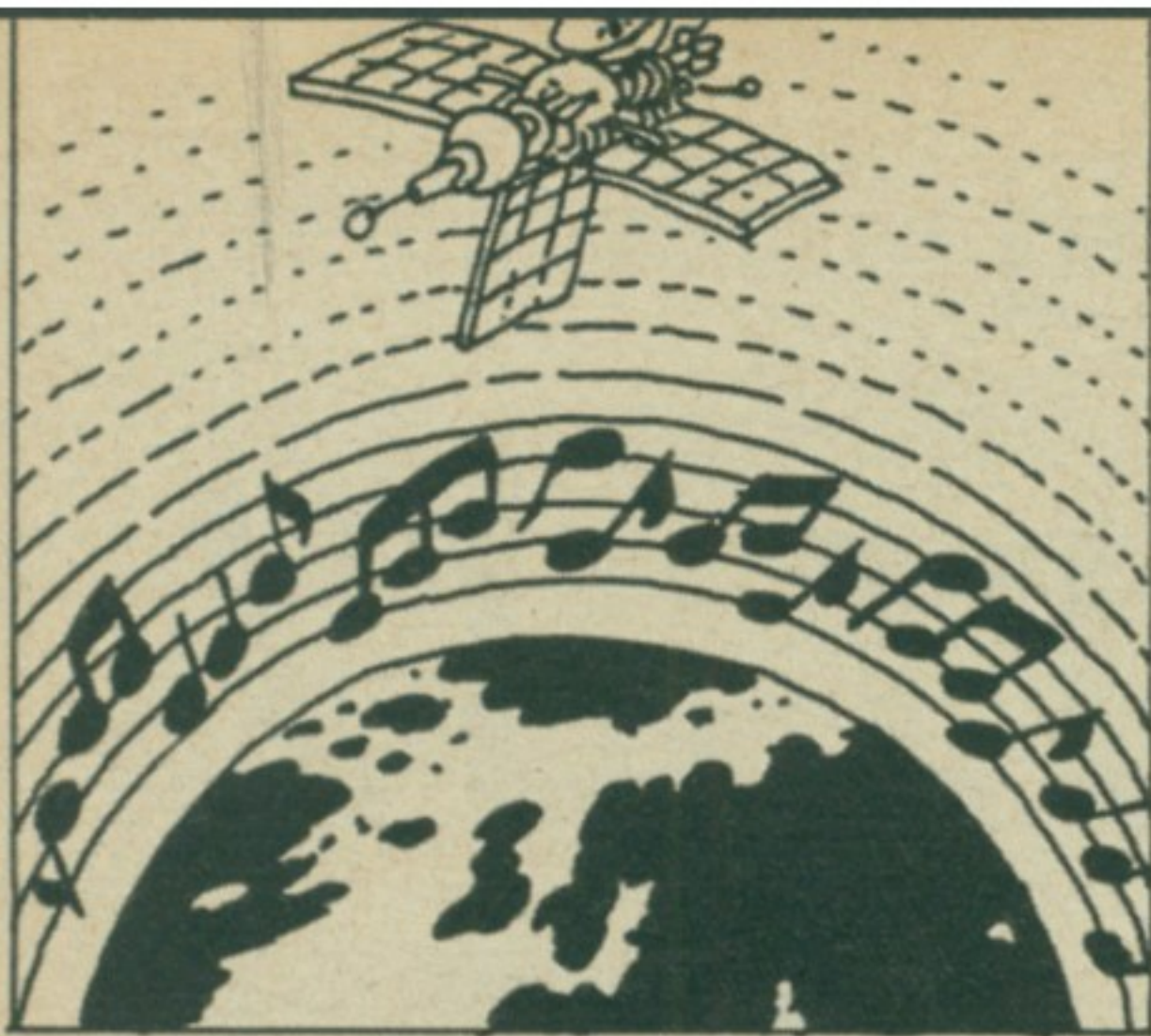
Брзина лоптице

Молим вас да ми напишете колико износи брзина стонотениске лоптице, заправо, зна ли се која је највећа брзина. Мој друг тврди да је сто километара на сат, а ја мислим да је и више. Унапред хвала.

МОМИР И САША
Ваљево

Према М. Шклорцу из СР Немачке, брзина снажно ударене лоптице може да достигне и 170 километара на сат. Иначе, резултати мерења брзине стонотениске лоптице нису до сада званично објављивани.

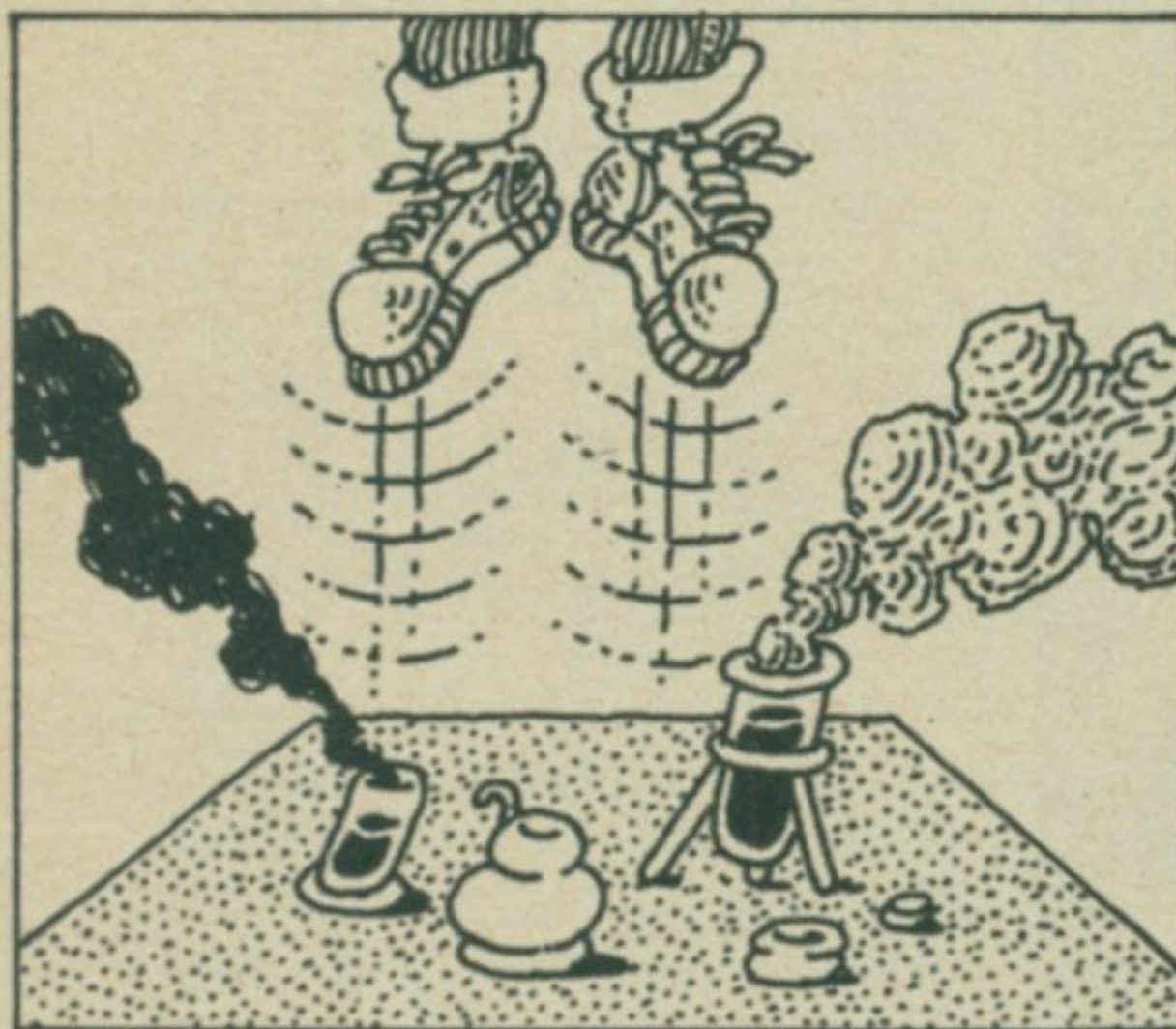
Уживо за цео свет

Нигде нисам успео да прочитам када је први пут сателитски преносен неки концерт.

НЕБОЈША ЛУКИЋ
Ивањица

Било је то 25. јуна 1967. године у Лондону. Подухват је назван Мондовизија, а концерт Наш свет.

Двадесетак земаља је учествовало а много више преносило концерт. Југословенски гледаоци су том приликом први пут уживали у песми и музицирању популарних „Битлса“ који су премијерно извели „Све што вам треба је љубав“ („All You Need Is Love“).

Експерименти (ни)су опасни

Читам те од своје осме године, веома ми се допадаш, прилози су ти супер, али си ме сада разочарао! Ниси хтео да одговориш Пеци и Гордани где могу да купе хемикалије. Као разлог си навео да је то опасно. Није тачно! Не верујем да ће правити нитроглицерин! Признајем, постоје опасни експерименти, али није баш толико страшно. Код нас, у Новом Саду, хемикалије могу слободно да се купују.

Ако хоћеш, одговори ми где могу да набавим књигу ИЗМЕЂУ ИГРЕ И ХЕМИЈЕ која је издата 1959. године. Пуно поздрава.

НЕНАД ЦИЦМИЛ
Футошки пут 22
Нови Сад

Остајемо при свом ставу да хемијске експерименте треба да изводите искључиво у лабораторијама, без обзира што крајњи циљ није нитроглицерин!

Књигу која те занима можеш да нађеш само у некој антикварници.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Јасмина Шиширак, Петра Драпшина 27, 88000 Мостар – 14 година, воли путовања и филмове, сакупља постере.

Франка Рамеша, Корнатска 43, 59243 Муртер – 10 година, сакупља значке, марке, постере и фигурице из „киндер јаја“.

Сузана Стевановић, Јозефа Конкала 66, 76300 Бијељина – 12 година, воли путовања, дружење и дописивање.

Оливера Поповић, Кадињача 3, 15000 Шабац – 12 година, воли музику, сакупља постере, салвете и налепнице.

Ирена Бајић, Новице Церовића 11, 78000 Бањалука – 11 година, воли путовања, дописивање, спорт и музику.

Олгица Глумац, Иве Лоле Рибара 24, 25274 Колут – 15 година, сакупља украсна писма и стихове.

Анита Дунђер, Глобарица 66, 74250 Маглај – 14 година, сакупља постере.

Тамара Зечевић, Миладина Поповића 4, 38212 Обилић – 10 година, сакупља сличице „Животињско царство“ и салвете, воли забавну музику.

Ненад Бугарчић, Драгачевски батаљон 26, 32240 Лучани – 11 година, воли фудбал, навија за Црвену звезду.

Мирна Јасић, Маршала Тита 18, 44000 Сисак – 12 година, жели да се дописује са младићима из целе земље.

Ивана Хајдуковић, Ракоње 66, 84000 Бијељо Поље – 13 година, воли све што воле млади.

Милош Радојевић, Маршала Тита 151, 38220 Титова Митровица – 13 година, сакупља постере и значке, навија за Црвену звезду.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

ДЕСЕТ РАЗЛИКА: димњак, крагна, наочари, блуза, кров, капа, врат, прст.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: квартет, рапорти, ариитон, Пескара, ињ, о, ет, нео, Аса, а, шанкр, еталон, скр, алеман, к, ари, Сарајево, санке, Лагос, анаграмирање.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2012

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Половић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Милић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрнogiћ, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 36,80 динара, тромесечна 110,40 динара, полугодишња 220,80 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 73,60 динара, тромесечна 220,80 динара, полугодишња 441,60 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну наизнак НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	38.–
СР НЕМАЧКА	DEM	63.–
ШВЕДСКА	SEK	229.–
ФРАНЦУСКА	FRF	211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	56.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну наизнак: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

❖ ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

У БРЗОМ РИТМУ

ОВАН – ОВАН

Два млада Овна лако се упознају, љубав може да пла-не за тили час, међутим, дешава се да њихова веза кратко траје јер ни једно не жели да попусти и дозволи другом да буде главни.

ОВАН – БИК

То може да буде лепа и дуга веза, под условом да Ован буде мало стрпљивији и поштује романтичност Бика.

ОВАН – БЛИЗАНЦИ

Лако се препознају, зачас успоставе контакт и крећу у авантуру која ће их добро забавити. Ова веза је лепа, динамична, пуна неочекиваних догађаја. Стално се надмећу ко ће смислити бољу забаву.

ОВАН – РАК

Они су као рогови у врећи: Ован жели отворену игру, док Рак воли да чека, да прича телефоном, да пише писамца, сваки час слуша изјаве љубави у којима Ован није баш издашан. Могу да буду заједно само ако је Рак спреман да прати пребрзи ритам Овна и одрекне се ствари које му много значе. Ован, опет, мора да буде стрпљивији и романтичнији.

ОВАН – ЛАВ

Сјајна комбинација! Слични су, желе исте ствари, воле исту врсту забаве, ритам, акцију, промене и често имају успешне везе. Једина опасност у овој вези је љубомора.

ОВАН – ДЕВИЦА

Ретко када могу да остваре дугу и лепу везу. Девица је спора и често крије своја осећања што Овна разочара на самом почетку. Ако је дама у знаку. Девице, још може да привуче дечака у знаку Овна јер ће му изгледати тајанствено.

ОВНА

ОВАН – ВАГА

Вага је најбољи партнер Овну, њих двоје се сјајно слажу. Никад им није досадно: када једном недостаје маште, има је други. Боље је када је мушкарац у знаку Овна.

ОВАН – ШКОРПИОН

Брзо се заљубе једно у друго, али брзо долази до неспоразума: један жели једно, други друго. Ако успеју да се договоре, њихова веза може да буде лепа.

ОВАН – СТРЕЛАЦ

Њима недостаје времена, могли би непрекидно да буду заједно. Обоје воле опасност. Они имају дивну везу која може да буде више од младачке љубави.

ОВАН – ЈАРАЦ

Они ретко кад могу да буду заједно. Једноставно, нервирају једно друго и зато је боље избегавати овакву везу.

ОВАН – ВОДОЛИЈА

Најчешће је то љубав на први поглед. Стално су у сукобу, али свака свађа заврши смехом и шалом.

ОВАН – РИБЕ

Понекад то може да буде добра веза. Веома је важно да имају исти хоби, да их занимају сличне ствари јер тако ће превазићи разлике у темпераменту. Риба је тиха и опрезна, а Ован немиран и непредвидив, па им треба више времена да се упознају. Ако веза и не успе, остају добри другови.

Илустрвала: Драгана Јовчић

BATMAN

WITH
ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

